Jenny Berthelius
A félelem
útvesztője

Jenny Berthelius

A félelem útvesztője

ALBATROSZ KÖNYVEK
BUDAPEST

Jenny Berthelius

MANNEN MED LIEN

Németből fordította

FODOR ZSUZSA

© 1980 by Europabuch AG, Erlenweg 6, CH-6314
Unterageri (Zug)
Hungarian translation Fodor Zsuzsa, 1984

A kaszás ember lassan lépkedett a lápon át a kis erdő felé. Most erősebben esett az eső, a férfi fejére húzta a csuklyáját. Arca a szürkületben fehéren világított alóla. A kaszát a vállán vitte. Nehéz léptekkel, lassan haladt, nem sietett. Akkor is kellő időben fog megérkezni. Egy autó lámpájának felvillanó fényében hirtelen élesen látszott, de aztán eltűnt a fák között. Árnyéka követte, az árnyék is kaszát vitt – egy kasza árnyékát. Nem sietett. Kellő időben fog megérkezni. Mintha egy középkori festményből lépett volna ki, sápadt arcával, csuklya takarta szemével, kaszával a vállán, nehéz léptekkel haladt a harmattól nedves füvön. Mire a fényszóró fénye eltűnt, már őt is alig lehetett látni. Amikor az erdő széléhez ért, egy másodpercig úgy tűnt, mintha gondolkozna, aztán besurrant a sötétbe a fák közé. A lápból fehér köd szállt fel, és lebegve megállt fölötte, mint egy fátyol. A kaszás ember már nem látszott sehol.

1

Hey Jude,
don’t make it bad,
take a sad song
and make it better…

Judy később emlékezett rá, hogy azt gondolta: olyan tökéletes, olyan zavartalan ez a mi idillünk, akárha szobrász kése faragta volna. Ez a kislány érkezése előtti este történt, még mielőtt minden elkezdődött.

Meleg júniusi este volt, a levegő bársonyosan lágy, az ég fekete, akár a trópusokon. Telkük magas fái között egy kuvik kiáltozott, lágyan és fáradhatatlanul. Kiáltása egy másik kuviknak szólt. Időnként válasz érkezett, ilyenkor a fák között elültek a hangok, és csend lett.

Zavartalan idill, akár egy fafaragó keze munkája. Ki az, aki megzavarja, széthasogatja a mi idillünket?

Odaát, a réten, valami megmozdult, lehet, hogy egy férfi volt, vagy talán csak egy férfi árnyéka. Talán egy nő. Vagy semmi sem. Sötét volt odaát, bársonyosan lágy sötétség, melyben egybefolynak a mozgó vonalak és árnyak – különösen, ha az ember olyan rövidlátó, mint Judy.

Ismét kiáltott a kuvik, ezúttal közelebb, s az erdőből, mint valami meseerdőből, lágyan, hosszan, szinte valószínűtlenül hallatszott a válasz, a bagoly szárnyára emlékeztető, komor színű, barnásszürke hangok. Az ikrek szobájának ablakából a fény rézsútosan esett a fehérre meszelt házfalra, a kerti hintára és a malomkőből készült asztalra.

Ezt az idillt késsel szét lehet vagdosni. Keskeny csíkokra, mint egy káposztafejet.

Ki megy ott a réten, kaszával a vállán? Egy férfi, egy férfi árnyéka? Talán egy nő?

Judy arra gondol: holnap érkezik.

Bár az este meleg volt, megborzongott a gondolattól: holnap.

A kislányt megpillantva Judy azonnal rájött, hogy rosszul döntött. Hirtelen, hideg tisztánlátással rádöbbent, ugyanakkor azt is tudta, hogy most már késő, és nem lehet rajta változtatni.

A kislány arrafelé fordította a fejét, és ránézett, Judy pedig hirtelen úgy érezte: jobb lett volna, ha hagyják meghalni. De rögtön el is hessegette a gondolatot, és megpróbálta elfojtani ellenérzését, azt a felismerést, hogy rosszul cselekedett. Akkor is jobb élni, mint meghalni, az nem annyira végérvényes. Az életet még meg lehet változtatni, van rá esély. A halált nem.

A kislány, amikor leszállt a vonatról, megpróbált mosolyogni. Még mindig kötést hordott a fején, amely a hosszú vonatozás alatt elpiszkolódott.

Judy pánikba esett: Uramisten, nem leszek képes rá! Lehetséges ez, megtörténhet ilyesmi – lehet, hogy így bánjanak egy emberrel?

Lehajtotta a fejét: tudta, hogy lehetséges. Nincs határ. Az ember mindig azt hiszi, hogy van, de nincs.

Igyekezett mosolyogni, miközben üdvözlésképpen kezet nyújtott a kislánynak és a bőröndöt a lépcsőről leemelve érdeklődött, milyen volt az utazás. A kislány tekintetét azonban kerülte.

Sokan megijednek, ha a fészkéből kipottyant madárfiókára bukkannak; szeretnének segíteni rajta, de nem képesek rá, nem tudják, hogyan, alig mernek hozzáérni a kismadárhoz, nem tudják, vajon fáj-e valamije, s ha igen, hol; tanácstalanul álldogálnak, erre a védtelen, sovány kis rakás szerencsétlenségre meredve – s arra gondolnak, nem lenne-e könyörületesebb rálépni és eltaposni. De erre sem képesek, nincs bennük elég bátorság és szeretet ahhoz, hogy megtegyék.

Míg Judy a kislány könnyű bőröndjét vitte a peronon, valahol a tudatalattijában ott motoszkált ez a gondolat, mint valami bizonytalan kívánság. Bár vállalta volna

valaki ezt az irgalmas tettet, hogy rálép erre a kiszolgáltatott kis lényre, és széttapossa! Hiszen olyan közel állt hozzá. Csak egy hajszálon múlott és Judynak sosem kellett volna látnia ezt a piszkos kötést és ezt a kifejezést a kislány szemében.

Szótlanul hagyták el a pályaudvar épületét, szótlanul mentek át az úttesten a parkolóhelyhez. Judy nem tudta, mit mondjon – milyen ritkán fordult ez elő –, és tudatában volt helyzetének. Hirtelen semmi sem jutott eszébe: egy szó sem. Azt már megtudta, hogy az utazás zökkenőmentes volt. Azt is, hogy a kislány nem különösebben fáradt, s nem is éhes. Stockholmban esett az eső, Nässjőben mozdonyt kellett cserélni. Más nem történt.

– A kocsi ott áll a túloldalon – mondta Judy. – A sorban az utolsó, az a zöld.

A kislány nem válaszolt, Judy pedig gyorsan továbbment. Minden könnyebb lesz, ha már majd a kocsiban ülnek. Egy autóban az egymás mellett ülő emberek között kialakul valamiféle meghittség – talán pusztán a fizikai közelségnek van ilyen hatása egy zárt térben.

Semmi sem lett könnyebb. Úgy látszott, Judynak elapadtak a megfelelő beszédtémákból felhalmozott készletei, még mielőtt megszólalt volna. Amikor röviddel azelőtt, hogy kiértek Malmőből, meg kellett állnia egy piros lámpánál, gyors pillantást vetett a kislány arcára, és így szólt:

– Biztos vagyok benne, hogy jól fogod magad érezni nálunk.

– Igen -, felelte a kislány, és továbbra is a térdét és a kezét bámulta, amely csontosnak és fiúsnak hatott, és talán sosem lesz belőle csinos leány kéz.

Az Ikrek csak egy évvel idősebbek nálad. Biztos jól fogtok együtt szórakozni, ha majd összebarátkoztok.

– Igen.

– Van magnójuk, elektromos orgonájuk, lemezjátszójuk és sok-sok poplemezük. Meg persze tranzisztoros rádiójuk is van. Kapsz tőlünk egy biciklit. Remek lesz, majd meglátod.

Judy egyre gyorsabban beszélt, belelendülvén a szavakhoz menekült, megpróbálta elhitetni magával, hogy a magnó és a poplemezek segíthetnek. Aztán belepirult, szégyellte magát.

– Igen – válaszolta ismét a kislány, és erősen összekulcsolta a két kezét.

– Saját szobád lesz, egész csinos bútorokkal, szép, fehérre mázolt faággyal, hozzáillő tükörasztalkával, meg egy rongyszőnyeggel és virágos…

– Judy néni, úgy érted, hogy teljesen egyedül fogok aludni egy szobában? Én teljesen egyedül?

A norrlandiak éneklő tájszólásában beszélt, ami Judyt az idős emberek beszédmódjára emlékeztette. Mintha a szavak túl nagyok lettek volna a csöpp lányka szájában, mintha egy felnőttől vette volna át őket – mint valami levetett ruhát.

– Hát persze. Az ikrek szobája túl kicsi lenne hármótoknak.

Arról természetesen szó sem lehetett, hogy az ikreket elválasszák egymástól. Judyban fel sem merült ez a gondolat.

– A te szobád sokkal szebb, mint az övék, persze egy kicsit kisebb, de új függönyt kapsz és…

– Igen.

– És ne szólíts engem „néninek”! Engem mindenki egyszerűen Judynak hív. Még a saját gyerekeim is! És tulajdonképpen nem is vagyok a nénikéd.

– Nem.

Judy általában könnyedén és jól boldogult az emberekkel. Szinte maga sem volt tudatában, de volt egy sajátos technikája a másokkal való érintkezésben. Beszélgetni kezdett, kérdezgetett, sokkal érdeklődőbbnek mutatta magát, mint amilyen valójában volt, és így lépésről lépésre eljutott a dolgok lényegéhez, sikerült valódi kapcsolatot teremtenie. Csak úgy áradt belőle a meleg szívélyesség – amit mindenki érzett és amiből mindenkinek jutott. Ezzel a kislánnyal azonban nem tudott zöld ágra vergődni, s ettől egyre ingerültebbé vált. Nem volt hozzászokva az ellenálláshoz. Legalábbis az ilyen ellenálláshoz nem.

Amikor egyórányi utazás után a réten leállította a kocsit, egy hajszállal sem került közelebb a kislányhoz.

A kislány lassan kiszállt az autóból, a ragyogó napfényben fürdő és egészen veszélytelennek látszó rétet fürkészte. Aztán a lápra tévedt a pillantása, meg a fűvel benőtt, széles síkságra, amit Stefan „szavannának” nevezett, mert szerinte Afrikára emlékeztetett. A nagy rét, a láp és a szavanna – mindez persze teljesen ártalmatlan volt a napfényben. Amikor nem imbolyogtak árnyak, nem lebegtek fehér ködfelhők és nem hallatszott e kuvikok panaszos hangja.

Judy becsapta a kocsi ajtaját, a házra, a szép, magas fenyőkre és a kertre mutatott:

– Hát így élünk.

– Aha – mondta a kislány, tekintete végigsiklott a házon és a fákon, a fenyőkön és a göcsörtös almafákon, a kerti hintán és az ikrek elhagyott játékházikóján.

Teljesen közönyösnek, tökéletesen befeléfordultnak és érdektelennek látszott, ami persze póz is lehetett, afféle önvédelem. Vagy talán mégiscsak kifárasztotta az utazás? Aztán felnézett a napra, s szinte kétkedő arckifejezéssel hunyorgott, mintha azon tanakodna: vajon mindez valódi?

Sütött a nap, meleget bocsátott a földre, amely mindenkihez eljut; teljesen közömbös, szinte lenéző: neked is jut. Az ikrek mogorvák voltak és durcásak; már most féltékenyek az újonnan jött családtagra, mintha attól tartanának, hogy ez a lehetetlen ruhájú kislány a fura fejkötésével azt képzeli, hogy csak úgy idejöhet Norrlandból, és befészkeli magát az őket megillető helyre. Mintha ők nem ketten lennének, s nem lennének fölényben a tizenegy évükkel! Mintha Judy jobban szeretné ezt a fura unokahúgot – mintha szeretné egyáltalán –, még ha úgy is látszott, amikor a ház felé menet átölelte a kislány vállát. Mintha ez a különös kislány már megnyerte volna Judy szívét, mintha már befészkelte volna magát oda – s mintha nekik kettőjüknek már nem jutna ott hely.

Elég szokatlan gondolatok voltak ezek az ikrek fejében, akik mind ez ideig sosem kételkedtek benne,

hogy Judy szíve csak az övék. Az ő gyerekei voltak, és szerették őt.

Ezen egy különös norrlandi gyerek sem tud változtatni, nem tudja kiszorítani őket onnan. Az ikrek csak kurta „hej”-jel köszöntötték,' és savanyú ábrázattal elnéztek mellette. Később persze nem tudtak tovább uralkodni kíváncsiságukon, még ha csak a kislány hátát látták is. De tekintetük valósággal égette Nen keskeny hátát, mert mielőtt a házba léptek volna – Judy még mindig átölelve tartotta a kislány vállát -, Nen megfordult, és visszanézett az ikrekre. A szemében olyan kifejezés ült, amit az ikrek nem tudtak mire vélni. Lehajtották a fejüket, és másfelé néztek. Szorongató érzés kerítette őket hatalmába, mintha valami veszély fenyegetné idilljüket.

Amint a konyhába lépett és megpillantotta a szövőszék mellett ülő Lilly-Annt, Judy tudta, Lilly-Ann összeveszett Daviddal. Benne volt a levegőben. Az ilyesmi egyre gyakrabban esett meg.

– Hej! – kiáltotta Judy. – Ez itt Nen. Nen, ez Itt Lilly-Ann, itt lakik a közelben, és gyakran meglátogat minket.

– Hej! – köszönt Lilly-Ann is, és felnézett munkájából. Szórakozottan mosolygott. Szőke haja kócosán lógott a vállára, nem vette magának a fáradságot, hogy megfésülje és feltűzze. Sápadt volt, és a szeme alatt sötét karikák húzódtak, még csak ki sem rúzsozta magát. Úgy nézett ki, mint aki sírt.

– Hej! – kiáltotta ismét, és Nenre nézett.

– Jó napot – mondta Nen. és gyámoltalanul pukedlizett. Várakozva, mereven, lelógó karral állt a helyiség közepén, akár egy karó. Mintha nem számított volna rá, hogy valaki lesz a konyhában, mintha nem tudná, mi a teendő ebben a helyzetben.

– Ja persze, te vagy az új unokahúg. Klassz, majdnem ugyanakkora vagy, mint az ikrek. Csak persze sokkal soványabb. Hány; éves is vagy?

– Tíz.

– Aha – mondta Lilly-Ann, és elgondolkozva harapdálta alsó ajkát. – Remélem, jól fogod itt érezni magad. Nem harapunk. Ha történetesen ettől félnél…

Nen nem válaszolt. Gyorsan és figyelmesen körülnézett a konyhában, mintha azt akarta volna felmérni, hogy három kijárata van. Mint egy ugrásra kész állat, olyan állat, amelyik tudja, hogy nincs menekvés, hogy ez **a** három kijárat megtévesztő: az ajtókon túl számára sehová sem vezet út.

Judy egy könnyű, gyengéd mozdulattal végigsimított Lilly-Ann haján, ez a mozdulat semmit sem akart jelenteni, talán csak azt akarta jelezni, hogy sajnálja Lilly-Annt, mert sápadt és kócos, mert sötét karikák vannak a szeme alatt, és veszekedett Daviddal.

– Hogy haladsz a szőnyeggel?

Lilly-Ann a szövőszék fölé hajolt.

– Köszönöm, jól. Hamarosan kész leszek. De hát ez nem is fontos, hiszen soha, sehová sem tudom majd feltenni.

Örült tempóban látott hozzá a szövéshez: be a vetélő, egy vetés a fésűvel, váltás, majd megint a fésű, aztán újra be a vetélő a másik oldalról. Zölddel, sárgával és türkizkékkel dolgozott, három egymást ütő, mérges színnel. A szőnyeg bámulatosan kifejező volt, sokat elárult Lilly-Ann kedélyállapotáról.

– Tulajdonképpen mi történt? – kérdezte Judy, pedig egész pontosan tudta.

Lilly-Ann szipogott, keze fejével megtörölte az orrát, és kisimított egy hajtincset **a** homlokából.

– Semmi – mondta keserűen. – Idillünk továbbra is zavartalan. Látszólag.

– David?

– Igen. Mit szólnál ahhoz, ha egy időre csak a tiéd lenne?

– Igazán felesleges ez a kérdés, Lilly-Ann;

– Használd ki!

– Igazságtalan vagy – mondta Judy, és a mosogatónak támaszkodott. – Én soha…

Hirtelen eszébe jutott a kislány, aki még mindig közömbös arccal állt a konyha közepén.

– Gyere, Nen – mondta. – Megmutatom a fürdőszobát és a szobádat, biztos meg is akarsz mosakodni, és ki akarod csomagolni a holmidat. Szívesen segítek…

– Nem, köszönöm.

– Úgy látszik, az ikreket nem nagyon érdekli az új unokahúg – állapította meg Lilly-Ann, és egy nagyot ütött a szövőfésűvel.

– Talán egy kicsit szégyenlősek.

– Szégyenlősek?! Ők? Ez mindenesetre először fordulna elő.

Judy nem válaszolt. Kézen fogta Nent, és kiment vele a konyhából.

Lilly-Ann a szövőszéken tombolta ki magát a hátuk mögött. Ezúttal komolyabb lehetett az ügy a szokásosnál, gondolta Judy. Elhatározta, hogy beszél Daviddal. Bár neki semmi köze nem volt a dologhoz.

Erre a nyárra a ház legkisebb, de egyúttal legcsodálatosabb helyisége lesz Nen szobája. Akármennyire is fel voltak háborodva az ikrek, a rózsás és fodros szoba egy csodaszép bonbonierre emlékeztetett. Nen el volt tőle ragadtatva, ezt azonnal észre lehetett venni. Először látszott rajta valami pozitív reakció. Amikor körülnézett a szobában, arca lassanként egy kis színt kapott.

– Ez – ez lesz a szobám? Az én szobám, tényleg – csak az enyém?

– Hát persze!

Látszott rajta, hogy úgy érzi, gazdag ajándékban részesült. Ilyen szobában alhat! Judy mosolygott.

– Tetszik?

– Igen. És te hol alszol, Judy néni?

– A manzárd másik oldalán. De szólíts csak Judynak! A saját gyerekeim is így hívnak. Meg akarod nézni a mi hálószobánkat és az ikrek szobáját?

– Igen. Szeretném!

Keresztülmentek a padláson, és Judynak feltűnt, hogy Nen mennyire pontosan megfigyel mindent, még a sötét sarkokat is, ahová a manzárdszobákból nem jut el a fény: a ruhászsákokat, a ládákat, a magasra tornyozott

vendégágyakat meg az ikrek kiselejtezett játékai közé rakott plüssdíványt.

Egyszer már neki kéne fogni rendet csinálni itt, ismerte el magában Judy. Majd egyszer. Ugyanakkor azt is tudta, hogy úgyse lesz belőle semmi. Épp ellenkezőleg, egyre több kimustrált, hasznavehetetlen holmit hordanak fel ide.

A kislány szótlansága, hallgatagsága nyomasztotta Judyt. De persze nem várhatta, hogy Nen úgy viselkedjék, mint egy normális gyerek. Egyelőre még nem, talán majd idővel. Időt kell neki adni. Bízni kell az időben.

– Most biztos ki akarsz csomagolni, és le szeretnél pihenni egy kicsit – mondta Judy. - Kolompolok, ha kész az ebéd. Az egész telken lehet, hallani.

– Igen.

Judy egy percig határozatlanul álldogált, aztán egy könnyed mozdulattal megsimogatta a kislány karját, és így szólt:

– Biztosan megszoksz majd itt, és jól fogod érezni magad, ha megismersz bennünket. Egész kedves emberek vagyunk, hidd el nekem.

A kislány felnézett, és nem válaszolt.

– Na, akkor rajta! – mondta Judy, és kinyitotta Nen szobájának ajtaját. – Gyere le, amikor hallod a kolompot. Közönséges tehénkolomp.

– Igen. Köszönöm.

– Addig is: hej!

– Hej!

Judy becsukta maga mögött az ajtót, és egy pillanatra nekidőlt. Nem lesz könnyű, gondolta. Most tegyen szemrehányást magának? Túl gyorsan döntött, nem gondolta meg eléggé? Ezeket a következményeket nem láthatta előre. Hiszen amikor felmerült benne ez az ötlet, még nem látta a kislányt. Úgy látszik, az embereket és az eseményeket sosem tudjuk igazán elképzelni, mielőtt megéljük őket

Judy vállat vont, és lement a lépcsőn. Egyszerűen sikerülnie kell. És tulajdonképpen: nem is örök időre tervezték.

A konyhába ment, leült a sarokpadra, és rágyújtott. A füstkarikákat nézte, megpróbált kikapcsolni, megszabadulni ettől a belső nyugtalanságtól.

Az ikrek már bent voltak a házban, a konyhaasztalnál ültek, előttük rajzlapok, amikre értelmetlen figurákat festettek. Lilly-Ann még mindig konok arccal dolgozott a szövőszéken.

Makulátlan idill. Látszólag.

– Hej! – kiáltotta Tina, és az anyjára nézett. Tekintete ellenséges volt. – Hol az a kölyök?

– A szobájában van. És Nennek hívják.

Tina alig észrevehető grimaszt vágott, *és* Bitte azonnal utánozta; hajszálpontosan, egy másodperc alatt és öntudatlanul.

– És hogy képzeled? Mihez kezdjünk vele?

– Istenkém! Hiszen csak egy év van köztetek. Ugyanazt tudja, amit ti!

– Gondolod te! Igen. – Ezúttal Bitte jelentkezett szólásra. – De mi? Senki sem kérdezte, hogy mi akarjuk-e? És különben is: láttad a ruháit?

– Persze hogy láttam, hogyan van felöltözve. Nagyon is pontosan láttam. A ruháját, a vastag kötést, a bőröndjét – és a szemét.

Judy fáradt volt, ingerült. Hirtelen megundorodott mindentől.

– Megbántam – mondta maga elé a levegőbe. Vagyis: hangosan gondolta. De ez nem is volt igaz. Nem bánta meg. Amit tett, az volt az egyedüli helyes lépés. Az ikrek duzzoghatnak, ameddig csak akarnak.

Judy felállt, elnyomta a hamutartóban a cigarettát. Nyilvánvaló volt, hogy vége a vitának. Legalábbis ez alkalommal. Az ikrek abbahagyták és elhallgattak, pontosan tudták, ha Judy ilyen arcot vág, semmi értelme vitatkozni. Tovább mázoltak a rajzlapokra, kis szörnyeket festettek. Lopva egymásra tekingettek, odasandítottak Judyra is, és Tina így szólt: David és Lilly-Ann civakodtak. Szörnyű volt hallani is, de: nem értettük, mit mondtak. Azt hisszük, rólad volt szó.

Lilly-Ann elvörösödött. Nagyot ütött a fésűvel.

– Ne tedd tönkre a szövőszékünket! – kiáltotta Bitte.

Lilly-Ann egy szót sem szólt, felállt, kiment a helyiségből, és becsapta maga mögött az ajtót.

– Rémes, ma mindenki ideges – mondta Judy, és tudta, hogy ez őrá vonatkozik leginkább. De mi haszna az aggályoskodásnak? Végtére is nem tuszkolhatja be a kislányt az autóba és nem viheti vissza a malmöi főpályaudvarra, hogy feltegye egy Sundsvallba induló vonatra.

Este Judy felment és leült Nen mellé az ágy szélére. Megfogta a kislány sovány, csontos kezét, megszorította, és azt kérdezte:

– Mi legyen a kötéseddel? Mit csináljunk vele? Már elég piszkos.

Nen arcát forró pirosság öntötte el. Hirtelen visszarántotta a kezét, felült, és a lábát lelógatta az ágy peremén.

– Az orvos küldött velem egy levelet – mondta. – Azt mondta, adjam oda, és ha van a közelben egy körzeti ápolónő vagy kórház vagy orvos… Minden benne van a levélben, hogy mit kell csinálni a kötéssel.

Előhúzta az ágy alól a bőröndjét, és kivett belőle egy barna, lezárt borítékot.

Judy átvette a borítékot.

– Nagyon jó – nyugtatta meg a kislányt. – Mindjárt holnap bemegyünk Hörbybe, a kórházba. És az éjszakával hogy állsz, Nen, jól tudsz aludni?

– Hmm-m-m – bizonytalanodott el Nen. – Azt éppen nem mondhatnám. Nem mindig. A kórházban tablettákat adtak.

– Azt tőlem is kaphatsz, ha szükséged van rá. Nem jó, ha az ember éjjel ébren fekszik. Olyankor túl sokat tépelődik.

– Lent az összes ajtó be van zárva? – kérdezte Nen.

– Éjszakára mindig bezárjuk az ajtókat – biztosította Judy. – Senki sem jön ide. Egészen nyugodt lehetsz, Nen.

– Igen. – Nem hangzott meggyőzően.

– Nincs itt senki, aki bántani akarna téged.

– Nem. Itt senki sem akar bántani engem:

Úgy ismételt meg minden szót, mint egy papagáj, és feltehetően épp annyit is értett meg a mondatok jelentéséből, mint egy papagáj. Neki ezek üres szavak voltak, amiket az ember azért mondogat maga elé, hogy megnyugtassa saját magát. Vagy valaki mást.

– Szeretném, ha jól éreznéd magad nálunk - mondta határozottan Judy. – Hiszen a rokonaid vagyunk: szeretünk téged.

A kislány az utolsó szavakra hevesen összerándult, és Judyra nézett. Az arca vérvörös lett.

– Néha azok a legveszélyesebbek, akik a legjobban szeretik az embert – mondta fátyolos hangon.

Judy érezte, hogyan önti el az arcát a pír. **A** szégyenpír. A kislány gyámoltalansága, gyengesége miatt, és saját sebezhetetlennek, golyóállónak, szétrombolhatatlannak tűnő boldogsága miatt.

– Közösen majd sikerül, mindnyájunknak jó lesz – mondta gépiesen. – Csak az a fontos, hogy megszokjuk egymást.

– Az ikrek… – mondta Nen, de rögtön félbe is szakította a mondatot.

– Igen? Mi van az ikrekkel?

– Nem szeretnek engem, haragszanak rám.

– Dehogy! Talán egy kicsit bizonytalanok. És nem szokták meg, hogy más gyerek is van a házban.

Nen hallgatott, összeszorította a száját, mintha azt gondolná: tudom, amit tudok.

– Ha kérsz egy fél altatót… – mondta Judy, és felállt. – Vegyél be ma este, hiszen ez lesz az első éjszakád itt.

– Egészen biztos, hogy be vannak zárva az ajtók?

– Persze, egészen biztos! De ha akarod, szívesen lemegyek és megnézem még egyszer, és azt is tudod, hogy odaát, a padlás másik oldalán van az ikrek hálószobája, meg az enyém is. Nos, kérsz altatót?

– Igen, kérek.

Judy kiment a szobából egy altatóért és egy pohár vízért; amikor áthaladt a padlástéren, a falon a saját árnyékát látta imbolyogni. Odakint szünet nélkül, lágyan kiáltozott a kuvik. S valahol az éjszakában volt egy ember, kaszával, vagy csak az árnyéka. S minden éjjel

volt valahol egy gyerek, aki zárt ajtók mögött várta ágyában a halált, félelemmel a szívében. Egy gyerek, akinek alig volt erűje az élethez, s mégsem volt bátorsága meghalni.

Amikor Judy visszajött, Nen az ablaknál állt, és kibámult az éjszakába.

– Azt hiszem, valaki járkál odaát a réten – mondta a kislány. – Talán, egy árnyék. Úgy néz ki, mint egy hosszú csuhás ember, és valamit visz a vállán – egy botot, vagy egy baltát.

– Biztos, hogy senki sincs odakint. Viszont ma este fúj a szél, ide-oda lengeti az ágakat és gallyakat. Ettől néha úgy látszik, mintha valaki mozogna a fák között. Itt van az altató és egy pohár víz. Később is beveheted, ha nem tudsz azonnal elaludni.

– Köszönöm. Biztos senki sincs odakint. Csak az ágakat lengeti a szél. Ha a kuvik kiált, az azt jelenti, hogy valakinek meg kell halnia?

– Minden éjjel kiált a kuvikunk. Azon a magas fenyőn lakik, már nagyon régóta. Ha minden alkalommal meghalna valaki, amikor kiált, a családunk már rég kihalt volna. Ez amolyan régi babona. Csak nem veszed komolyan az ilyesmit?

– Nem. Nem veszem komolyan.

– Akarod, hogy itt üljek melletted, amíg elalszol?

– Nem. De! De lehet, hogy sokáig fog tartani.

– Most eloltjuk a lámpát, és megpróbálsz elaludni. Egy darabig még itt maradok melletted. Vagy akarod, hogy égve hagyjuk a kislámpát?

– Igen. Igen, köszönöm.

Egy ideig csönd volt a szobában, a kislány lehunyta a szemét. Aztán ismét kinyitotta, és így szólt:

– Judy néni, te jó vagy és kedves.

– Szeretném, ha jól éreznéd magad nálunk. Szeretném, ha végre soha többé nem félnél. Nincs itt semmi, amitől tartanod kellene.

– Tudom. Már nem félek. Már nem félek annyira. Nem félek, ha mellettem vagy és ég a kislámpa és többé nem kiált a kuvik. És ha be vannak zárva az ajtók. És ha senki sem járkál odakint.

Ismét lehunyta a szemét, szempillája úgy borult az arcára, mint egy tompán fénylő, óarany legyező. Szája körül elgyötört vonás, s időnként megrebbent a szemhéja, mintha gonosz, csúnya képek lejtenének mögötte. Úgy néz ki, mint egy öregember, gondolta Judy.

Végül mégis elaludt, vagy csak színlelte az alvást. Judy csendben felemelkedett, és egy darabig még álldogált az ágy mellett, gondterhelten és tanácstalanul nézte a kislányt. Mit lehet tenni egy olyan gyermekkel, aki minden életkedvét elveszítette? Meg lehet vigasztalni, azt lehet neki mondani: majd elmúlik. Ezt még saját magával is elhitetheti az ember. De legbelül tudja: soha többé nem múlik el.

Judy, amikor keresztülment a padláson, Így szólt magában: nincs itt semmi nyugtalanító. Akkor meg mitől félek? Még egyszer lement a lépcsőn, és meggyőződött róla, hogy be van csukva és belülről be van zárva a ház ajtaja, és minden ablakon jól be van riglizve a spaletta. Miért teszem ezt? – tette fel saját magának a kérdést. Rám is átragadt Nen félelme?

Egy darabig a konyhaablaknál álldogált és kinézett; lágy szellő ringatta a fenyők ágait, a kuvik kiáltott, fent volt már a hold, és áttetsző, ezüstfehér fátyollal vonta be a lápot *és* a rétet, ahol Judy kocsija állt. Valami megcsillant, sima fémről visszaverődő fény. Judy valami megmagyarázhatatlan szorongást, homlokán pedig gyenge nyomást érzett, mintha ő lenne az, aki kötést visel, mintha o lenne az, aki fél, mintha ő maga lenne a halál közelében.

Amikor elhaladt az ikrek szobája előtt, a vékony ajtón keresztül hallotta, hogy még szól a magnó. Tom Jones énekelt: H*ey Jude, - don’t make it bad, – take a sad song – and make it better*… Nem is énekelt, hanem suttogott, nyers hangokat lökött ki a torkából, megváltoztatta, átalakította a dalt, teljesen a magáévá tette. Nem is dal volt ez már, hanem Tom Jones.

Judyt hirtelen elfogta a vágy, hogy lássa az ikreket, hogy lásson valakit, aki egészséges és normális, nem

pedig megfélemlített, beteg, sérült. Csendben kinyitotta az ajtót.

Mindketten aludtak már. Bitte az arcához szorítva a rádiót, Tina hasán a magnóval. A rádió éjszakai műsorában egy hang beszélt, a kerek, rózsás arc mellett a szavak csendes, érthetetlen mormolássá halkultak. Tina kicsit fészkelődött álmában. Tom Jones énekelt: *take a sad song* ... Judy kikapcsolta a rádiót és a magnót, és a takarójukkal gondosan betakarta az ikreket. Rózsás arcuk, borzas hajuk, meleg kezecskéjük volt. Jótét problémamentességükkel és egészségükkel úgy hasonlítottak egymásra, mint egyik tojás a másikra. Mit sem tudtak a lápban bolyongó árnyról, nem tudták, mi az a félelem és rémület. A kuvik kiáltása nekik nem a halál hívása volt, s tőlük akár az összes ajtó tárva- nyitva maradhatott.

2

Remember to let her into your heart,
then you can start
to make it better ...

Az idegen kislány nem látszott igazán boldognak. Judy fáradozásait Nen csupán bágyadt mosollyal viszonozta, nagyon keveset beszélt; étkezéskor némán, kedvetlenül ült az asztalnál, csak piszkálta az ételt, szembeszökő ellentétben az ikrek vitalitásával és életörömével. Többet ettek, mint valaha, a tányérjuk folyton üres volt, sőt a jégszekrényből és a kamrából is érthetetlen módon eltünedeztek az ételek. Nem mintha Judy nem szívesen adott volna nekik enni, s attól sem félt, hogy a kislányok esetleg elhíznak. De az volt az érzése, hogy az ikrek étvágya és élénksége egyfajta tüntetés Nen ellen. Mintha azt akarnák mondani: nézz ránk, mi tudjuk!

Igen, tudták, hogyan kell vidáman élni. Különösen, ami az evést illeti. Valóban kigömbölyödtek, s kihízott ruháikat oda lehetett mini a norrlandi kuzinnak. Nen már örökölt egypár fakóra mosott farmert, egy csíkos inget és egy világossárga, magas nyakú gyapjúpulóvert. Nen szerette ezt a pulcsit: Judy arra gyanakodott, hogy még éjjel, az ágyban is magán tartja. Puha volt és meleg, s majdnem olyan világossárga, mint Nen haja.

Kitelt a hét, péntek lett. Judy úgy érezte, hogy a hangulat napról napra romlik. Lilly-Ann nem békült ki Daviddal, épp ellenkezőleg, megjelent egy zsák piszkos fehérneművel meg egy teli bőrönd ruhával és cipővel, és arra kérte Judyt, hadd lakjon nála. Csak egy pár napig – nem mondta, meddig, és Judy nem kérdezte. A háznak volt egy vendégszobája - a földszinten, éppen Nen szobája alatt.

Judynak jól jött, hogy Lilly-Ann személyében egy felnőtt is lakott vele a házban. Lilly-Ann kinevette Judyt, amiért minden este aggályoskodva ellenőrizte az ablakokat és ajtókat, s Judy egypár nap után fel is hagyott vele. Nen már nem is kérte erre, úgy tűnt, jól alszik éjszakánként.

Eddig minden jól és rendben is volt. De az ikrek és Nen még mindig nem jöttek ki egymással. És ami még rosszabb volt, úgy tűnt, hogy Lilly-Ann és Nen utálták egymást, akár a pestist.

David hétfő délelőtt óta távol tartotta magát a háztól; Judynak hiányzott. Úgy érezte magát, mint egy darázsfészek kellős közepén, még ha a darazsak véletlenül éppen nyugton is voltak. Attól tartott, hogy rosszabbra is fordulhat a dolog.

De erre is volt vigasz. Megjön majd Stefan, hiszen péntek volt. Amíg Stefan ott van a házban, a darazsak nyugton maradnak. Legalábbis Judy így gondolta.

Étkezéskor volt a legrosszabb. Szép időben Judy a nagy, kerti asztalon szokott teríteni.

És ezek a napok fénylő ragyogásban teltek: a kedd, szerda, csütörtök, péntek. A rét zöldebben ragyogott, mint valaha, az ég kéklőbb volt, a nap fénylőbb. Szinte gúnyolódott! Mert a nagy asztal körül csend uralkodott,

ellenséges hallgatás, melynek gyökerei mélyre nyúltak, a semmiből fakadó csend.

Nen öt napja volt náluk, a nyári szünidő pedig még két hónapig tart. Judy először kívánta életében, hogy hamar legyen vége a nyárnak.

Azt gondolta: elmúlik. Időre van szükségük, meg fogják szokni egymást. Mindig így történik, amikor idegen emberek arra kényszerülnek, hogy együtt éljenek. Egymáshoz nem illő emberek. Lilly-Ann a maga mohó étvágyával és a mindig apatikusnak tűnő Nen, akiben alig pislákolt az élet, mintha már túl lenne a határon. Hozzá még az ikrek, akik amúgy sem szerették és soha nem is tűrték meg a velük egyidős lányokat. Én magam... igen, nálam_min múlik? Én hol követtem el a hibát? Valami megmozdult Judy fejében, feltámadt egy emlék – egy dal. Tom Jones! Olyan gyakran énekelte ezt a dalt, most újra énekelte – Judy fejében, másoknak nem hallhatóan: *Remember – to let her into your heart – then you can start – to make it better.* Itt az énekes abbahagyta a dalt, és hallgatása szorongással töltötte el Judyt, beszélt hozzá.

Pontosan tudta, hogy az énekesnek igaza van. Judy nem zárta szívébe Nent. Megpróbálta, igen, megpróbálta. De nem is sejtette, hogy ilyen nehéz lesz. Az egyetlen, amit Judy a kislány iránt érzett, tehetetlen részvét volt, s ez inkább ártott, mint kedvezett a kölcsönös érzelmeknek. Judynak az volt az érzése, hogy Nen átlát mindezen: tudja, hogy Judy nem szereti, nem nagyon szívleli őt. Az ikrek érzelmei áttetszőek voltak, akár az üveg: lenézték Nent, és a legcsekélyebb kísérletet som tették arra, hogy ezt palástolják. A gyerekek őszintébbek a felnőtteknél, Nen tudomásul vette őszinteségüket, és könnyebben boldogult vele, mint a felnőttek hazug természetével.

Igen, részvét. Ezt érzett. De a részvét nem azonos a szeretettel. Soha sem tudja elfeledtetni a szeretet hiányát. Mert ez a szeretetben a különleges: nem lehet megjátszani.

Judy szinte fizikailag érezte rossz lelkiismeretét; ez arra késztette, hogy Nenre mosolyogjon, aki éppen ránézett.

– Nen, egyél rendesen – figyelmeztette barátságosan. – Derekasan neki kell látnod, hogy olyan kövér lehessél, mint az ikrek.

– Nem is vagyunk kövérek! – Az ikreket majd szétvetette á düh. Felháborodásukban a lábukkal bökdösték egymást az asztal alatt, az arcuk lángolt. Még hogy ők kövérek!

Judy próbálta nyugtatgatni őket:

– Világos, persze, hogy nem vagytok kövérek. De Nen még mindig olyan törékeny, és szeretném, ha rendesen enne.

Az ikrek tekintetében világosan látszott, mire gondolnak, hogy a pokolba kívánják norrlandi unokatestvérüket, és nem is törték magukat, hogy ezt leplezzék.

Lilly-Ann is csak piszkálta az ételt, és savanyú képet vágott.

– Még ma este elutazom Malmőbe – mondta váratlanul. – Nincs szükséged arra, hogy itt legyek, ha Stefan jön.

– Miért ne? Hiszen Stefan kedvel téged.

Lilly-Ann vágott egy grimaszt.

– Nagyjából – mondta.

– De. biztos, hogy kedvel téged – avatkozott bele nagy hangon Tina. – Egyszer hallottam, amikor azt mondta Jan bácsinak, hogy te egy – mit is mondott, Bitte?

– Nimfomániás vagy – mondta Bitte. – Mind a ketten hallottuk.

– Nem hiszem, ezt biztos nem mondta – állapította meg Judy. – Nem jól értettétek. És ha az ember nem ismeri az idegen szavakat, akkor ne beszéljen összevissza. Főleg pedig ne használja őket.

Lilly-Ann kiejtette a villát és a kést a kezéből. Hátravetette a fejét, hogy borzas szőke haja a vállára omlott, és nevetett. Egy kicsit túl hangosan, túl sokáig. Nevetett, míg a könnye végig nem csordult az arcán.

– Gyerekek és bolondok – mondta. – A férjed feltűnően intelligens, Judy. Én meg azt hittem, hogy csak egy jól vasalt öltöny.

– Butaságokat beszélsz – mondta Judy szokatlanul hevesen. – Elképzelhető, hogy ezt mondta. Talán még igaza is van? Attól még kedvelhet téged.

Judy felállt, összeszedte a tányérokat és poharakat. Az ikrek lelkes pillantásokat váltottak egymással. Megint történik valami, és ebben nekik is részük van! Az egyetlen, amire most sürgősen szükségük volna, de nincs kéznél, egy Idegen Szavak Szótára. Akkor lenne igazán érdekes az élet.

– Egyébként is, teljesen mindegy, mit mond a papa – vélte Tina. – Ott van neked David.

– Ott volt – szögezte le Bitte. – De őt könnyen visszaszerezheted.

– Ebben nem vagyok olyan biztos – mormolta Lilly-Ann, és Judyra nézett.

– Ha mindenáron Malmőbe akarsz menni - kezdte? Judy ha ez. hogy úgy mondjam, az utolsó szavad, elvihetlek kocsival Hörbybe, amint megérkezik Stefan. Hat órakor indul egy busz Malmőbe.

– Nagyszerű!

– És még valami: akár nimfomániás vagy, akár nem – tudod, hogy ide bármikor visszajöhetsz, és szívesen látunk, ha már mindent elintéztél a városban és vágyódsz utánunk. Mert erre elég hamar sor fog kerülni, Lilly-Ann. Ilyenkor, a nyár kellős közepén undok meleg van Malmőben. Ígérd meg, hogy akkor visszajössz hozzám.

– Hmm – dünnyögte Lilly-Ann.

A délután hosszúra nyúlt. Úgy tűnt, hogy mindenki unatkozik és rosszkedvű, mintha csak arra várnának, hogy történjék valami. Mindegy, hogy mi, csak valami. De semmi sem történt, az órák hosszúra nyúltak. lassan, nagyon lassan teltek.

Lilly-Ann tudta, mivel töltse el az időt: lezuhanyozott, megfésülködött, alaposan kifestette magát. Amikor elkészült, alig lehetett ráismerni, egész más ember lett

belőle. Az ikrek csillogó szemmel ugrálták körül, aztán eltűntek a szobájukban, nem sokkal később pedig feltűzött hajjal jelentek meg, éppen olyan frizurával, mint Lilly-Ann, sőt elég tűrhetően ki is festették magukat. Förtelmesen néztek ki, mint két távol-keleti kiskorú prostituált.

Nen látta, megfigyelte mindezt, és hallgatott. Hallgatása valósággal az idegeire ment Judynak. Nem normális, nem rendes dolog, ha egy tízéves gyerek így viselkedik, ilyen hallgatagon él közöttük. Ha szóltak hozzá, szűkszavúan válaszolt, abban az éneklő tájszólásban, amit az ikrek vihogva és egymást oldalba bökdösve kommentáltak. Nen észrevette ezt, és elpirult. Ezután még makacsabbul és még többet hallgatott.

Judy azt gondolta: ha megjön Stefan, talán jobb lesz. Stefanból sugárzott a természetes biztonság, s ezt szeretik a gyerekek. És tulajdonképpen ő Nen rokona. Biztos találnak majd valami közös beszédtémát, ha Nen apjáról éppen nem is beszélhetnek… vagy a végén mégis?

Nen nem viselt gyászt, amikor megérkezett; egy tízéves gyereket nem öltöztetnek feketébe. Ruhatára rémes színű, már kinőtt vagy még túl nagy ruhák szegényes keverékéből állt, mind át lehetett már alakítva, valaki mástól örökölhette őket, és csak a legszükségesebbet igazították rajtuk, s Nen törékeny testén úgy lógtak, mint a zsák. Azt gondolhatná az ember, hogy Nen egy elmaradott országból jött, vélte Judy.

De ezen könnyen lehetett segíteni. Számtalan olyan ruhadarab akadt, amit kinőttek az ikrek, egy idő óta a ruhák derekán szétfeslett a varrás, leszakadtak a gombok, elromlottak a cippzárak. Nennek biztos elég nagyok lesznek ezek a holmik, talán még egy kicsit lötyögni is fognak rajta. Judy sokat törte a fejét azon, hogyan stafírozhatná ki a kislányt anélkül, hogy megbántaná. Csak apránként, gondolta Judy. Egyik darabot a másik után kicserélni, mintegy véletlenül. Meghagyni a saját ruhadarabokat, itt-ott kicserélni egy-

egy holmit, akkor a kislány nem sokat fog észrevenni belőle.

Azon a pénteken ebéd után szinte katasztrofális volt a házban a hangulat. Lilly-Annak háromszor is meg kellett igazítania a festéket az arcán, különösen a szeme körül. Non eltűnt, és nagyon sokáig távol maradt. Végül a padláson találtak rá egy nagy bőrönd mögött, rázta a zokogás. Judy elképedt a keservesen síró kislány láttán – hiszen ő már attól tartott, hogy elapadtak Nen könnyei, hogy már nem is tud sírni, és csak ez a szörnyű üresség maradt világos szemében. Ez a halálos üresség. Most pedig igazi, hatalmas könnyeket sírt, és hosszú rábeszélés után vonakodva bevallotta, hogy az ikrek megbántották.

Az ikreket szigorú vallatásnak vetette alá, de azok semmit sem vallottak be. A szemrehányásokat egymásra hárították, és makacsul tagadtak. Semmit sem csináltak! Egyikük sem - és együtt sem. Judy elhatározta, hogy annyiban hagyja a dolgot, Nent magával vitte a konyhába, hideg vízzel megmosta az arcát, és egy tányér tejszínhabos epret tett elé az asztalra. Egy óriási adagot. Ezen a nyáron ez volt az első eper, és az egészet Nen kapta meg. A kislány engedelmesen, lesütött szemmel evett, mintha tudná, hogy Judy nem tudja elviselni a szemében levő kifejezést.

Mire Stefan megérkezett, valamennyire mégiscsak normalizálódott a házban a légkör. Lilly-Ann visszavonult, hogy zöld kordbársony farmerja helyett egy pamutruhát vegyen fel, s véletlenül éppen az ikrek is kibékültek Nennel, és a ház mögötti réten ugróiskoláztak. Judy az írógép előtt ült, mellette egy csomag papír és egy gyermekkönyv kézirata. Egy légy fáradtan nekicsapódott az ablaküvegnek, és Judy cigarettájának füstje egyenesen szállt fel az alacsony szoba tetőgerendája felé.

Makulátlan idill.

– Hej! – kiáltotta Stefan, és aktatáskáját Judy selyemhuzatú heverőjére hajította. – Hogy vagytok?

Judy felugrott, megcsókolta, és egy pillanatra hozzásimult. – De jó, hogy itt vagy!

Azt hiszem, nagyobb szükségünk van rád, mint valaha.

– Miért? Jennyvel van valami problémád?

– Nennek szólítják. Igen, így is mondhatjuk. Az ikrek egyáltalán nem jönnek ki vele. Lilly-Ann és David pedig összevesztek, Lilly-Ann egész héten itt lakott nálunk, és ma el akar utazni…

– Milyen állapotban van?

– Mint mindig: ingerlékeny és elégedetlen.

– Úgy értem, a kislány, Nen.

– Majd meglátod magad. Kedden bent voltunk Hörbyben a kórházban. A fél feje teljesen le van borotválva; a haját ráfésülték a másik oldalról, de még így is borzasztóan néz ki. Egész lassan kezd megint kinőni, de még csak egész picike pihéket lehet látni…

Judy az ajtófélfának támaszkodott, és sírt. Először sírt, amióta Nen itt volt; Nen haja miatt, leborotvált feje miatt, a picike, kinövőfélben levő hajszálacskák miatt sírt.

– Nyugodj meg – kérlelte Stefan nem ez a legrosszabb. A haj újból kinő.

– Te nem láttad, nem láttad a szemét. Nem tudod, milyen az, amikor folyton körülötted van, egy hét óta!

– Nem lett volna szabad idehoznunk – mondta Stefan komolyan. – Magad is látod, még a fejének, a hajának a látványát sem viseled el.

Stefan az ablakhoz lépett, és kinézett.

– Úgy néz ki, mintha nagyszerűen megértenék egymást – állapította meg elégedetten.

– Tudtam, hogy az ikrek kedvesek lesznek hozzá.

– Az ikrek a legszívesebben hidegvérrel meggyilkolnák Nent – mondta Judy.

Úgy döntöttek, leghelyesebb, ha Judy rögtön elviszi Hörbybe Lilly-Annt. Mintha Stefan azt szerette volna, hogy Lilly-Ann minél hamarabb elkerüljön a házból, még azt is felajánlotta, hogy ő maga vezet; de Judy ragaszkodott hozzá, hogy ő vigye el a lányt. Lilly-Ann az utolsó simításokat végezte sminkjén, s addig fújta a

lakkot magasra tornyozott hajára, míg kőkemény nem lett. Most megint a kordbársony nadrágja volt rajta. Mezítláb szaladt az autóhoz, egyik kezében szatyorral, a másikban a kisbőrönddel. Retikülje a vállszíjon himbálózott. Stefant megajándékozta legkedvesebb mosolyával, az ikreknek pedig odaintett.

– Visszajössz? – üvöltötte Tina.

– Talán.

– Gyere vissza – kiáltotta Bitte. – Jó, ha van a háznál egy nimfomániás!

Stefan vérvörös lett, villámgyorsan megfordult. de addigra Lilly-Ann már el is tűnt a ház sarka mögött. Judy kissé türelmetlenül ült a kocsiban; el akart már indulni végre. Utolsó kérése Stefanhoz így szólt:

– Törődj egy kicsit Nennel! Beszélgess vele. Úgy értem, próbáld meg! És vigyázz az ikrekre. Ki nem állhatják Nent!

Lilly-Ann a hátsó ülésre hajította a szatyrot és a kézikoffert, beült Judy mellé, és becsapta a kocsi ajtaját.

– Végre – mondta. – Nem, nem úgy értem. Nagyon jó volt nálad, Judy, de akkor is.

– Elbúcsúztál Davidtól?

– Mire gondolsz?

– Legalább megmondhattad volna neki, hol lehet téged elérni, az a legkevesebb.

– Sorry, Ma’am. David fütyül rám. Egyszerűen ez az igazság.

Judy beindította az autót, s az lassan gurult magas fűben. A visszapillantó tükörben Judy látta Nent, aki a Tinától örökölt sárga gyapjúpulóverben állt a ház előtt.

Judy sóhajtott, és azt szerette volna tudni, miért olyan nyomott a hangulata. Csak azért, mert Lilly-Ann elutazik? Vagy azért, mert ez a nyár kudarcba fullad? Vagy azért – mert Nen annyira szerette ezt a sárga pulcsit?

Lilly-Ann hátradőlt az ülésen, és rágyújtott egy cigarettára.

– Furcsa dolog ez, Judy – mondta. – Az ember megpróbál nem szeretni téged, de egyszerűen nem megy. Valahogy nem lehetséges.

– És tulajdonképpen miért kellene megpróbálnod, valami kifogásolnivalót találni bennem?

– Na jó – nem vagy az esetem. Ahhoz a fajtához tartozol, akit egész életemben ki nem állhattam. Akik elől mindig megpróbáltam kitérni, és mindenekelőtt, akikkel szemben mindig bizalmatlan voltam.

– Mit értesz azon, hogy „fajta”? Nem tartozom semmilyen „fajtához”. Az embereket nem lehet meghatározott fajtákra osztani, ez gyerekes dolog.

– Talán igazad van. Mindenesetre számtalan ember van, aki olyan, mint te; jól nevelt, okos, ügyes. A társadalom támaszai, sosem viselkednek helytelenül, sosem nevetnek túl hangosan, nem rúgnak be, és sosem koszos **a** körmük. Azt hiszem, társadalmunk minden osztályában megtalálhatók ezek az emberek.

– Svédországban nincsenek társadalmi osztályok – csak egyetlen boldog család van. Mindenkinek az a célja, hogy helyesen viselkedjék, nevetés közben is uralkodjon magán, az ivásban tudjon mértéket tartani és tiszta legyen a körme. Ilyennek látom a svéd embereket. Vagy neked nem ez a tapasztalatod?

Lilly-Ann nevetett.

– Ha így látod – mondta szenvtelenül ha ezt állítod, akkor biztos így is van. Persze egészen másképp hangzik, amikor David beszél társadalmunkról.

– David művész.

– Igen, ez igaz. David művész, ő mindent másképp lát.

Elértek a nagytemplomig, és Judynak jobbra kellett fordulnia, hogy kijusson a Hörby felé vezető útra. Lilly-Ann meztelen lábával a kocsi padlóján dobolt.

– Te – mondta hirtelen -, írok neked Malmőből, és elmondom, milyen. Talán keresek egy állást, vagy egy barátomhoz költözöm, vagy külföldre megyek. Direkt izgalmas, ünnepélyes érzés, hogy az embernek fogalma sincs, mit fog csinálni a következő napokban, vagy a következő héten, a következő hónapban. Talán rátalálok a nagy szerelemre, egy életre beleszeretek valakibe, vagy kifogok egy gazdag, öreg palit, aki gondoskodik rólam életem hátralevő részében. Vagy – felfedez egy tehetségkutató …

Lehunyt szemmel fújta ki a füstöt, és cigarettájával köröket rajzolt a levegőbe.

– Az az érzésem – szőtte tovább a gondolatot –, hogy valami nagy, valami különleges, valami megfoghatatlan dolog vár rám, hogy hamarosan történik valami. És épp velem fog valami történni, mégpedig hamarosan.

Judy bólintott.

– Bármi történjék is, szeretnék tudni róla - mondta. – Úgy érzem, mintha felelős lennék érted – bár természetesen nem vagyok az. Nagykorú vagy, rég megálltál a magad lábán már azelőtt is, hogy megismertük egymást. Bizonyos tekintetben jobban boldogulsz az életben, mint jómagam, pedig én tartozom az „okosokhoz és ügyesekhez”. De az okossággal és ügyességgel némi óvatosság is együtt jár, ezért van az, hogy mi semmibe sem vágunk bele az életben úgy igazán, mint ti, a többiek. Mi kételkedünk – és máris elszalasztottuk a pillanatot, az alkalmat. Ezért sosem tudjuk meg, hogy a következő kanyar mögött tényleg sokkal zöldebb-e a fű!

– Biztos, hogy nem az – mondta Lilly- Ann. – És az ember sose mondjon le arról, ami az övé.

– Te lemondtál Davidról.

Lilly-Ann egy türelmetlen mozdulattal elnyomta a cigarettát.

– Az egészen más. Ezt te nem érted, Judy.

– Nem álltál valami jól, amikor David pártfogásába vett.

– Ja, arra gondolsz! Annak semmi jelentősége. Hébe-hóba egy-egy szippantás, inkább csak kíváncsiságból. Meg azért, mert a többiek is ezt tették. De sosem voltam narkós.

Lilly-Ann komoran tépkedte rövid frufruját. Nem szerette, ha emlékeztették rá, hogy hasist szívott, amikor Daviddal megismerkedett. Davidnak sikerült rávennie, hogy hagyja abba. Elcipelte magával a lányt vidékre, s mindjárt el is temette kis házában. Kellemes volt – az elején. Később a lány már nem lelte örömét benne.

– Mihez kezdesz, ha megérkezel Malmőbe?

– Nyílegyenesen elmegyek egy ismerős sráchoz. Mindig otthon van, csak késő este szokott elmenni hazulról. Éjszaka dolgozik.

– Újságíró?

– Nem! A Living Dolls dobosa, az együttes egy mulatóban játszik. Úgy hívják, hogy Trinidad. Ő meg úgy néz ki, mint Tom Jones. Egész hihetetlenül hasonlít rá. Ismerek egy pár lányt, akik elájulnak, ha meglátják. Pedig nem valami kedves, de rendes srác. Biztos ellakhatok nála néhány napig, amíg nem találok valami jobbat.

– Nekem ez nem tűnik túl biztosnak. Ha a végén mégsem lesz otthon – vagy ha más lány lakik nála? Vagy ha beteg, vagy elköltözött és már nincs is a városban? Akkor mit csinálsz?

– Ne aggódj, Judy. Akkor majd csak találok valami mást. Egy csomó embert ismerek Malmőben. Lányokat is.

– Tudod, hogy mindig visszajöhetsz, és szívesen látunk.

– Igen, igen, tudom. Köszönöm!

Hörbybe értek, és Judy ötvenre csökkentette a sebességet. Mindjárt letelik az idő – az az idő, ami még megmaradt neki, hogy Lilly- Ann-nal beszéljen. Judy hirtelen úgy érezte, nagyon drága ez az idő, és még annyi mindent el szeretne mondani. Különösen egy kérdés volt a nyelvén: Nen miatt ment el Lilly-Ann?

Mintha a gondolataiban olvasott volna, Lilly-Ann így szólt:

– Ez a gyerek! Nem bírok mellette élni. Igen, tudom, utálatos dolog ilyet mondani, de ez a gyerek… az ember valahogy bűnösnek érzi saját magát is.

– Tudom, mire gondolsz, én is ugyanígy vagyok ezzel. De le kell győznünk saját érzéseinket. Nem magunk miatt, hanem őmiatta.

Lilly-Ann ismét rágyújtott. Aztán így szólt:

– Be kellene lépned az üdvhadseregbe.

– Talán – mondta fáradtan Judy. A piactéren talált a kocsinak egy parkolóhelyet. Kiszálltak. Lilly-Ann fogta a szatyrát és a kézikofferét.

– Mindjárt indul a busz – mondta. – Hej! És köszönök mindent.

– Értesítesz majd, hogy mi van veled?

– Igen. Megígérem.

– Mi is a neve annak a lokálnak? Ahol az a Tom Jones-fazonú alak játszik?

– Trinidad. Vad lebuj. Kaphatsz egy fecskendővel a fenekedbe, kint a vécén, mit szólsz hozzá? Legalábbis nekem így mesélték.

Lilly-Ann még akkor is hangosan nevetett, amikor felszállt a buszra. Egy középkorú hölgy megbotránkozva nézett fel kézimunkájából.

– Természetesen heroint, még LSD-t is, ha megfizeted – kiáltotta hátra a válla fölött Lilly-Ann.

– Értem. Kérlek, vigyázz magadra!

A kézimunkázó hölgy hangosan szuszogott, és felváltva hol Judyra, hol Lilly-Annra nézett. Arckifejezése beszédes volt: már itt is, a mi békés kis Hörbynkben… az embernek megáll az esze!

A busz elindult, a motor hangja elnyomta a hölgy felháborodott szuszogását. Lassan és nehézkesen gördült át a piactéren. Judy még sokáig állt ott és nézett a busz után. Furcsán üresnek érezte magát, mintha elveszített volna valami értékeset.

Ráérősen ment hazafelé. Nem sietett, és nem érzett sok kedvet ahhoz, hogy az ikrekkel foglalkozzék. Meg Nennel. Jó érzés, hogy Stefan megint otthon van! Judy remélte, hogy Stefannak sikerült jó kapcsolatba kerülnie a kis rokonnal.

Így is történt. Judy szinte érezte a levegőben, amikor a házba lépett. Stefan helyesen mérte fel a helyzetet, és aszerint cselekedett: az ikreket megbízta, hogy süssenek süteményt, ő meg ezalatt a konyhaasztalnál ült Nennel, és egy sakkpartit játszott vele. Judy észrevette, hogy szándékosan hagyta nyerni Nent. Hálásan Stefanra mosolygott.

Az ikrek éppen azon civakodtak, melyikük nyalja ki a tésztástálat, mindig ezt csinálták, örök idők óta ezt csinálták, megszokásból. Egyikük sem volt

különösképpen oda a süteménytésztáért, de hát léteztek bizonyos, egyszer s mindenkorra érvényes szabályok, ezek közé tartozott a „süteménytészta-rituálé” is. A torzsalkodás is csak formális volt, a családban mindenki tudja, hogyan végződik majd: Tina kapja a tálat, Bitte pedig a nagykanalat. Mindig így történt.

Hamarosan elkészült a sütemény, és mindannyian körülülték a kerek konyhaasztalt, teáztak. Mégiscsak egész jól alakul, reménykedett Judy. Biztos, hogy ebben nagy szerepe volt Stefannak; megvolt az a képessége, hogy normális mederbe terelje az életet.

Vasárnap este Judy összeszedte azokat a ruhákat, amiket másnap ki akart mosni. Az ikrek farmerjeinek a térdén fűfoltok éktelenkedtek, ehhez jöttek még a pamuttrikók és az ingek, az ikreknek az egész házban szanaszét szórt zoknijai. Ezzel szemben Nen ruhái mindig rendesen összehajtogatva feküdtek a szobában a szék támláján, vagy a gardróbban lógtak. Nen sosem hagyott elöl semmit, sosem dobálta szét maga körül a fehérneműjét; mintha egy felnőtt lakna a házban – vagy egyáltalán nem lenne vendég. A kislányt alig lehetett észrevenni, a hangját sem lehetett hallani, többnyire távol tartotta magát a többiektől, de mégis mindig jelen volt a háttérben – Judy közelében.

Judy szétválogatta a ruhadarabokat, a pamutot és néhány gyapjúholmit. Nen sárga gyapjúpulóverére is ráférne már a mosás, Judy foltokat látott az ujján, és a magas nyak sem volt már tiszta.

– Nen! – kiáltotta Judy. – Légy oly kedves, hozd ide a sárga gyapjúpulcsidat. Ki kell mosni!

A kislány odajött, de a nyitott ajtóban megállt.

– A gyapjúpulcsit?

– Igen. A sárgát. Hozd ide, légy szíves. Holnap mosok.

– Iiigen – mondta Nen, de állva maradt az ajtóban.

– Na, hozd már, légy szíves.

– Igen. – Kis szünet után Nen így szólt: – Nincs nálam.

– Azt látom, hogy nincs rajtad. De nem lennél olyan szíves idehozni?

– Nem rajtam volt utoljára. Az ikreknél volt.

– Akkor légy szíves, mondd meg az ikreknek, hogy keressék meg és hozzák ide.

Nen távozott. Nem sokkal később megjelent a konyhában Tina.

– A sárga gyapjúpulcsit keresed?

– Igen, holnap mosok. Rajtatok volt? Rajtad vagy Bitten?

– Rajtam. De az pár nappal ezelőtt volt. Aztán megint Nennél volt.

– De valamelyikőtök csak tudja, hol…

– Nennél volt utoljára. Neki kell megkeresnie.

Judy felsóhajtott, és egy batyuba kötötte a piszkos ruhákat. Tisztában volt azzal, hogy itt semmit sem érhet el. Végső soron a sárga gyapjúpulóvert kimoshatja egy más alkalommal is – nincs jelentősége. Hiszen annyi pulcsi és kötött kabát van a házban.

– Valódi idill – mondta Judy, és élvezettel nyújtózott el a karosszékben. – A gyerekek csendben vannak, Lilly-Ann elutazott, tökéletes béke honol. Mintha mi lennénk az első emberek, és a Föld is fiatal lenne. Fiatal és zöldellő, frissen gyöngyöző vízzel és kristálytiszta levegővel…

– Tehát a bűnbeesés *előtt* – mondta Stefan szárazon. – Egyébként kopognak. Légy szíves, nyiss ajtót, biztos a kígyó az.

Judy nevetett, és gyengéden megsimogatta az arcát, amikor elhaladt mellette. – Nem kell félni a kígyóktól – mondta Judy. – Szerinted melyik lesz az?

– Az a zöld, a mérges. Figyeld meg, biztos hoz egy aknát is.

Judy kinyitotta az ajtót, és mosolyogva nézett ki a nyári este lágy sötétjébe.

– Hej! – kiáltotta. – Gyere csak be. Épp rólad beszélgettünk.

David belépett, üdvözölte Stefant, kisimította a homlokából a haját, és farmerzsebéből előhúzott egy csomag cigarettát. Aztán valamit ledobott az asztalra, úgy nézett ki, mint egy kép.

Egy kép volt.

– Tessék – vetette oda hanyagul. – Kell valami a csupasz előszobafalatokra. Kegyeskedjetek elfogadni, de ne tapperoljátok össze, még nem száradt meg egészen.

Stefan felállt, az asztalhoz lépett, és kezét a nadrágja zsebébe süllyesztve szemügyre vette a képet.

– A legalázatosabban köszönjük – mondta. – De, az ördögbe is, tulajdonképpen mit ábrázol? Rothadó heréket?

– Almákat, hiszen láthatod. Még azt is észre kellett volna venned, hogy kicsi, zöld almák – Indianapolisból. Hiszen egy agyalágyult alak szünet nélkül erről énekel a rádióban. Épp eleget hallgattam, egyenesen nagyszerű! Pont úgy nézhetnek ki, mint az én almáim itt a képen. Na, hogy tetszik?

– Meg ne hallják az ikrek, hogy agyalágyult alaknak nevezed Tom Jonest! – figyelmeztette Judy. – Egyébként pedig egy gonosz kígyó vagy, és almáiddal betolakodtál az édenkertünkbe. Hogy jutott ilyesmi az eszedbe?

– Intuíció – közölte David, és a falnak támaszkodott. Judyra mosolygott. – Állandóan azt a pofát hallottam énekelni a nyavalyás kis zöld almáiról, s közben hirtelen az az ötletem támadt, hogy pont almák illenének oda a falra. Biztos a paradicsomotok is a szemem előtt lebegett. Ez kézenfekvő.

– David, te egy zseni vagy. Elkaptad és lefestetted az egész dalt, a színeken keresztül hallom.

Stefan Judyról Davidra nézett, azután pedig a képre.

– Talán nem vagyok olyan tehetséges, mint ti, mert én csak egypár furcsa zöld göcsörtöt látok, amelyek elég tisztességtelenül hatnak. A zseni mit szeretne inni? Bort vagy whiskyt?

– Whiskyt – válaszolta David, és a hintaszékbe hanyatlott. – Először bort, aztán meg whiskyt. Ez az én formám. Ezt tartom a festéssel és a lányokkal kapcsolatban is.

Stefan hozott egy üveget és poharakat; Judy kiment a jégkockákért, aztán mindhárman leültek, és ünnepélyesen ittak egymás egészségére.

– Az idillünkre, arra, hogy egész nyáron át tartson! – mondta Judy.

– Történt valami, lemaradtam valamiről? - kérdezte David. – Tőzsdei csőd? Haláleset a családban? Leszaladt a szem a hölgyek harisnyáján? Vagy Stefan végre szert tett egy szeretőre?

– Miért nem mindjárt kettőre? – vágott vissza Judy talpraesetten. – De ugye emlékszel, hogy meséltem neked arról a kislányról, Stefan kis norrlandi unokahúgáról.

David bólintott.

– Emlékszem, Lilly-Ann említette, hogy jönni fog. Balul ütött ki a dolog? Van valami, amiről tudnom kéne?

Judy megtöltötte a poharakat, és gondterhelten nézett maga elé.

– Néha az ember olyasmit tesz, amit maga is megbán – mondta elgondolkozva. – Egy idillt néha kívülről is fenyegethet valami ismeretlen veszély. Ilyenkor aztán már nem is olyan biztos, hogy az élet olyan igazán nagyszerű, mint amilyennek hinni szeretnénk. Nem igaz?

David bólintott, és egy darab jeget szopogatott.

– Körülbelül – vélte. – Bár nekem a ti idilletek abszolút bombabiztosnak, tűz- és vízállónak tűnik. Bevehetetlennek, mintha acélból lenne.

– De nem az – mondta Judy.

Stefan pipájának megtömésével volt elfoglalva, úgy látszott, hogy oda sem figyel. Fejét felkapva fülelt a kuvik kiáltozására, amely éppen belekezdett elbűvölő, gyengéd éjszakai monológjába. David megkérdezte:

– Aggódsz valamiért?

– Igen – válaszolta. – Lilly-Ann és a kislány miatt.

David alig észrevehetően megvonta a vállát.

– Lilly-Ann biztosan boldogul.

– Nem vagyok benne olyan biztos.

Judy felállt, az ajtóhoz ment és kinyitotta. Megállt az ajtónyílásban, és a tágas rétet nézte. A köd már kezdett felszállni, és lebegő, imbolygó, füstfelhőkhöz hasonló alakzatokat képezett.

– Úgy tűnik, mintha valaki menne odaát, a láp felé vezető úton – mondta Judy. – De nem vagyok benne egészen biztos.

– Biztos Joel Granath. Mindig kiviszi a kutyáját sétálni – hallatszott a szoba mélyéből Stefan hangja. „Talán a szomszédban volt, kölcsönkérni egy szerszámot. Állandóan ezt csinálja. Kíváncsi vagyok, mikor szerez be magának ez az ember saját szerszámokat.”

– Vagy Sylvia… De mitől vagy úgy megijedve?

– Semmi – mondta Judy. – Csak hét közben amikor nem vagy itt, nagyon egyedül vagyok. Feltehetően egy idő után az ember saját maga ijesztgeti magát.

– Biztos Nenről ragadt rád a félelem. Nem ismerek rád, Judy. Nincs is senki odakint.

Judy végigsimított a homlokán.

– Nem, nincs senki odakint – ismételte gépiesen. – De a kuvik ebből az irányból kiált. És nem úgy hangzik, mint máskor, ez nem a mi kuvikunk. Olyan, mint egy ember hangja.

Mind a hárman hallották a kiáltást, egy nagyon rövid, furcsán eltorzult sikolyt.

– Néha olyan az emberi kiáltás, mint a baglyoké – állította David. – Éjjel. Az ember kiáltást hall, és nem tudja, ember vagy kuvik kiáltott-e.

– Utálatos vagy - mondta Judy.

– Most mennem kell. - David felállt, - Elkísértek egy darabon?

– Sajnálom, én nem, én most rögtön lefekszem – mondta Stefan. – Mi, dolgozó emberek… – Elhallgatott.

– Én elkísérlek a rétig – mondta Judy. – Ki akarok venni valamit a kocsiból. És annak is utána akarok nézni, hol vannak a gyerekek.

Együtt mentek Judy kocsijáig, azután elváltak. Judy még álldogált egy darabig, David után nézett, és azt gondolta: úgy látszik, nem nagyon hiányzik neki Lilly-Ann, nem úgy néz ki.

Amikor visszament a házhoz, ismét hallotta a kuvik kiáltását; végigfutott a hátán a hideg, meggyorsította lépteit. Felment a hálószobába, de Stefan nem volt ott, visszaszaladt hát a nappaliba. Az óra éppen kilenc óra húsz percet mutatott. Reménytelen dolog lenne már most ágyba zavarni a gyerekeket.

Judy ismét kiment a házból, meg akarta keresni Stefant, de sehol sem lelte. Amikor visszajött, Tina szemrehányóan fogadta:

– Épp most telefonált Jan bácsi, és azt kérdezte, nálunk van-e Sylvia néni. Mondtam, hogy azt hiszem, igen; mert te nem voltál itt. Pont beletelefonált a magnófelvételünk kellős közepébe!

– Aha – mondta szórakozottan Judy. – Nem láttad a papát?

– Nem ment el Daviddal?

– Nem. Azt hittem, már lefeküdt.

– Akkor biztos a trónon ül – mondta Tina tiszteletlenül.

– Vagyis: a vécén – kiáltotta a kertből Bitte.

– Kikapcsoltad? – kiáltotta Tina.

– Persze. De most megint bekapcsolom. Figyelj csak, mindjárt megint kiált…

Judy kiment a kertbe Bittehez.

– Gyertek be a házba, gyerekek. Fél tíz van.

A két kislány dühösen szitkozódott, a magnó körül ugrálva, vadul egymás szavába vágva kiabálták:

– Most megint elrontottad a felvételünket! Oda az egész felvétel! Vegyél egy új szalagot!

– Tulajdonképpen mi olyan fontos ma este? – csodálkozott Judy. – Ugyan mit tudtok felvenni a magnóra?

– A kuvikot – mondta bosszúsan Tina. – Egy különleges házi feladatot akarunk csinálni ezzel, felvesszük a kuvik kiáltását, talán kapunk érte biológiából egy jó jegyet. Most meg mindent elrontottál…

– Kaptok egy új szalagot, a felvételt pedig bármelyik este megcsinálhatjátok. Egyébként: Nen hol van?

– Kint, valahol kint – válaszolta Bitte, és összecsomagolta a réten a magnót. Még mindig úgy látszott, hogy meg van sértve. – És tévét is akarunk nézni… egek, már lekéstük! Ma este mindenki megbolondult?

– Kint? – ismételte Judy. – Hiszen sosem mer egyedül elmenni. És fél, amikor besötétedik!

– Igen. De elment. Már elég régen. De mi nem avatkozunk bele, azt csinál, amit akar.

– Segítsetek megkeresni. Addig nincs lévé. amíg Nen nincs a házban.

– Tényleg mindenki megbolondult – nyögte Tina.

Judy nyugtalanságtól gyötörve a kert kapujához ment. Hallgatózott és az egyre sűrűbbé váló szürkületet fürkészte. Gyengén permetezett az eső, lágyan esett, akár a finom füst. A kuvik nem kiáltott többet.

A kaszás ember lassan lépkedett a lápon át a kis erdő felé. Most erősebben esett az eső, a férfi fejére húzta a csuklyáját. Arca a szürkületben fehéren világított alóla. A kaszát a vállán vitte. Nehéz léptekkel, lassan haladt, nem sietett. Akkor is kellő időben fog megérkezni.

Egy autó lámpájának felvillanó fényében hirtelen élesen látszott, de aztán eltűnt a fák között. Árnyéka követte, az árnyék is kaszát vitt – egy kasza árnyékát.

Nem sietett. Kellő időben fog megérkezni. Mintha egy középkori festményből lépett volna ki, sápadt arcával, csuklya takarta szemével, kaszával a vállán, nehéz léptekkel haladt a harmattól nedves füvön. Mire a fényszóró fénye eltűnt, már őt is alig lehetett látni. Amikor az erdő széléhez ért, egy másodpercig úgy tűnt, mintha gondolkozna, aztán besurrant a sötétbe a fák közé. A lápból fehér köd szállt fel, és lebegve megállt fölötte, mint egy fátyol.

A kaszás ember már nem látszott sehol.

3

Hey Jude,
don’t be afraid,
you are made
to go out and get her…

Vasárnap este lassanként helyreállt a régi rend. Az ikrek kegyesen elfogadták a két új kazettát, mint valami gyógyírt a sebeikre. Bementek a házba, bekapcsolták a tévét, a kazettás magnót is rákapcsolták, és felvették az egész műsort. Az egyes csatornán egy Elvis Presley-show volt; igyekezetükben, hogy elkapják a kuvik kiáltását, elszalasztottak belőle tíz percet.

Röviddel az esti jelenet után a kertben, Nen is visszatért titokzatos kirándulásáról! Nem akarta elárulni, merre járt, Judy pedig nem kényszerítette. Nen feltehetően csak az ikrek után kémkedett, és szégyellte bevallani. A lányok már gyakran a szemére vetették, hogy utánuk lopakodik, amikor titkos portyázásra indulnak, és magukban akarnak lenni. Judy nem várhatta el az ikrektől, hogy folyton magukkal hurcolják Nent.

Amikor azon az estén Nen felbukkant a kertben, Judy úgy megkönnyebbült és olyan boldog volt, hogy elészaladt és átölelte. Teljesen ösztönösen, nem kötelességérzésből.

A kislány a karjaiban olyan könnyűnek tűnt, mint egy kismadár, és egész testében reszketett.

– Merre jártál? Fázol? – kérdezte Judy.

Nen pedig csak annyit suttogott: – A sárga pulcsi…

– Igen, igen, nem vettél fel semmi inéiért. Gyere be gyorsan, hiszen esik az eső.

Többet nem beszéltek.

Hétfő reggel Stefan szokásához híven bement a városba, és Judy egyedül maradt a gyerekekkel. Nen már egy hete náluk volt. Judy ezt az egy hetet egy hónapnak érezte.

Este, kedves szokás szerint, Jan és Sylvia jött látogatóba. Házuk csak pár száz méterre volt Stefan és Judy nyaralójától; hajdanában mindkét ház ugyanahhoz a telekhez tartozott. Jan telekügynök volt, és úgy tűnt, elég sokat keres. Gyerekük nem volt. Sylvia egy kissé túl sokat, egy kissé túl gyakran ivott. De ezt csak a legközelebbi barátok tudták.

Hoztak egy üveg bort; Sylvia kicsit már spicces volt, amikor megérkeztek, és ettől egyre nehezebben kezelhetővé vált. Sosem tudta, mikor kell abbahagyni, és nem nagyon bírta az alkoholt

Az ebédlőben ültek a nyitott kandalló előtt, és a parázsba bámultak. Judy szerette volna, ha minél hamarabb elmennek. Rövid időre bejöttek az ikrek, Nen úgyszintén; a gyerekek már pizsamában és pongyolában voltak, csak még egy kicsit szerették volna nézni a tévét.

Sylvia elkapta Bittét, összeborzolta vad fürtjeit, és így szólt:

– Ez Tina!

– Igen – mondta automatikusan Bitte, mert kora gyermekkoruk óta imádták, ha összekeverték őket.

– Nem, nem – már látom, te Bitte vagy! Valld be!

– Persze – mondta Bitte –, én Bitte vagyok

– És én is Bitte vagyok – nevetett Tina, hirtelen felbukkanva Bitte mellett.

– Segítség! Duplán látok! – kiáltotta Sylvia.

Ősrégi tréfa volt ez, az ikrek már nem tudtak nevetni rajta. Bitte óvatosan, de határozottan kicsúszott Sylvia kezei közül, és azt dünnyögte:

– Na, fáj. Túl hosszú a körmöd.

Sylvia szomorúan nézett manikűrözött, hosszú körmű kezére. Amikor ismét felpillantott, Nent látta maga előtt.

– Te vagy hát Nen. Jan, segíts! Ajd még egy kis bort, már nem látok duplán.

– Nem kapsz többet – válaszolta nyersen Jan.

Mint rendesen, szinte menetrendszerűen, Sylvia könnyekben tört ki. Az ikrek villámgyorsan kiszaladtak a szobából, Nen pedig követte őket.

– Sylvia, szedd már össze magad – kérlelte Jan, ahogy szokta.

Sylvia a fejét ingatta, ide-oda, ide-oda, és monoton hangon panaszkodott: ’

– Engem senki sem szeret. Judynak három gyereke van – nekem meg egy sincs.

– Bármikor szerezhetünk egy olyat, mint Nen – válaszolta Jan. – De nem hiszem … – Elhallgatott, és Judyra nézett.

– Teljesen igazad van – mondta Judy nyugodtan. – Nem olyan egyszerű …

– Az orvos megállapította: nem rajtam múlik – panaszkodott Sylvia.

Jan sóhajtott.

– Muszáj megint elölről kezdeni? Nem tudnánk végre tudomásul venni a dolgokat úgy, ahogy vannak?

De a szavak nem hatoltak el Sylviáig. Kétségbeesetten sírt, rázta a heves zokogás, fejét a kezébe temette. Judy, aki már túlságosan is sok ilyen jelenetet látott, meg sem próbálta vigasztalni. Mindennek van határa.

Végre felkerekedtek. Judy megállt az ajtóban, és nézett utánuk, amint a keskeny ösvényen haladtak előre. Jan átkarolta Sylviát, és úgy tűnt, vigasztalgatja. Judy megkönnyebbülten felsóhajtott. Úgy látszik, ez alkalommal ismét túlesett rajta.

Judynak kedd reggel, amikor felébredt, eszébe jutott, hogy másnapra be van jelentve a fogorvoshoz. Két okból is kellemetlenül érezte magát: egyrészt úgy általában, mert Judy azokhoz az emberekhez tartozott, akik halálosan félnek a fogorvostól, másrészt pedig azért mert a gyerekeket magukra kell hagynia a nyaralóban. Amint ez tudatosult benne, rájött arra is, hogy ez lehetetlen. Az ikrek még csak ellennének valahogy, ha minden a megszokott rendben lenne. De most nem. Nennel nem.

Judy töprengett: mind a hármukat magammal kell vinnem! Vagy telefonálok, és lemondom a fogorvost. Egyik lehetőség sem tűnt szerencsésnek – és ez így megy majd egész nyáron? Ha nem jön vissza Lillv-Ann…

Judy felöltözött, lement, teát főzött és vajas kenyereket készített. Az ikrek nem mutatkoztak, de Nen hirtelen felbukkant valahonnan, leült egy szék szélére és Judyt nézte.

– Hej! – kiáltotta Judy. – Hol vannak az ikrek?

– Kint. Nem tudom, hol. Nem mehettem velük. Készítettek maguknak egy csomó vajas kenyeret, és elmentek.

– És nem mondták, hogy menj velük?

Nen a fejét rázta.

Megint beszélnem kell velük, gondolta Judy. Nem lehet, hogy mindig ezt csinálják.

De még mielőtt tényleg bosszankodni kezdett volna, hirtelen ott álltak előtte az ikrek, nevetve, kipirult arccal. Ragyogó hangulatban voltak. Tina rögtön hozzálátott, hogy segítsen Judynak megteríteni az asztalt a reggelihez. Nen is segített, mint mindig. Kérés nélkül, mintha ezzel is bocsánatot akarna kérni, hogy él.

– Nektek, kettőtöknek, már nem is kell semmi – mondta Judy.

– Hohó! Hogyhogy? Dehogyisnem akarunk reggelizni.

– Azt hittem, hogy már elnyeltétek a vajaskenyér-porciótokat.

– Elnyeltük? – ismételte meg Tina elnyújtva.

– Persze, ettünk már egy kicsit – vágott közbe villámgyorsan Bitte. – De akkor is éhesek vagyunk még. Egy kicsit éhesek vagyunk még – helyesbített.

– Igen, csak egy kicsit – bizonygatta Tina is. – Én legalábbis már csak két kenyérre vagyok éhes!

Asztalhoz ültek, és Judy kitöltötte a teát.

A vajas kenyerek roppant kelendőek voltak. Az ikrek legalább négyet megettek. Nen mindössze egy szendvicset evett, de azt olyan sokáig rágcsálta, mint az ikrek a négyet.

– És mára mi a tervetek? – érdeklődött Judy, miközben Nennel leszedte az asztalról a teáskészletet. – Úgy néz ki, hogy ma nincs jó strandidő.

– Meg akarjuk mutatni Nennek a templomromot – mondta Tina. – Szép biciklitúra

– Sok látnivaló van ott. Nen, van hozzá kedved?

Nen elpirult, kérdőn Judyra nézett.

– Azt megtehetnétek – vélte Judy. – Egy csöpp kis templom romja van ott, tényleg ősrégi. Van mellette egy temető is, szép, régi sírkövekkel.

Alig fejezte be Judy, már meg is bánta, amit mondott. Annyi minden van, amit nem szabad kimondani: temető, sír, halál, kés, vér. Tényleg minden szót meg kell gondolni – de hát ki képes erre? Néha kicsúsznak az ember száján ezek a tiltott szavak, ez szinte elkerülhetetlen.

Tina és Bitte mintha felfogta volna a vészjelzést. Tina megrángatta Nen kardigánjának ujját: – És vannak ott tehenek is, igazán szép tarka, fekete-fehér tehenek, meg édes kis bocik. A szomszéd udvarban még kiscicák is vannak.

Mintha Nen hétköznapjai nem tehenekből, borjakból és kiscicákból állnának. De Tina, városi gyerek lévén, természetesen meg volt győződve arról, hogy minden gyerek lelkendezve bámulja meg a teheneket és borjakat.

Túljutottak a kritikus pillanaton. Nen szemében a megszokott kifejezés ült, vagyis kifejezéstelen volt, mint mindig. Arca élettelen, tekintete üres volt. Judynak el kellett fordulnia.

– Melyikőtök ma a soros, ki megy el a postaládához?

– Nen. Tegnap én hoztam a tejet – közölte fontoskodva Bitte.

Judy úgy látta, nem érdemes ellenőrizni ezt az állítást, egyezzenek meg a gyerekek egymás közt.

Nen engedelmeskedett. Kiment a házból, felszállt a kerékpárjára, és néhány másodperccel később már csak sárga szoknyáját látták meglibbenni a ház sarkánál.

Judy egy rövid időre megkönnyebbült, mint minden alkalommal, amikor Nen nem volt a házban. Felsóhajtott, becsülettel azon volt. hogy ésszerűen megbirkózzék a nehézségekkel, de nem sikerült neki.

Nen hamarosan visszatért és fontoskodó ábrázattal nyújtotta át az újságot, meg egy malmöi postabélyegzővel ellátott levelet. Judy feltépte a borítékot; olvasás közben függőleges ránc rajzolódott ki a két szemöldöke között. Aztán kiment a ház elé, leült a vastag tölgyfatörzsre és még egyszer elolvasta a levelet. Meglepődött, hogy Lilly-Ann betartotta ígéretét és ilyen hamar írt.

,,…többé engem nem látsz – írta mert találkoztam egy fiúval, akit régebbről ismerek. Elutazunk együtt Angliába. Néhány nap múlva már indulunk. Lemezfelvételt készít.” Utóiratban pedig ez állt: „Ne aggódj miattam, épp elég gondod van anélkül is. Én majd csak elboldogulok. Ölellek!”

Nen, mint csaknem mindig, Judy közelében tartózkodott, az öreg tölgyfatörzs legvégén üldögélt. Az ikrek láthatáron kívül voltak, biztos a biciklitúrát készítették elő. Nen egy kissé közelebb húzódott Judyhoz. Mindjárt az ölemben fog ülni, gondolta ingerülten Judy, és igyekezett megszabadulni attól a kellemetlen érzéstől, hogy Nen figyeli. Leengedte a kezét, amelyben a levelet tartotta, és maga elé meredt.

– Judy néni, rossz híreket kaptál?

– Nem, dehogy. A levelet Lilly-Ann írta. Nem jön vissza, legalábbis egyhamar nem. Nemsokára elutazik Angliába.

– Judy néni, te ezt elhiszed?

– Ne mondd mindig azt, hogy „néni”, szólíts egyszerűen Judynak – kérte Judy egy kissé ingerülten. – És miért ne hinném el?

– Mit gondolsz, egyáltalán miért utazott el Innen Lilly-Ann?

– Mert nem szeret vidéken élni.

– Nem szeret – azóta, hogy én itt vagyok … erre gondolsz, ugye?

– Nem erre gondoltam. Honnan veszed az ilyen ötleteket? Az ikrektől?

– Senkitől. De akkor is tudom.

Közlékenysége majdnem ugyanúgy idegesítette Judyt, mint korábban a hallgatagsága.

– Aha – csak ennyit mondott, és igyekezett közömbösnek látszani. Felállt, és bement a házba.

– Nem bírta ki velem – mondta Judy háta mögött Nen. – Nem tudott tovább itt maradni azután, hogy idejöttem. Ha történik vele valami, akkor én tehetek róla. Meg te.

Judy nem válaszolt. Bement a házba, leült a szövőszék mellé, és Lilly-Ann szőttesét bámulta, amely talán sosem fog elkészülni.

A szélén egyenetlenül volt eldolgozva, Lilly-Ann túlságosan türelmetlen volt, tulajdonképpen semmihez sem volt türelme.

Ha történik vele valami, én tehetek róla, az én hibám. Az enyém. Hülyeség! Ha rossz társaságba keveredik és megint kábítószert szed, az nem az én hibám. Nem vagyok felelős érte.

Dehogynem. Akármilyen abszurdnak is tűnik. Felelős vagyok érte, olyan, mintha a kis- hugom lenne. Nem hagyhatom magára, nem vagyok képes rá.

És Lilly-Ann gúnyos hangját hallotta: lépj be az üdvhadseregbe!

A felhőkön hirtelen áttört a nap, és felfuvalkodott önimádattal sütött, mintegy csúfolódva: Lépj be az üdvhadseregbe!

Itt volt Nen. Itt volt Lilly-Ann. És még Davidnak is valami gyámoltalanul könyörgő kifejezés ült a szemében, ha Judyra nézett. Nem bírom tovább, nem vagyok jóléti intézmény, gondolta Judy.

Az ikrek feladták a templomrom megtekintésének tervét, és a ház mögötti réten tollaslabdáztak. Tapintatlanul, mint csaknem mindig Nen már eszükbe sem jutott. Csemetéi önzése feldühítette Judyt, sietve kiment a házból, hogy jó alaposan odamondogassa nekik az igazságot – de legbelül tudta, hogy ezúttal nemcsak a lányokkal, hanem saját magával is elégedetlen. Nen mögötte szaladt, és bizonygatta:

– Kérdezték, hogy akarok-e velük játszani, de én nem akartam. Nem tudok teniszezni.

– Ezt a játékot tollaslabdának hívják. Különben is a romokhoz akartatok menni, nem?

– De, később. Én nem is tudok ilyet játszani. Sosem találom el. Nálunk, odahaza, nem ismerik ezeket a játékokat.

Amióta megérkezett, Nen először mondta ki azt a szót, hogy „odahaza”. Judy gyorsan megkérdezte:

– Nincs honvágyad?

– Nincs.

A kislány arca megint zárkózottnak, megközelíthetetlennek, elérhetetlennek és kifejezéstelennek látszott. Úgy néz ki, mint egy öregember, gondolta Judy önkéntelenül.

– Ha akarsz, örökre nálunk maradhatsz.

Judy hallotta, nagy csodálkozással hallotta a saját hangját, ahogy ezeket a szavakat mondta. Sosem állt szándékában végleges otthont felajánlani a kislánynak – épp ellenkezőleg. Gyakran várta azt a napot, amikor Nent ismét felültetheti a vonatra.

Nen elpirult, nyilván az örömtől. De nem válaszolt, csak elfordította a fejét. És akárcsak az első napon, Judynak arra kellett gondolnia: ezek a norrlandiak! Különleges fajta.

Bevásárlásból jövet Judy a felé a kis ház felé vette útját, amit David bérelt nyáron. Öreg, kiszolgált, fából épült házikó volt, piros falakkal, fehér sarokoszlopokkal, mellette kút, zászlórúd. A házikó egy fának támaszkodott,’ mintha össze akarna dőlni. Körös-körül eper- ágyások, egresbokrok és virágzó hortenziák. Ferde tető és tűzvörös levélszekrény.

David a réten feküdt egy nyugágyban, és olvasott. Mezítláb, meztelen felsőtesttel, festékfoltos farmernadrágja csak a csípőjéig ért. Felhevültnek, izzadtnak tűnt. Kezében cigarettát tartott.

– Hey, Jude! Don’t be afraid – kiáltotta mosolyogva Judy felé. – Ülj le. Nem mindennap esik meg az emberrel, hogy ilyen előkelő vendége jön!

– David, aggódom Lilly-Ann miatt. Szerintem mind a ketten felelősek vagyunk érte. Te meg én.

– De hiszen nagykorú!

– Persze. De tudod, hogy nem képes megfelelően irányítani az életét, nem tudja kézben tartani magát. És úgy tűnik, hogy most ugyanabba a társaságba csöppent, amelyikből te kihúztad.

David vállat vont.

– Ez az emberfia nem érdemli meg, hogy törd magad miatta, Judy. Hidd el nekem, én ismerem. Szemrebbenés nélkül elvenné a férjedet, ha tudná, ha

olyan biztos lenne. Egész egyszerűen elvenné – csak úgy, szórakozásból.

– Az lehet, de…

– Mit kellene tennünk, mit csinálhatunk?

– Vigyáznunk kell rá. Vissza kell őt hoznunk.

– Lépj be az üdvhadseregbe, fiatalasszony, ha már mindenáron embereket akarsz megmenteni. De elég hamar rá fogsz jönni, hogy semmi értelme. Nem akarják, hogy megmentsd őket. De közben te – te magad tönkremész.

– Min vesztetek össze, te meg Lilly-Ann?

– Semmi komoly dolgon. Min veszekednek az emberek, ha elmúlik a szerelem?

Judy leült a réten; most szórakozottan tépdeste a fűszálakat.

– Nen miatt? Tudsz nekem erre válaszolni? – kérdezte.

David a fejét rázta. Felállt, és most farmerja zsebébe süllyesztett kézzel állt Judy előtt, és lenézett rá. Hosszú, hamvasszőke haja izzadságtól nedvesen lógott a vállára.

– Még a te ikreidet is kibírta – mondta gonoszkodva. – Az ég szerelmére, az a kislány nem lehet rosszabb az ikreknél.

Judy megbántva hallgatott. Nagyon is jól tudta, hogy az ikrek fárasztóak tudnak lenni. De bosszantotta, hogy Davidnak igaza van.

David leült a fűbe Judy mellé, és megfogta a kezét.

– Judy – kezdte.

– Tessék?

– Sosem lehetek veled egyedül, egész udvartartással veszed körül magad, mindig körülötted vannak, úgy védelmeznek, mint egy fal. Az ikrek és Nen, Lilly-Ann, Stefan, Jan és Sylvia. Könnyebb kieszközölni egy audienciát az angol királynőnél, mint egyszer négyszemközt beszélni veled. Néha az az érzésem, hogy kitérsz előlem. Mitől félsz?

– Nem félek. És nem térek ki előled. Nagyon sok a dolgom, csak azért, mert nagyon kevés az időm…

Judy felállt és egy lépést hátrált. David is felemelkedett.

– Judy, én…

– Ezek szerint igaz, amit az ikrek mondanak. Hogy miattam vesztetek össze, te meg Lilly-Ann?

– Igen.

– De hát ez teljes képtelenség. Sokkal idősebb vagyok nálad, férjnél vagyok, nagy gyerekeim vannak. Te huszonöt éves vagy, és a világ tele van fiatal lányokkal!

– Igen.

David, nekem még ma este Malmőbe kell mennem. Holnapra be vagyok jelentve a fogorvosunkhoz. És megpróbálom megkeresni Lilly-Annt. Megtennéd, hogy odaköltözöl hozzánk, amíg a városban vagyok, és őrzöd a házat távollétemben?

– Hát persze. Ha akarod.

– Akkor megegyeztünk. Amint megvacsoráztak a gyerekek, indulok. Egyébként: ismersz egy Trinidad nevű éjszakai mulatót Malmőben?

Esett az eső, amikor Judy késő délután elindult Malmőbe. Szakadatlanul, makacsul szemerkélt az eső, mintha soha többé nem akarná abbahagyni. A cseppek lassan csurogtak le az ablakon, kis esőpatakocskákká álltak össze, és zavarták Judyt a látásban.

David eljött, ahogy ígérte, tustollakkal felszerelve és egy nagy vázlattömbbel a hóna alatt. Estére egy ifjúsági krimit jeleztek a tévében. és az ikrek kikönyörögték maguknak az engedélyt, hogy mézescsókot süssenek; Úgy látszott, meg van mentve az este. Judy megkönnyebbülten felsóhajtott, amikor látta, hogy valamennyien együtt ülnek a konyhaasztalnál a lámpa alatt, előttük színes ceruzák és rajztömbök a piros viaszosvászon térítőn. David búcsúzáskor megnyugtatólag odaintett Judynak: ne aggódj! Rendben lesz minden.

Judy elindult. Amikor kiért a Kristianstadból Malmőbe vezető széles országútra, a zuhogó esőben észrevett egy férfit, aki az út szélén ment. Hosszú, vizes haj, virágos ing, csak talpból és szíjakból álló szandál. Egy gitárt vitt tokban. Amikor Judy beérte a férfit, megállt, és kinyitotta a kocsi ajtaját.

– Nem akar velem jönni? – kérdezte. – Malmőbe megyek.

A férfi ránézett, és mosolygott.

– Csurom víz lesz a kocsi – válaszolta. Az eső hosszú hajáról az ingére csörgött.

– Szálljon be – mondta Judy. – Nem gyalogolhat tovább ebben az esőben.

A férfi habozott még egy másodpercig, aztán a kocsiba hajolt, és óvatosan a hátsó ülésre helyezte a gitárját… Beült előre, Judy mellé, becsapta az ajtót, hátradőlt, és lehunyta a szemét.

– Köszönöm – mondta. – Malmőbe. Én is oda megyek.

Judy egyes sebességbe kapcsolt, és indított. Egy darabig csendben utaztak. Aztán Judy a férfira nézett, és így szólt:

– Maga bőrig ázott.

A férfi kinyitotta a szemét, és mosolygott.

– Nincs jelentősége. Nem tudja, hogy a vizes ruha a testen szárad a legjobban?

– Mindenesetre bekapcsolom a fűtést – mondta Judy, és egy pillantást vetett a férfi vizes, piszkos lábára. – Nyújtsa ki a lábát előre, amennyire csak tudja, úgy majd felmelegszik.

A férfi hálásan mosolygott, és megfogadta a tanácsot.

– Jó – mondta. – Mindenesetre nektek, kapitalistáknak, jól megy.

– Persze – mondta Judy. – Legalábbis tűrhetően. Ha az embernek kocsija van, annak feltétlenül több az előnye, mint a hátránya.

A férfi fesztelenül szemlélte Judy profiljai, majd a ruháját, végül pedig a kormányt tartó kezét nézte. Közben halkan egy dallamot fütyörészett.

– Furcsa, hogy fel mert venni egy magamfajta alakot – szólalt meg egy idő után. – Ki tudja – körözött gyilkos is lehetek. Az országúton felvett halál, aki különösen magányos, szép autós hölgyekre specializálta magát.

Judy mosolygott.

– Nem hinném, hogy a halál gitárt visz magával sétálni. Kaszát visz a vállán. Nem tudja? A halál nem énekel. Tudom, úgy hangzik, mint valami krimi címe. Ha

majd egyszer írok egy krimit, biztos ezt a címet adom neki.

– A halál nem énekel – ismételte a férfi elgondolkozva. – Igen, ez egész jól szájra áll, ha szabad ezt a színészzsargont használnom.

– Maga színész?

– Úgy körülbelül mindennel és semmivel sem foglalkoztam. Voltam matróz, teherautó-sofőr, énekes. Egy ideig az „Emmauszi testvéreknél” dolgoztam. Most semmit sem csinálok. Csavargó vagyok, körülnézek a környéken. Néha énekelgetek egy kicsit. Írok egy-két dalt, vagy egy verset, amit később megzenésítek. Nem túl örvendetes állapot, de legalább nem adom el magam.

Aha, ezt ma így hívják, gondolta Judy. Ha az embernek nincs kedve munkába állni, könnyelműségét csinos kis köntösbe burkolhatja: nem adom el magam. Milyen kényelmes! Primitívségében is valósággal rafinált.

– Mindenkinek a maga módján kell üdvözülnie – mondta Judy. – Csak úgy lehet mindenki boldog.

– Pontosan. Ez magára is vonatkozik! A derék férjével, a finom autójával és a jól nevelt, édes kis leánykáival.

– Az azért túlzás, hogy olyan jól neveltek lennének… – kezdte Judy, de a mondat közepén abbahagyta. – Honnan tudja? Hiszen még sosem találkoztunk, ugye?

– Csak blöff! A férjét, azt kitaláltam, a kocsit pedig végül is látom. Az, hogy lányai vannak – merő fantázia volt. Amint látom, rosszul tippeltem, vagyis nem túl jól neveltek.

– Judy tovább vezetett, és hallgatott. Hirtelen idegesíteni kezdte ez az ember, a fecsegése, az ápolatlan haja és a lába piszkos körme. Dühös volt saját magára is – hogyan vehette fel a kocsijába ezt a férfit! Ez az átkozott oltalmazó póz, gondolta Judy. Mikor hagy már fel azzal, hogy másokra tukmálja a segítségét, amikor azok talán nem is tartanak rá igényt?

A férfi nem szólt egy szót sem, csak csendben maga elé fütyörészett. Időnként Judyra sandított, egy nedves hajtincset tekergetett az ujjai között, és végül így szólt:

– Ne bosszankodjék kegyelmed. Nem áll jól ez az arckifejezés kegyelmednek. Mit vétettem – megérdemlem ezt a szigorú ráncot a szemöldöke között?

– Förtelmesen néz ki – állapította meg Judy. – Nincs fésűje? Még a magafajtának is joga lehet ahhoz, hogy saját fésűje legyen.

A férfi megint elmosolyodott.

– Sőt, volt is fésűm, de érthetetlen módon eltűnt – mondta gondtalanul. – Az ember jól inogván fésű nélkül is. Ez a dolog a fésűvel a tőkés társadalom találmánya.

Hirtelen elkomolyodott, és hozzáfűzte:

– A nevem Lasse. A barátaim Larsnak hívnak. Ne gondoljon rólam túl rosszat.

– Judy – viszonozta a férfi bemutatkozását. – A barátaim így hívnak.

– Tudod egyáltalán, milyen csinos vagy?

– Igen.

– Hogy az ember sosem tud semmi újat mondani! A csinos Judy nem akarja meghallgatni a legújabb versemet?

– Halljuk.

A férfi egészen lassan beszélt, mintha a vers csak most, beszéd közben születne meg a fejében:

A szürkületben a fák között
magányos férfi megy
örök vándorúton.
Nehéz léptekkel a harmatos fűben.
A sötét erdőben.
Csak ha már mindenki meghalt,
lel végre békére.
Orcáját senki se látta még.

– Jó – mondta Judy. – Bár az emberek ma már nem olyan képszerűen képzelik el a halált. Manapság az emberek steril és *egészen* tisztességes körülmények közt halnak meg a klinikákon, egy paraván mögött, oxigénpalackkal vagy infúzióval. A kaszást nyugdíjba küldték.

– De mégis létezik – ellenkezett Lars. – Mégis minden nappal, minden órával, minden másodperccel közelebb kerül hozzánk. De én nem félek tőle, és remélem – ha eljön a nap lesz még erőm hozzá, hogy fogjam a gitáromat, elénekeljek neki egy dalt és sápadt arcába vigyorogjak.

– Leírtad ezt a verset?

– Itt van – mondta neked adom. A szép szemedért. És a neveletlen lányaidért.

Amikor Judy megérkezett Malmőbe, elállt az eső. A sápadt nap erőtlen sugarakat bocsátott a házak falára és tetejére, de hamarosan ismét eltűnt a felhők mögött, s ritka, szürkés köd ült a városra.

– Hol tegyelek ki? – kérdezte Judy.

– A Gustav Adolf téren, ha lehet. Köszönöm.

– És van szállásod éjszakára? – A kérdés akarata ellenére hagyta el az ajkát.

A férfi hátranyúlt a gitárjáért. Judynak feltűnt, hogy az inge még mindig vizes volt **a** hátán.

– Persze, persze. Ismerek egy csomó embert Malmőben. Lányokat is.

Amikor Judy kitette őt a tér sarkán és továbbhajtott. **a** férfi a gitárjával integetett utána.Szörnyen magányosnak és elhagyatottnak látszott, ahyogy ott állt a járda szélén csuromvizes hajával és piszkos lábával. Judy nem tudta kiverni a fejéből utolsó szavait.

4

The minute you take her under
your skin
then you begin
to make it better…

Judy hazament. A kocsit leállította a ház mögött levő játszótér mellett. Felment a lépcsőn a lakásba, és azonnal megcsapta az a bizonyos fajta elhagyatottság, amely nyaranta a városi lakás falaiból árad. Az ikrek

szobáján még meglátszott az indulást megelőző kapkodás – a szekrény ajtaja és a komód fiókjai nyitva álltak, ruhadarabok lógtak ki, az egyik díványon megunt nyáriruhák mintakollekciója hevert. Az egész lakás bezárt levegő és por szagát árasztotta. Az íróasztalon megsárgult újság feküdt – mintha már száz éve ott feküdne. Judy megnézte a dátumot: kéthetes volt.

Leült a díványra, és rágyújtott egy cigarettára. Különös nyugtalanságot érzett, és nem tudta mitől. Csupán az egyedüllét érzése az üres lakásban, vagy rossz előérzet? Volt ennek valami köze Lilly-Annhoz? De egész mélyen, jéghidegen, mint egy nehéz rög, ott ült benne valami nagy, szorongó félelem. És ez a félelem Nennel volt kapcsolatos. Azzal a kislánnyal, aki feldúlta az ő nyugodt világát, aki feltárta az idill tökéletlenségét, és ujjával mintegy rámutatott a sebekre. Még Stefan nyugodt lényét is megrázta, Judy észrevette, amikor legutóbb velük volt. És ez volt a legfurcsább: házasságuk tizenöt éve alatt Judy sosem látta őt aggodalmasnak vagy bizonytalannak. Vagy kissé nyugtalannak. De úgy látszik, még Stefan is megérezte, hogy van valahol egy beteg pont, s az egyre nő, akár egy seb, amely továbbterjed és nem tud begyógyulni.

Judy lezuhanyozott, megmosta a haját és belakkozta a körmét. Amíg a búra alatt ült, egy női magazint lapozgatott, megevett egy almát és elszívott még egy cigarettát. Amikor a haja már majdnem megszáradt, feltárcsázta Rony irodájának a számát.

Rony Jerdell ugyanazon az emeleten lakott, mint Judy, nőtlen volt, és (amennyire ezt Judy meg tudta ítélni) csak ritkán volt valami esti programja, nem ismerte azt a nyugtalanságot, amely hozzátartozott Stefan örökös utazgatással járó állásához. Ő maga vette fel a kagylót, kellemesen meglepődött, meghallván Judy hangját. Amikor Judy előadta kérését, elcsodálkozott:

– A Trinidadba? Oda nem mehetsz el egyedül! Ha elmondanám, amit arról a lebujról tudok, lemondanál a tervedről.

– Értem, Rony. De muszáj elmennem. Talán rögtön megtalálom azt a lányt. Vagy legalább valakit, aki tudja,

hol találom meg. Nagyon fontos ez nekem, értsd meg, kérlek.

– Persze, értem. – Egy darabig gondolkozott, és a következőt javasolta: – Oké, elkísérlek. De tíz óra előtt nem szabadulok innen, vagy még valamivel később. Feltétlenül be kell fejeznem egy munkát.

Rony egy – úgy tűnik – jól menő reklámügynökség tulajdonosa volt; mindazonáltal egyelőre többnyire egyedül dolgozott.

– Hánykor nyit a Trinidad?

– Kilenckor. De csak tizenegy körül indul be igazán. Érted menjek?

– Rony, azt hiszem, mégiscsak odamegyek kilencre. Talán rögtön megtalálom a lányt, még mielőtt megtelik a mulató. Tán csak elüldögélhetek ott egy órát anélkül, hogy leütnének, kirabolnának, megerőszakolnának vagy belém döfnének egy fecskendőt.

– Légy szíves, vedd komolyabban, ne legyél ebben olyan biztos. De ha mindenáron akarod… ott leszek, amilyen hamar csak tudok. Minden rendben van nálatok? Mindenki egészséges?

– Megvagyunk. Akkor ma este találkozunk, Rony. Előre is köszönöm. Jó, hogy vagy! Hej!

Letette a kagylót, és elgondolkozva rágcsálta az almáját. Rony eljön, benne megbízhat. Ronynak csak egy hibája volt: a túl jó külseje. De ez ellen tényleg nincs mit tenni. Nem kell hibának tekinteni.

Kívülről a mulató teljesen veszélytelennek tűnt. Bent pedig még valamiféle fogadóportás is volt, aki a ruhatárat kezelte. Alacsony, őszülő hajú emberke, úgy nézett ki, mint aki világéletében a látogatók kabátjait vette át, és vasárnaponként valamelyik szabadegyházba járt. Judy azon tűnődött, vajon ez az ember-e az, aki a W. C.-n ellátja a fecskendős szolgálatot.

A ruhafogasok üresek voltak, s feltehetően azok is maradnak, mert meleg nyári este volt, így a férfi csak őrmesteri szolgálatot teljesített. Judy megajándékozta egy barátságos mosollyal, hogy megnyerje magának a

jóindulatát. Mit lehet tudni, nem kell-e még a végén a segítségét kérnie.

Az előtér után következő nagy terem csaknem üres volt. Olyan sötét volt bent, hogy eleinte semmit sem látott, a szemének előbb meg kellett szoknia ezt a félhomályt. Vajon lehetséges, hogy az ilyesmit megengedi a törvény, gondolta idegesen Judy, és megpróbált tájékozódni. Lassan megkülönböztette a sötétben az asztalokat és székeket, a vörös lámpaernyőket és valamiféle kagylódekorációt a falon és a plafonon. Nagy kagylók, feltehetően Nyugat-Indiából. A valódi Trinidadnak tett egyetlen engedmény, leszámítva egy rosszul megfestett hula-hula-lányt és egypár ernyedt, fáradt pálmát a terem hosszanti oldalán.

Judy leült egy asztalhoz, és körülnézett. A lokál gyanús volt, de nem látszott túl félelmetesnek. A színpad még üresnek tűnt, a vörös függönyt hanyagul összevonták, egy résen át látni lehetett a hangszereket; egy zongorát és egy dobot. A dobra az volt írva: Living Dolls, Judy a vékony függöny anyagon keresztül is el tudta olvasni.

Judy asztala mellett a falra valaki otromba, vastag, fekete vonalakkal egy rajzot firkált: halálfejet, alá pedig két keresztbe fektetett csontot. A halálfej szájából kijövő buborékban ez állt: „Elfogyasztottam a mai adagomat.” Judynak mosolyognia kellett. Halk köhécselést hallott, felnézett: egy pincér lépett hangtalanul az asztalához. Csodálkozva nézte Judyt, szinte kicsit szemrehányóan, Judy némi idegességgel érezte, hogy a pincér nem tartja őt idevaló vendégnek.

– Mit hozhatok? – kérdezte barátságtalanul.

Biztos azt hiszi, hogy a bűnügyi rendőrségtől jöttem ellenőrizni a mulatót, futott át Judy fején.

– Egy úrra várok – válaszolta idegesen. – Hozzon nekem addig is egy italt, egy *Cuba libre-t.*

– Egy Cuba – ismételte meg a pincér érdektelenül, és elkacsázott az asztalsorok között. Rosszul szabott zakója színben annyira összhangban volt a lámpaernyőkkel, hogy néhány lépésnyire már alig lehetett látni. A

függöny mögül hallatszó zajok sejteni engedték, hogy az „élő babák” odamentek a hangszereikhez és elfoglalták a helyüket. A zongorista a helyiségnek hátat fordítva ült, hanyagul és szórakozottan játszott az egyik kezével, mintha csak ujjgyakorlatokat végezne.

Az ital egyszer csak ott állt Judy előtt az asztalon, mintha szellemkéz szolgálta volna fel. Judy felemelte a poharat, és belekóstolt. Elfelejtettek beletenni egy szelet citromhéjat, helyette egy magányos jégkocka csörrent meg a pohár falán, amikor Judy játékosan megforgatta az ujjai között. Úgy érezte magát, mint aki rossz helyre tévedt, és az órájára nézett. Negyed tíz. Rony tíz előtt nem jön.

A „babák” saját maguk húzták fel a függönyt, és a zongorista mindjárt epekedő pillantást vetett Judyra. Keskeny, beesett arca volt, sűrű, a gallérjáig lelógó sötét haj keretezte. Bajusz és barkó, rendkívül elegáns öltözék, tekintetében hasis. Judy félrenézett. Ha most látna Stefan, cikázott át az agyán.

Az együttes stílszerűen a Living Dolsszal kezdett, nyilván ez volt a szignáljuk, a hosszú hajú férfi a zongoránál lágy, rekedt hangon énekelt, és szakadatlanul Judyt bámulta. Arcán széles vigyor terült el, miközben a zongorát püfölte; úgy látszott, foglalkozása elszórakoztatja. A szólógitáros és a ritmusgitáros savanyú képet vágott, mintha éppen egy parázs veszekedést szakítottak volna félbe. Tekintetük beszédes volt: eredj a pokolba!

Az együttes negyedik tagja, a dobos, egykedvű képpel bámult a terembe, dobolt, de teljesen közömbösnek látszott. Látszott rajta, hogy egészen máshol jár az esze.

Talán Lilly-Ann-nál, gondolta Judy. Lehet, hogy ennél a pasasnál lakik? Ebben a pillanatban a férfi felemelte a fejét, és Judyra nézett. Judy jól látta. Megdöbbentően hasonlított Tom Jonesra. Ugyanazok a mélyen a homlokába és a fülére lógó hajfürtök, ugyanaz a durva bőr, ugyanaz a profil. Úgy is volt öltözve, mint a példaképe: csipkefodros fehér ing, fekete csokornyakkendő, bársonyzakó és lefelé bővülő fekete

nadrág. Ehhez félmagas cipősarok, díszcsatos öv; a kisujján nagy, köves gyűrű. Kitűnő utánzat.

A táncparketten néhány pár mozgott szorosan összeölelkezve, bár még kora este volt. Mi lesz itt néhány óra múlva, gondolta Judy. A bár olyan volt, mint egy virágágyás, amelyben többnyire hihetetlenül csinos, nemzetközi vagy távol-keleti manökenekre emlékeztető lányok voltak a virágok. De Lilly-Ann nem volt közöttük: Judy elfordította a tekintetét. Úgy érezte magát, mint egy leánynevelő intézeti kisasszony, mint valami hivatásos társalkodónő tanulmányúton. Hirtelen felhajtotta az itala felét. Megint magán érezte a zongorista álmodozó pillantását, aki rámosolygott. Az arca sovány volt, keményen kiálló csontokkal, csúnyán előreugró állal, de a szeme olyan, mint a sötétbarna bársony. Hosszú és sűrű szempillája volt, aligha valódi.' Ismét Judyra nézett olyan bizalmas mosollyal, mintha már évek óta ismernék egymást, nevetés közben kilátszottak szabálytalan, hegyes fogai. Judy érezte, hogy arcát elönti a pír; az ajtó felé nézett, szerette volna, ha már végre megjön Rony.

Közvetlenül Judy mellett, a szomszéd asztalnál egy férfi magába roskadva ült egy üveg sör mellett. Szinte még gyerek, szegényes öltözékben, hosszú, mosatlan hajjal, nikotintól megsárgult ujjakkal. Egy „indián” fazonú bőrdzseki volt a vállára vetve, hosszú rojtokkal, valamikor talán mutatós ruhadarab lehetett. Az egész ember, az arca, a tartása, a ruházata és a mozdulatai, reménytelenségről árulkodott. Mintha megérezte volna Judy tekintetét, felnézett a poharából, és Judyra mosolygott. De ez a mosoly is csupán rereménytelen kísérlet volt, fáradt, pillanatnyi reflex. Amikor Judy odabiccentett, csak megvonta a vállát, és tekintetét ismét söröspoharára ejtette.

Egyszer csak egy néger termett Judy asztalánál, világoskék öltönyben. Magas és karcsú termete, rövid, göndör haja és szép, szomorú szeme volt. Feszesen, kifogástalanul hajolt meg, mint egy jól nevelt fiatalember családi körben rendezett táncestélyen, és Judyn átfutott a gondolat: ha most nem táncolok vele,

azt fogja hinni, hogy azért utasítom vissza, mert néger. Azt nem bírnám elviselni!

Judy felállt. A férfi boldogan elmosolyodott, és olyan mozdulattal fogta át a derekát, mintha birtokba akarná venni, mintha már rég az övé lenne. Úgy látszott, megszokta már, hogy a fehér lányok elfogadják a felkérését, és olyan jól táncolt, ahogy elvárták tőle. Judyban hirtelen tudatosult, hogy fejét a férfi vállának támasztotta és lehunyta a szemét. Hátán érezte a férfi meleg kezét. Meleg, de nem nyirkos vagy izzadt, másik keze, mellyel az övét fogta, száraz, sima tapintású volt, mint egy gesztenye. Körme hosszú és nagyon ápolt – a férfi abszolút tökéletes volt, szinte ijesztően, embertelenül az. Szép barna baba.

Túl szép, túl barna. Judy örült, amikor véget ért a tánc. A férfi halk hangon mondott valamit búgó, torokból jövő angolsággal, de Judy megrázta a fejét. Nem hallotta egész jól, és nem értette, mit mond. A férfi abban a pillanatban elbúcsúzott, és Judy, amikor ismét egyedül ült az asztalánál, még sokáig törte rajta a fejét, mit is mondhatott.

Kicsit később a férfi eltáncolt mellette egy vörös hajú lánnyal; a lány szemmel láthatóan be volt rúgva, szorosan a férfihoz simult, és tánc közben sikerült a férfi combjai közé nyomnia a lábát. Judy szerette volna, ha még egyszer felkéri őt – csak hogy még egyszer érezhessen egy ilyen tökéletes férfit. De nem jött vissza többé, a vöröshajú nem engedte ki a kezei közül. Biztos vele akarta tölteni az éjszakát, ez nyilvánvaló volt, de akkor előbb ki kell józanodnia, ez a férfi garantáltan túl igényes ahhoz, hogy egy részeg lánnyal lefeküdjék.

Amikor a zenekar szünetet tartott, a zongorista keresztüljött a termen, és anélkül hogy engedélyt kért volna, leült Judy asztalához. Úgy viselkedett, mintha már rég megbeszélték volna, rámosolygott, elővett egy doboz cigarettát, és előbb Judynak, aztán magának meggyújtott egy cigarettát.

– Hazaviszlek – kezdte meg a beszélgetést. Judy nem válaszolt.

– Gerhardnak hívnak – fűzte hozzá, mintha ezzel mindent megmondott volna. Aztán felfedezte a szomszéd asztalnál ülő rongyos alakot, grimaszt vágott, a ráförmedt: – Tűnj el! Tudod jól, hogy Jonny nem bírja, ha itt lógsz!

– Szarok rá – motyogta a másik.

– Ha Jonny hívja a rendőrséget, megint bekasztliznak. Jobb, ha eltűnsz!

– Nem csináltam semmit, már rég nem csináltam semmit.

– De Jonnynak már nem kellesz, már nem bír téged, te pedig egy szar alak vagy. Nem is értem, hogy jutottál be ide.

– Éppen brunyálni ment, és akkor beslisszoltam. Még az ilyen törpékre is rájön néha, mint ő. Beszélni akarok Jonnyval, félreértés volt, vissza akarok költözni hozzá.

– Te hülye, már rég van valakije. Miért nem kopsz le, mielőtt beverik a fejedet?

– Miért baj az, ha itt ül? – szólt közbe Judy. – Nem zavar senkit.

A rongyos fickó kiitta a sörét, és fogpiszkálóval pucolni kezdte a körmét.

– Hallod, mit mond a hölgy – mondta fennhangon. – Nem zavarok senkit.

– Rohadt tetű – szitkozódott a férfi, aki csak Gerhardnak nevezte magát. Ezzel úgy tűnt, kihunyt az érdeklődése az ügy iránt, és befejezte a beszélgetést. Közelebb hajolt Judyhoz, és megkérdezte: – Hogyhogy nem találkoztam még veled soha az életben?

Judy meglepődött, hogy ilyen közhelyekkel jön, többet nézett ki belőle.

– Férjnél vagyok – mondta kurtán. – És két gyerekem van. Csak azért vagyok itt, mert keresem egy ismerősömet, egy Lilly-Ann nevű lányt. Gyakran jár ide? Ismered?

Gerhard odaintett a zenészekhez, kifújta cigarettája füstjét, és keresztülkiáltott a helyiségen:

– Jonny! Gyere csak ide. Van itt valaki, aki Lilian felől érdeklődik.

– Lilly-Ann – javította ki Judy.

– Ja persze. Ha arra a szőke, Bardot-szájú, dugni való szépségre gondolsz?!

– Igen – mondta Judy. – Lehet, hogy ő az.

– Jonnynál lakott – kiáltott át a rongyos alak a másik asztaltól. Közben már fültisztításra használta a fogpiszkálót.

– Tűnj el – mondta Gerhard, anélkül hogy felé fordította volna a fejét.

– Pofa be – válaszolta a másik pont olyan barátságtalanul.

Az ál-Tom Jones odajött Judy asztalához. Bársonyzakója közelről már nem tűnt egészen tisztának, arcbőre ragyás, haja pedig paróka volt, nem saját. Már nem egész fiatal, bár messziről úgy nézett ki, mint egy huszonéves, rövidlátó lévén Judy pláne annak látta.

– Mi van? – kérdezte Jonny.

– Ez a hölgy itt Lilian után érdeklődik. Nálad lakott, nem?

Jonny maga elé bámult, mintha töprengene, legalábbis úgy nézett ki.

– Már rég nem láttam – mondta aztán. – Valaki azt mondta, hogy Kentával ment el Angliába. Lemezfelvételre. Kenta tegnapelőtt utazott el.

– Ugye – mondta Gerhard. – Akkor most elmehetsz.

De az ál-Tom Jones állva maradt, kezével az asztal szélére támaszkodott, és megint maga elé bámult. Felajzottnak látszik, gondolta Judy.

Gerhard kiitta a poharát, és felállt, hirtelen elmosolyodott, és könnyedén megérintette Judy vállát.

– Gyere vissza, ha már elváltál – mondta.

– Gyerünk, Jonny, menjünk, terhére vagy a hölgynek.

– Hej, Jonny – kiáltotta a rongyos. – Csak nem vagy még mindig zabos? – Ragyogó szemmel nézett fel Jonnyra; a szája széle megrándult, igyekezett mosolyogni.

Jonny összerezzent, ránézett, és hirtelen ijesztő átváltozáson ment keresztül ez a férfi, mintha bárányból tigrissé változott volna. Ordításszerű hangok törtek elő a torkából, egy lépést tett előre, és öklével közvetlenül a másik gyomrába ütött.

Csúnya zörej hallatszott, s a rongyos ruházatú srác az asztalra zuhant.

– Ne, ne – rémült meg, és felugrott.

Hirtelen ott állt előtte a pincér, aki az imént kiszolgálta.

– Megmondtam – mondta Jonny ingerülten. – Fogd meg, el kell tüntetnünk innen!

Felemelték, mint egy zsák lisztet, és a kijárat felé indultak. Az ajtónál a srác ellenállást tanúsított, és lábával belerúgott a pincérbe. Erre mind a ketten nekiestek, mindegyikük a maga oldaláról.

Judy nyomorultul érezte magát, attól tartott, elájul.

– Hívom a rendőrséget – mondta. – Ezt nem tehetik . ..

– Nyugi, nyugi – csillapította Gerhard. – Nem bántják. Rosszabbnak látszik a dolog, mint amilyen valójában. Kimegyek, és utánanézek. Ülj le.

Visszarogyott a székre, és körülnézett. A helyiségben ügyet sem vetett senki az esetre. Talán észre sem vették, olyan gyorsan történt.

Tehát Lilly-Ann Angliába utazott, töprengett Judy. Valami Kentával, akivel az angolok lemezfelvételt készítenek. Ebben nincs semmi kivetnivaló, s remélhetőleg ez a Ken- ta kedves hozzá, és Lilly-Ann-nak lesz elég pénze, hogy hazajöjjön, ha egyszer véget ér…

Gerhard visszajött. Megállt Judy asztalánál, és megnyugtatólag rámosolygott.

– Semmi vész! – mondta. – Csak egy kis orrvérzés. Beültettük egy taxiba.

– Köszönöm! – mondta Judy önkéntelenül. – Úgy értem: nagyon helyes – fűzte hozzá fáradtan. Ismét az ajtó felé nézett, és ott állt Rony. Szeme még nem szokott hozzá a sötétséghez, még nem vette észre Judyt. Tényleg valószínűtlenül jó külsejű, az ember minduntalan elfelejti, ha sokáig nem találkozik vele, s ilyenkor újra lenyűgözi. Rony nem volt olyan tökéletes, mimt az a néger, akivel Judy táncolt; Ronynak volt néhány kisebb hibája, amit az ember csak olyankor vesz észre, ha figyelmesen szemügyre veszi. Az orra egy kicsit túl hosszú, szemöldöke egy kicsit túl erőteljesen

megrajzolt. Judynak nyelnie kellett, aztán így kiáltott: – Hej, Rony!

A férfi odaült mellé az asztalhoz, megfogta Judy kezét, s a zavaros ügyeket mintha elfújták volna. Legalábbis egy pillanatra.

– Mi minden történt veled? – kérdezte Rony. – Megerőszakoltak, meggyilkoltak vagy beléd döftek egy fecskendőt?

Judy könnyített a szívén:

– Épp most vertek össze egy férfit; megverték és kivonszolták.

– Ki verte meg?

– A dobos meg az egyik pincér. Aztán, később azt mondták, nem történt komolyabb baja. Csak az orra vérzik.

Ismét játszani kezdett a zenekar, ezúttal egy Rolling Stones-számmal kezdett, a *Let it bleed*-del, tehát megint stílszerűen. A négy zenész egymásra mosolygott. Gerhard, a zongorista Judyra sandított, és rákacsintott. Keskeny, beesett arcán feszültség látszott. Az ál-Tom Jones minden érdeklődés nélkül verte a dobot, látszott rajta, hogy gondolatai messze járnak.

– Gyere, menjünk – kérte Judy.

– Jó, rögtön. De sikerült megtudnod, amit tudni akartál?

Rony intett a pincérnek.

– Igen – válaszolta Judy. – Lilly-Ann elutazott Angliába egy fiúval, akivel lemezfelvételt akarnak ott készíteni. A másiknál nem lakott, pedig úgy tervezte.

Fizettek, és kiléptek a meleg, nyári estébe; az utcákat neonfények világították meg, kocsik és buszok haladtak keresztül a Gustav Adolf téren, az utcákon emberek kószáltak, a városnak nyár szaga volt. Úgy érezték, ide tartoznak. Judy hálásan kapaszkodott Rony karjába: eljött, ahogy megígérte. És talán a férfi remek külsejének és megbízhatóságának, évek óta tartó ismeretségüknek is szólt ez a hála – és mert olyan szép, meleg este volt, és mert Judy egyszer csak igazán élvezte, hogy a városban van. Rony az ujjait az ő ujjaiba fonta, erre Judy visszahúzta a kezét. Nem így gondolta.

És mint mindig, Rony azonnal megértette.

– Nem így gondoltad – mondta halkan, egészen könnyedén.

Mindig tudta, mit érez a másik, többnyire azt is, mire gondol. Rendkívül érzékeny volt.

– Nem, Rony…

– Tudom. Hol akarsz vacsorázni?

Valaki megérintette Judy karját. Judy odafordította a fejét, és a trinidadbeli férfit látta maga előtt – azt az indiándzsekis fiatal srácot. Orra és szája még maszatos volt a vértől.

– Azt hittem, magát taxival hazaküldtek - mondta Judy.

A srác mosolygott; látszott rajta, hogy ez fájdalmat okoz neki, és letörölte a vért a szája sarkából.

– Csak az igazat mondtam – bizonygatta Judynak. – Lilian két éjszakát Jonnynál töltött. Pénteken jött, és vasárnap megint eltűnt. Nem tudom, fontos-e magának, de biztos, hogy igaz.

– Mi volt rajta? – kérdezte Judy izgatottan.

A férfi egy másodpercig gondolkodott

– Zöld kordbársony farmer.

Rony a kezébe nyomott egy tízest, és így szólt:

– Vegyél magadnak valami ennivalót. És menj haza, feküdj le.

– Oké, főnök – mondta a fiú, és elvigyorodott. Az állán még mindig egy kis vércsík húzódott. Most sarkon fordult, és hagyta, hogy az embertömeg magával sodorja a Gustav Adolf tér felé.

– Nem hiszem, hogy főtt kolbászt venne magának a tízesért – mondta Rony.

– Nem!

– Miért gondoltad, hogy hazudott?

– Tényleg nem hazudott – mondta Judy. – Épp ez a furcsa a dologban. Hogy valóban nem hazudott.

Bepréselték magukat Rony kis, narancssárga BMW-jébe, amit nemrég vásárolt és saját maga fényezett le. Mérhetetlenül büszke volt az autójára. Indított, tett egy kört a téren, aztán lassan a Stora Nygatan felé hajtott.

– A tanácsház pincéje – mondta. – Szerintem ma estére az a legmegfelelőbb hely.

5

Any time you feel the pain
Hey Jude,
refrain,
don’t carry the world upon
your shoulder.

Amikor Judy a házba lépett, David a konyhában állt, és tésztát gyúrt.

– Hej! – kiáltotta Judy. – Mi az ördögöt művelsz itt?

– Pogácsát sütök. A délutáni teához. Ha már az ember háziférfit játszik, akkor játssza rendesen. És te mit intéztél? Milyen volt a városban? El tudott végre csábítani az a csodaszép, bájos pasas? Vagy végleg úgy döntött, hogy összeköltözik a hosszú hajú cimborájával?

– Ne nevettesd ki magad, David. Sem az egyik, sem a másik. Elmentünk együtt vacsorázni Ronyval. Előzőleg elkísért a Trinidadba, és megtudtuk, amit meg akartunk tudni. Lilly-Ann Angliában van.

– Angliában. Na látod, úgy van, ahogy mondtam: ennek a lánynak minden sikerül. És kit boldogít a Junájted Kingdomban, ha szabad tudnom?

– Egy táncdalénekest, Kentának hívják.

David füttyentett egyet. – No nézd csak.

Ez egyre jobb. Belátod, hogy nekem volt igazam, és nem neked?

– Ezt még nem tudhatjuk. Várjuk ki a végét.

– Ugyanaz lesz, mint amit az összes többi afférjánál megszokhattuk – mondta David, és olyan erőteljesen vágta a tésztát a deszkához, hogy a liszt csak úgy porzott.

– És mi volt a gyerekekkel? Nagyon kifárasztottak, sok bosszúságot okozták?

– Na ja, megvoltunk. Az ikrekkel tényleg megvoltunk. Megjavultak. Ami persze nem azt jelenti, hogy minden rendben van velük.

– És Nen?

David négyszöget formált a tésztából, aztán egy késsel háromszögeket vágott ki belőle.

– Nos, mi az, amit hallani szeretnél?

– Csak azt akarom tudni, hogyan viselkedett. Hogy minden rendben volt-e?

– Úgy viselkedett, mint máskor. Ezen a gyengeelméjű teremtésen nem lehet eligazodni. Olyan, mint egy fal. Szerintem ez a kislány kicsit gügye.

– Nem, dehogy, minden rendben van nála, csak időre van szüksége…

– Ezt mondod te.

Judy még hozzá akart fűzni valamit, de elhallgatott, mert megérezte, hogy valaki mögötte áll. Megfordult. Nen volt az, az ajtónyílásban állt; lehet, hogy már jó ideje ott állt. Judy egy másodperc töredékéig egészen új kifejezést látott Nen szemében, mintha meghallotta volna, miről beszélgettek. David a „gyengeelméjű” kifejezést használta…

– Hej, Nen! – mondta Judy, és a kislányhoz lépett, átölelte és adott az arcára egy puszit.

– Hiányoztam neked?

Non bólintott, de teljesen megmerevedett Judy karjában; karja ernyedten lelógott, mintha arra várt volna, hogy Judy ismét elengedje. Az ikrek mindig gyöngédek voltak, mint a kiscicák, és Judy folyton azon volt, hogy egyformán bánjon mind a három gyerekkel. De Nennel ez nem volt egyszerű. Sosem lehetett tudni, nem csupán udvariasságból tűrte-e a gyengédséget. Judy elengedte, *és* megkérdezte:

– Hol van Tina és Bitte?

– Kunyhót építenek. Megengedték, hogy velük csináljam. Nagyon klassz lesz. Fenyőágakat szórtunk a földre, és majdnem teljesen fel lehet benne egyenesedni, és a pocsolya fölé építettünk egy hidat, meg sok pillangó is van ott, és ma reggel láttam egy nyuszit is. És még a hintát is megcsináltuk.

Ennyit még sosem beszélt egyszerre. Fantasztikus volt. Egy kunyhó, egy kis híd és egy hinta csodát művelt.

– Ezt nevezik terápiának – dörmögte David a tészta fölé hajolva. – A pszichiáterek pedig elmehetnek a pokolba!

Judy szemügyre vette Nent, tényleg megváltozott a tíz nap alatt, amióta náluk volt. Most olyan, mint egy teljesen normális gyerek, igen, kifejezetten aranyos volt. A Tina által kinőtt farmer pompásan állt vékonyka testén. Bitte piros inge Bittén még újkorában sem volt ilyen csinos. Nen karján karcolások és hegek éktelenkedtek, az egyik lábán kék folt. Tényleg olyan volt, mint egy normális gyerek. Már kötést sem viselt a fején, csak egy flastromot, és Judy olyan ügyesen fésülte át a haját a másik oldalról, hogy a borotvált fejbőr alig látszott ki alóla. A haja is kezdett már kinőni, világos kis pihékben. Persze el fog tartani egy évig is, amíg teljesen utánanő.

– Mindjárt készen van a pogácsa – mondta David, és ismét becsukta a sütő ajtaját. – Nen, szaladj, szólj az ikreknek, aztán teríts meg teához. Légy jó kislány! Kint, a hosszú asztalon. *Por favor.*

Nen eltűnt, és David leoldotta Judy konyhai kötényét.

– Apropó – mondta David könnyedén, miközben a kötényt felakasztotta egy kampóra jó, hogy megint itt vagy. Nem is olyan könnyű, hogy az ember egyszerre az apja és az anyja is legyen ezeknek a büdös kölyköknek.

– Az a benyomásom, hogy nagyszerűen megbirkóztál ezzel a feladattal – vélekedett Judy. – Egyébként: hogyhogy felvetted a kötényt? Ha festesz vagy agyagozol, sosem veszel kötényt, ha még úgy össze is kened a farmeredet?

– Folt és folt között különbség van – mondta méltóságteljesen David. – A festék - az tiszta folt, de ez itt kosz. Beleragad a ruhába.

– Ó – álmélkodott Judy. – Sosem értettem meg ezeket a finom különbségeket.

David kinyitotta a szekrény ajtaját, elővette a teát és a cukrot.

– Tartozol nekem még egy válasszal – mondta.

– Semmilyen kérdésre nem emlékszem.
– Erről a szép Ronyról van szó.
– Semmi különös nem volt Ronyval. Miért vagy olyan gyanakvó?
– Ha valóban úgy néz ki, ahogy lefestetted, minden okom megvan a gyanakvásra. Ha az ember tudja, milyen előszeretettel viseltetsz a rendezett külső iránt…
– Rony szédületesen jól néz ki. De a kérdésedre, a kimondatlan kérdésedre, az a válaszom, hogy:nem!
– Jó – mondta David. – Hiszek neked. Soha nem is tagadnád az ilyesmit.
– Nincs is okom rá.
– Nincs. De akkor is: nagy kő esett le a szívemről.
– David! Gyerekes vagy!
– Tudom. A szerelmes férfiak gyerekessé válnak.
– Férfiak? Hogy felvágsz! Még ez is!
– Elvégre is felnőtt vagyok, Judy. Nagykorú vagyok, van jogosítványom, választójogom és katonai szolgálatot teljesítettem. És évek óta egyedül tartom fenn magam.
David képzőművészetet tanított, és középkori egyházi műalkotások restaurálására specializálta magát. Ezenkívül bolondult Jimi Hendrix zenéjéért. Szabad idejében eladhatatlan képeket festett. Szilárdan meg volt győződve a saját zsenialitásáról.
Az ikrek berontottak a házba, és Judy nyakába vetették magukat. Úgy csókolgatták, ölelgették, mintha egy évig lett volna távol, nem pedig huszonnégy óráig.
– Utazz el megint, olyan klassz aztán, amikor visszajössz – kiabálta Bitte kifulladva, és csak egészen rövid időre hagyta abba gyengédségének kinyilvánítását.
– És meg kell nézned a kunyhónkat. Meg a hintát. És a hidat.
– Nen már mesélt róla – mondta Judy. Kinyújtotta a kezét és magához vonta Nent is; nem szabad őt sem kizárni.
Kopogtak. Judy ajtót nyitott, és a válla fölött hátrakiáltott a konyhába: – Tegyetek még egy csészét az asztalra! Jan, ugye iszol egy teát? David pogácsát sütött.
– Köszönöm, szíves örömest. Bátor ember vagyok.

Jan belépett és köszönt. Előbb Davidra, aztán Nenre nézett. Egy sárga, ismerős valamit hozott a karján.

– Jé, a sárga pulcsi! – kiáltotta Judy. – Hol találtad meg?

– Odaát a pataknál. Egy bozót alá elrejtve. Tulajdonképpen az ifjú hölgyek melyike a tulajdonos?

– Tináé volt, de most Nen hordja – mondta Judy. – Néhány napja pont ezt kerestem, ki akartam mosni. Tényleg piszkos, ugye, Nen? Ezt most már ki kell mosni.

– Nem rajtam volt – mondta Nen.

Mereven a földre szegezte a pillantását; arca sötétvörös lett.

Csak tudnám, miért hazudik, töprengett Judy. De Jan így szólt:

– Akkor biztos az ikrek valamelyikén volt. Ugyan melyikőtöknek van az a kedves szokása, hogy a természet ölén teszi le a ruhadarabjait?

– Már ezer éve nem volt rajtam – mondta Bitte. – Tulajdonképpen miért kell ennyit dumálni erről a régi pulóverről?

– Csak tudni szeretnénk, hogy kié – mondta Jan.

– Végső soron mindegy, kié, fő, hogy meglett – közölte Tina igazán logikusan.

– Igazad van, ne is beszéljünk többet róla - szakította félbe Judy a szócsatát. – Köszönöm, Jan, kedves tőled, hogy elhoztad. Elég baj, hogy nem tudunk magunk vigyázni a holminkra.

Nen hirtelen kiment a konyhából: szó nélkül. Hallották, amint felment a lépcsőn a szobájába.

– Mi történt vele? – kérdezte Judy.

– Hiszen tudod, milyen furcsán szokott viselkedni – mondta Bitte izgatottan.

– Csönd, meghallhatja…

– Ugyan, ő maga is tudja. Ha olyanja van, egyszerűen szó nélkül elmegy. De néha jó is tud lenni.

– Szégyelli magát, amiért kint felejtette a pulóvert – vélte Jan. – Mikor tűnt el?

– Néhány napja. Már nem tudom pontosan.

– Kint voltunk a szavannán, és virágot szedtünk. Ez volt rajta, de aztán melege lett, és levette. Többre nem emlékszem.

– De mikor hazafelé bicikliztünk, a csomagtartójában volt – mondta Bitte.

– Nem, nem akkor. Az máskor volt, amikor a romnál voltunk. Akkor volt a csomagtartójában.

– Ne beszéljünk többet róla – intette őket Judy. – Hordjátok ki a csészéket és a teát, én meg felmegyek, és lehívom Nent.

Kimentek a kertbe és asztalhoz ültek. Néhány perc múlva megjelent Judy Nennel. Átölelte Nen vállát; a kislánynak még mindig vörös volt az arca, úgy nézett ki, mint aki sírt. Némán ült az asztalnál, és a teáscsészébe meredt. Időnként a ház előtt levő tölgyfatörzsre dobott sárga pulóverre pillantott, egy- párszor meg hirtelen Janra nézett, de ha tekintetük találkozott, azonnal lesütötte a szemét.

– Egyébként – mondta váratlanul Jan, és előhalászott valamit a zakója zsebéből. – Nemcsak a pulóver miatt jöttem. Odaát voltam Dániában. Nesztek, lányok! Bár már nem kifogástalan a csomagolás.

Három tábla csokoládé volt, különböző színű csomagolásban. Jan mind a három kislánynak adott egy-egy táblát. Az ikrek lelkesedésükben hangosan felkiáltottak, örömüket mindig nagy hangerővel és gátlástalanul juttatták kifejezésre. Nen csendben megköszönte az övét, és a terítéke mellé, az asztalra helyezte.

– Nem akarod megenni, még mielőtt elolvad a melegben? – kérdezte Judy. – Akkor inkább tedd be a jégszekrénybe, s majd megeszed később.

Nen fogta a tábla csokoládét, és bement a házba. Mire visszajött, az ikrek már az egészet megették, és a megolvadt csokoládé utolsó maradványait nyalogatták le a papírról.

– Jan bácsi, mikor mész legközelebb Koppenhágába? – kiabálta Bitte.

– Nemsokára – válaszolta amaz. – Majd gondolok rátok.

– Ne kunyerálj – mondta szigorúan Judy.

– Nem kunyerálok, hanem társalgok Jan bácsival – közölte Bitte méltóságteljesen.

– Akkor azonnal hagyd abba a társalgást.

Mint legtöbbször, az ikrek egyformán reagáltak, elfintorították az arcukat, felugrottak, és elmentek az asztaltól. Nen ülve maradt, és utánuk nézett.

– Milyen volt Malmőben? – kérdezte Jan.

– Mindent elintéztem. Lilly-Ann egy popénekessel Angliába utazott.

Jan felvonta a szemöldökét: – Ezt nevezem gyorsaságnak!

– Tudod jól, hogy Lilly-Ann mindig villámgyorsan dönt – mondta David, és összeszedte a teáscsészéket. – Nem sokat teketóriázik. Vagy-vagy típusú lány. Vagy talán inkább is-is?

– Hm, nos … én nem is ismerem.

– Persze hogy nem. Te nem.

Jan és David meg sem kísérelték, hogy véka alá rejtsék kölcsönös ellenszenvüket, és Judy szerette volna, ha elmennek, legalábbis Jan. De David állt fel elsőnek.

– Még el kell mennem Tollarpba – mondta, nyújtózkodott és ásított. – Ne hozzak valamit haza a vacsorához?

Hazahozni. Kezd túl családiassá válni, gondolta Judy.

– Köszönöm. Malmőben mindent beszereztem.

– Tej kell – szögezte le David. – Az ikrek annyit isznak, mint a borjak. És a pogácsához is elhasználtam valamennyit.

– Igaz – mondta Judy.

– Milyen jó, hogy itt van neked David, amikor Stefan nincs itthon – mondta Jan, és ő is felállt.

– Ugye? – mondta David ellenségesen. Tálcára tette a csészéket, és bevitte a házba. Mire visszajött, Jan már elment.

– Ki nem állhatom ezt a szar alakot – mondta csendesen, mintegy magának.

Judy felnyitotta a szemétládát, hogy beleszórja a tealeveleket. Ott találta benne Nen csokoládéját:

érintetlen papírral, fel sem bontotta. Amikor Nen belépett a konyhába, Judy még mindig zavartan állt ott.

– Nen, miért dobtad ki a csokoládét? – kérdezte Judy.

A kislány a földre szegezte a pillantását. – Nem szeretem a csokoládét – mondta csendben.

– De hát nemrég még ettél csokoládét – emlékeztette Judy.

– Igen, de nem ezt a fajtát.

– Akkor odaadhattad volna az ikreknek. Tudod, hogy megőrülnek a csokiért. Szerintem igazán hálátlan…

Nen tett egy lépést előre, lehajolt, és kikapta a csokoládét a szemétládából.

– Megeszem – mondta, és kiszaladt a konyhából.

Judy utánanézett, és azon töprengett, vajon igaz-e, amit David és a többiek állítanak, hogy Nen komoly károsodást szenvedett. Pedig ő maga eleinte nem gondolta volna.

Várt egy darabig, de mivel Nen nem jött vissza, nyugtalankodni kezdett, és kiment a kertbe. A ház mögé, az ikrek játékkunyhójához ment, s ott rá is talált Nenre. összegörnyedve, szürke, kisírt arccal. Görcsösen öklendezve hányt. Judy odaszaladt hozzá, egyik kezét a gyomrára tette, a másikkal megtámasztotta a fejét. Szinte csak csokoládé jött ki belőle. Hirtelen ott termett néhány kövér légy, és Judy undorodva elfordította a fejét.

Amikor elmúlt a hányinger, a réten sétáltak, és néhány lépés után Judy óvatosan lehúzta Nent a meleg fűre.

– Ülj le egy kicsit – kérte. – Hogy érzed magad? Rosszul vagy még?

– Nem vagyok rosszul. Fáj a gyomrom.

– Egyszerre bekebelezted az egész táblát?

A kislány hallgatott.

– Nem szabad ilyen sokat és ilyen gyorsan enni, különösen ebben a hőségben nem. Nen, nem lett volna szabad.

Nen most is hallgatott.

– Nen, szerintem olyan jól megértettük egymást. Nem állhat közénk egy ilyen semmiség. Nem kényszerítettelek arra, hogy megedd a csokoládét.

– Nem is az a baj – mondta Nen.

– Hanem mi?

– Semmi. Csak: meg fogok halni.

Judy döbbenten nézett a kislányra. Ez új volt. A gyerek még sosem reagált így.

– Na de Nen! Hogy érted ezt?

–Úgy, hogy a csokoládé meg volt mérgezve.

–

Egy árnyék vetődött rá; Judy felnézett. Félretolta az írógépet, és elmosolyodott. David állt előtte festékfoltos farmerjében. Mint rendesen, most is mezítláb volt, gyűrött, kockás ingének hiányzott az ujja, helyén rojtok lógtak. Üstöke forró homlokába hullott, kezét **a** nadrágzsebébe süllyesztette. Jó volt látni őt.

– Hej, Judy – köszöntötte. – Tej, sör, cigaretta. Történt valami, amíg távol voltam?

– Igen. Nen mérgezett csokoládét evett.

David odaült Judy lábához a földre, és rágyújtott.

– Pompás – mondta. – Nagyszerű. Tehát Jan egy gyáva, alattomos gyilkos, aki kisgyerekek megmérgezésére specializálta magát A kéjgyilkosság új formája. De miért éppen Nent? Ha már meg kell történnie – akkor miért nem az ikrek valamelyikét?

– David! Légy szíves, ne tréfálj. Tényleg nem tudom már, mire gondoljak. Egyszerre magába gyömöszölt egy egész tábla csokoládét, aztán persze minden kijött belőle, és azt mondja, fáj a gyomra és meg fog halni. Most ágyban fekszik és alszik. Beszéltem Jannal.

– És mit mondott **a** mi kis feltételezett gyilkosunk?

– Hogy küldjem Nent pszichiáterhez. Nem kéne hagyni őt szabadon járkálni. Azt mondta, legközelebb majd valami még rosszabbat fog kitalálni. Hogy tudok-e vigyázni a házban található késekre és altatókra.

– És te mit válaszoltál erre?

– Azt mondtam neki, hogy nem zárhatom el az összes kést a házban. Ami pedig az altatót illeti…

A mondat közepén elakadt.

– Igen? Mi van vele?

– Minden este adok neki egy fél tablettát. Olyan nyugtalanul alszik. De nem figyeltem meg, hogy tényleg beveszi-e… Úristen! Ha nem veszi be a tablettákat, hanem összegyűjti őket… David, ha tényleg őrült…

– Utána kell nézned, hogy mi van a tablettákkal. És zárd el a késeket is. Ennek a gyereknek a legnagyobb őrültségek juthatnak az eszébe.

– Ha valami baja esik, én vagyok felelős érte.

– Ha Lilly-Ann-nal történt volna valami, akkor is felelősnek érezted volna magad. Judy, ez így nem mehet tovább, hogy mindig magadat teszed felelőssé, ha másokkal valami baj történik. Ez így nincs rendjén. Küzdjél ellene.

David felállt, Judy elé térdelt, és jobbról-balról megcsókolta az arcát.

– Judy, nem te hordod a válladon az egész világ terhét. Nemcsak te.

– De – suttogta Judy, de David nem hallotta, mert Judy elrejtette az arcát a férfi vállán. David pedig csendben hagyta, nem mozdult, nem akarta a maga javára kihasználni Judy gyengeségét. Akkor sem mozdult, amikor érezte, hogy az inge átnedvesedett Judy könnyeitől.

Egy idő után Judy felemelte a fejét, megtörölte a szemét. David lerogyott a fűbe, és azt gondolta: egy nedves folt az ingemen – az ő könnyeitől! Ez minden, ami nekem jut belőle. Be kellene érnem ezzel. Ujjaival megtapogatta a nedves foltot, és tudta: Judy könnye. Ez minden. Nekem elég.

– Mi a véleményed erről a csokoládéhistóriáról? – kérdezte Judy. – Most teljesen nyugodtan alszik, és egész normálisnak látszik.

– Hisztéria. Tiszta hisztéria. Magára akarja vonni a figyelmet, persze nem tudatosan, meg akarja játszani a mártírt, azt sem tudatosan, azt akarja, hogy szeressék, azt akarja, hogy mindnyájan sajnáljuk. Szükségmegoldásként. Ha már szeretni nem tudjuk.

Felállt és néhány lépést fel és alá járkált Judy előtt.

– Ő maga is tudja – mondta. – Tudja, hogy szét van rombolva a mi átkozott idillünk, amióta ő itt van, ez a törékeny kacsaúsztató-idill! Tudja, hogy pont úgy zavar minket, mintha valaki odarondított volna a szalon legszebb szőnyegére. És arra is rájött, hogy ő mindannyiunk rossz lelkiismerete – ő testesíti meg számunkra az éhező gyermekeket Biafrában, az árvákat Vietnamban, az elkülönített iskolákban tanuló dél-amerikai néger gyerekeket, a johannesburgi gettók gyerekeit…

Judy kemény hangon szakította félbe:

– Nem tudunk ebből kimászni. Nem menekülhetünk el. Nem tud megszabadítani minket, és mi sem őt. Ez az, amit tud, ezt érzi. Ha az ember meg akarná szabadítani, agyon kellene őt ütnie.

– Pontosan így van – erősítette meg David, és egy hosszú hajtincsét babrálta. – Pontosan így.

Röviddel azután, hogy Judy elaludt ezen az estén, felébresztette egy kiáltás, egy sikoly. Velőtrázó sikoly, mely egész hirtelen abbamaradt, mintha késsel elvágták volna. Judy felugrott, és a padláson át Nen szobájába rohant. Az ajtót nyitva hagyta.

Nen felegyenesedve ült az ágyában, szeme csukva volt, keze görcsösen ökölbe szorítva a melle előtt. Az arca falfehér.

– Nen – mondta Judy, és az ágyához sietett. – Mi van veled? – Megint rosszul vagy?

A kislány kinyitotta a szemét, és Judyra nézett. Aztán lassan ingatta a fejét.

– Álmodtam – mondta halkan.

– Mit álmodtál?

– Róla álmodtam.

– Kiről?

– A kaszás emberről. Mögöttem jött, majdnem utolért, már láttam a fekete kabátját és a fehér arcát, meg a kaszát… aztán szaladtam, szaladtam…

Előrelendült, és Judy karjaiba vetette magát. Tágra nyitott szemmel sírt, egész törékeny testében remegett.

– Judy néni! Úgy félek. Jön utánam. Legközelebb utol fog érni.

– De Nen, ez csak álom volt. Itt csak te vagy, meg én, meg az ikrek. Lent minden ajtó be van zárva, itt fent, a padláson pedig azért alszunk nyitott ajtóknál, hogy halljalak téged.

Nen lassan megnyugodott, lassanként elapadtak a könnyei.

– Judy néni! – kérlelte. – Kedves jó Judy néni, nem alhatnék a te szobádban? Legalább amikor nincs itt Stefan bácsi?

– Ha még mindig félsz, ma nálam alhatsz. Nen, elhiszed nekem, hogy az a csokoládé nem volt megmérgezve, és hogy nem haragszom rád a pulcsi miatt?

Nen a takaróra szegezte a pillantását. Aztán így szólt: – Nem rajtam volt utoljára a pulóver.

– Meglehet, Nen, ne is beszéljünk róla többet.

A kislány fogta a párnáját, Judy mögött keresztülbotorkált a padláson, és lefeküdt Stefan ágyába. Befészkelte magát, úgy feküdt ott, mint egy fészkéből kipottyant kismadár, amelyhez az ember nem mer hozzányúlni, mert nem tudhatja, nem sérült-e meg és mije fáj. Judy még sokáig állt az alvó gyermek mellett, figyelte, és arra gondolt, amire az első napon a peronon állva: jobb lett volna, ha hagyják meghalni.

Szentiványéj. Jellegzetesen svéd: csendes, lágy eső, mélyen úszó felhők, a szabadban levő tűzhely körül dideregve ülő kis embercsoport. A nagyréten felcicomázott fa állt, az ikrek díszítették fel, ki sem látszott a csillagfürtökből. Szent Iván napja körül virágzik a csillagfürt; úgy nőtt, mint a dudva, minden színárnyalatban virágzott.

Didergő emberek a tűz körül, fiatal hering újkrumplival; és pálinka, minden odakészítve a nagy tölgyfadeszkára, a tűzhely elé. Egy tavaszon a patak sodorta arrafelé ezt a deszkát: Stefan halászta ki. ő tudta értékelni az ilyesmit.

Sylvia kockás plédet borított a vállára, egy kicsit már be volt csípve, de lesz ez még rosszabb is, ebben senki sem kételkedett. Jan, David, Judy, Stefan, az ikrek és

Nen – valamennyien körülülték a tranzisztoros rádiót. Mint egy család, zártkörű társaság. De Judy úgy érezte, a csoport nem teljes: hiányolta Lilly-Annt. Vajon csak neki hiányzott a lány? Minduntalan átpillantott a nagyréten, nem tudta megállni, mintha azt várná, hogy meglátja. Amint felbukkan egy karcsú leányalak, egyik kezében szatyorral, másikban a kis kofferrel, vállára omló kócos, szétzilált hajával, feszes farmernadrágjában.

David Judy pillantását figyelte, és megkérdezte:

– Lilly-Annt várod? Gondolod, hogy valami csoda folytán mégsem utazott el Angliába, vagy valami még nagyobb csoda folytán már visszajött? Rá se ránts, darling, nem jön vissza. Fogta a vödröcskéjét meg a lapátkáját, és átszaladt egy másik homokozóba, ahol vidámabb játékokat játszanak. Higgyél az öregembernek.

– Mit sugdolóztok ott folyton?

Sylvia közelebb húzódott Davidhoz.

– Lilly-Annről beszélünk. Hiányzik nekünk.

– Csak azt ne mondd, David, hogy jelent neked valamit ez a felszínes teremtés – mondta Sylvia, átölelte Davidot, és megcsókolta.

– Amikor van más is…

David kissé meggörnyedt, egy kicsit félrefordult Sylvia ölelő karjában, de nem húzódott el, nem akart udvariatlan lenni. Segélyhívásokat bocsátott Judy felé, szemével könyörgött: mit csináljak? Részeg! Judy pedig felállt, és megkérte: – Sylvia, segítenél nekem elkészíteni a kávét?

– Persze. Ha nem bírod elviselni, hogy hozzáérjek Davidhoz.

Amikor a nagyréten keresztül a ház felé lépkedtek, Judy észrevette, hogy Sylvia távolról sem volt olyan részeg, mint amilyennek tettette magát. Miféle új játék ez?

Jan és Stefan is bejött a konyhába, és Judy csodálkozott.

– Miért hagytátok magára Davidot?

– Vissza kellett vonulnia egészen személyes ügyeinek elintézése végett – mondta Jan. Szemmel láthatóan nagyon viccesnek találta saját magát, de senki sem reagált a szavaira.

A kávéhoz feltett víz bugyogott, Judy odakészítette a csészéket.

– Bent maradunk a házban – közölte. – Odakint túl hideg van.

– Svéd szentiván – állapította meg Sylvia.

– Megőrülök!

– Akkor begyújtok a kandallóba a nappaliban – mondta Stefan.

– Miért ne éreznénk magunkat otthonosan?

– Táncolni akarok – kiáltotta Sylvia.

– Szólj az ikreknek, hogy hozzák ide a rádiót – rendelkezett Judy. – Vagy a magnót.

Stefan elment fahasábokért, Jan pedig igyekezett előkeríteni a magnót. Mind a kettő elég sokáig tartott, ezt az időt Sylvia arra használta fel, hogy felfrissítse a sminkjét, ő is elég hosszú időre eltűnt. Amikor David bejött a konyhába, egyedül találta Judyt.

– Hova tűntek a többiek? – kérdezte.

– Mindjárt visszajönnek. Ha jó akarsz lenni, segíts addig bevinni a csészéket. A családi tanács úgy határozott, hogy a házban fogyasztjuk el a kávét.

David fogta a tálcát a csészékkel, és így szólt:

– Judy, mi lett az idillünkből? – De nem nézett Judyra, elfordította a fejét.

Judy nem válaszolt. David hátát nézte, és sírni szeretett volna. Mint legutóbb, amikor a vállán sírt.

Jan megjött a magnóval, és az asztalra tette.

– Biztos csak popzene van ezeken a szalagokon – aggodalmaskodott.

– Ila nem ismerném az ikreidet…

Bekapcsolta a készüléket, és Marilyn Monroe elénekelte a *My heart belongs to Daddy* kezdetű számot, utána mindjárt Robban következett a Barbaráról szóló dalával. Aztán Tom Jones, csakis Tom Jones. Az ikrek jelenleg Tom Jones-korszakukat élték, mégpedig elég régóta.

– Itt tényleg nincs olyan, amire táncolni lehetne – állapította meg bánatosan Jan.

Stefan és Sylvia majdnem egyszerre jöttek be, rögtön utánuk az ikrek rontottak a szobába, és nagy hangon közölték hogy elfogyott a Coca-Colájuk, és pattogatott kukoricát akarnak csinálni.

– Ezen a szalagon nincs tánczene – mondta Tina. – Ez a baglyos szalagunk. Itt már csak kuvikkiáltások következnek. Aztán egy kis Elvis, aztán vége a szalagnak. Judy! Ígértél nekünk két új szalagot, mert közbeszóltál, belebeszéltél, és ezzel tönkretetted az egész felvételt.

– Igen, igen, tudom – mondta Judy. – Meg is fogjátok kapni a szalagokat. Csak legyen egy kis időm megvenni őket.

Egy kicsit visszatekerte a szalagot, míg még nem találta, amit keresett, aztán együtt hallgatták a kuvik kiáltását. Itt, zárt térben, vadul és hátborzongatóan hangzott.

– Egy kis idő múlva lesz még egy – közölte Tina. – Nemcsak egy, hanem több is, csak Judy belebeszélt.

Nen is bejött a konyhába. Az ajtóban állt, pillantása a magnóra tapadt, szeme tágra nyílt. Feszülten figyelt, falfehéren, remegő ajkakkal.

– Nen, hiszen te fázol – mondta Judy, aki megszokta, hogy ellenőrzi a gyerekeket. - Vegyél fel egy kardigánt. Csinálhattok pattogatott kukoricát, aztán feküdjetek le. Késő van! A Szentiván-estéhez is késő van már.

Senki sem ellenkezett; szokatlan volt. Még az ikreknek sem volt kedvük vitatkozni. Mintha a gyerekekre is átragadt volna az általános kedvetlenség. Csak Stefan volt olyan, mint mindig; nem volt elég érzékeny hozzá, hogy megérezze a finom hangulatokat.

A létra fémből készült *és* nagyon könnyű volt; nem volt szükség nagy erőfeszítésre ahhoz, hogy valaki elővegye a fáskamrából, elvigye, és egy falnak támassza. Amikor Judy felfedezte, félig a bozót alá rejtve, kezdetben semmi különöset nem talált benne. Stefan gyakran használta ezt a létrát, amikor kifestette

a házat, vagy gyümölcsöt szedett, vagy amikor tavasszal leszedte a fészkelőládákat, hogy kitisztítsa őket. Különben a létra a helyén szokott lógni a fáskamrában. De éppen most senkinek semmi oka nem volt arra, hogy elővegye a létrát a kamrából. Judy első gondolata az volt: az ikrek! (Bár az ikreknek meg volt tiltva, hogy a létrát használják.)

A Nen ablaka alatt levő bokrokban dugták el. Ebben sem volt semmi különös.

Maga a tény, hogy a létrát valaki elvette a helyéről, nem volt ijesztő. De amikor Judy észrevette, hogy Nen ablakáról valaki leszedte a kampókat, és így az ablakot kívülről könnyen ki lehet nyitni – ha előzőleg valaki a falnak támasztja a létrát és felmászik rá tehát könnyen ki tudja nyitni kívülről az ablakot, és be tud mászni a szobába, és meglepheti Nent álmában…

Amikor Judy mindezt látta, kavarogni kezdtek a fejében a gondolatok. Nen összefüggéstelen hablatyolására kellett gondolnia, lidérces álmaira és látomásaira a kaszás férfiról.

A nyár közepe. Szentiványéj Svédországban: csendes, lágy eső, mélyen úszó felhők, emberek ülnek a tűz körül, kávé és puncs. Valaki sír valaki másnak a vállán, a nyírfa hasábok parázzsá válnak, az üvegek bepárásodnak, s egy hang azt suttogja: *Don’t carry the worid upon your shoulder.*

Az este éjszakába fordul, alig van már parázs a kandallóban, a puncsot kiitták. Már nem esik az eső, szép, tiszta, csillagos éjszaka lesz.

Jan és Sylvia szorosan összeölelkezve a háza felé tart a nagyréten át. David a majoron keresztül vezető úton indul el a kunyhójához. Judy a létrára meg az ablakkampókra gondol, és így szól:

– Nen ma a mi szobánkban alhat. Stefan, neked ma Nen szobájában kell töltened az éjszakát.

Stefan ellenkezik, nem hagyja magát kitúrni, sem a szobájából, sem az ágyából, de Judy hajthatatlan, ezúttal így kell lennie.

– Tedd, amit mondok! – Ez minden. Nen még egyszer bebújhat Stefan ágyába, haja kirajzolódik a párnán.

Természetesen az ikrek is tiltakoztak, pusztán megszokásból. Hiszen ők sosem alhattak az apjuk ágyában. De Judy hajthatatlan volt. Ő maga sem tudta, miért. Csupán annyit tudott, hogy Nen ma éjszaka nem alhat a saját ágyában.

Amikor Nen elaludt, Judy az ágy szélére ült, visszahajtotta a takarót, és a kislány sápadt, finom vonalú arcát, világos haját, sovány, csontos kezét nézte. Domború, kissé sötét szemhéját, hosszú, világos szempilláját, amely tompán fénylett, mint az arany, szája vonalát, mely most még kicsit nagy volt, később azonban jól fog illeni ehhez az archoz.

Judy először érezte úgy, hogy kötődik ehhez a kislányhoz, összetartozik vele, mintha ő maga lenne az, aki ott fekszik – ő maga, életének egy korábbi szakaszában, egy másik életben, valamikor réges-régen. És gondolatai öntudatlanul, kimondatlanul imává alakultak:

Édes Istenem, ne engedd, hogy bántódása essék.

6

For then you know that it's a fool
who plays it cool
by making the world a little colder…

A napforduló utáni délután volt. Judy a konyhában állt. Ismét különös érzés fogta el: a hátán felkúszó hideg, ami ellen nem tud védekezni. Arra kellett gondolnia, hogy valaki itt ül, és hidegen, számítóan tervez valamit, játszik, és ide-oda tologatja a kavicsokat. Mi vagyunk a kavicsok. Bár meleg volt, Judy didergett. Hideg volt a konyha, úgy érezte, hogy az egész világ hideg – mint egy verem, egy lyuk a világegyetemben, egy őrült játszótere.

Judy átkutatta a fiókot, ahol a késeket tartotta, a házban található legjobb konyhakésért: nemrég köszörülték, a hideg húst csak ezzel tudja felszeletelni.

Nem volt a helyén. Judy kinyitotta a mosogatógépet, és egy pillantást vetett az evőeszköztartóra. De ott sem találta a konyhakést.

Hívta az ikreket, felkészülve arra, hogy kínosan hosszú vitát kell majd folytatnia. Biztos a fafaragásaikhoz vették kölcsön, bár Judy megtiltotta nekik. Ezek előtt a gyerekek előtt tényleg semmi sem volt biztonságban. Az ikrek teljesen ártatlannak tettették magukat, önmagában véve ebben semmi szokatlan nem volt. Ezúttal azonban makacsabbul tagadtak, mint valaha, úgy látszott, igazat beszélnek.

– Oké – mondta Judy fáradtan. – Hiszek nektek. Akkor hát kell majd vennem egy új kést.

Az ikrek jelentőségteljes jelzésszerű pillantásokat váltottak egymással. Régóta, már kiskorukban is, használták ezt a különös nyelvet. Hiábavaló lett volna minden igyekezet, hogy valaki megfejtse pillantásukat, az egymás megértésének ez a titkos lehetősége kívülállók számára érthetetlen volt. De mindig hibátlanul működött, még sosem volt közöttük félreértés.

– Nem tudjátok mégis, hol van a kés? – csattant fel Judy.

– De hát már mondtuk, hogy nem!

– De mégiscsak gondoltok valamire. Gyanakodtok valamire?

– Gondoltok… gyanakodtok! Drágaságom! – visszhangozta tiszteletlenül Tina.

– Amit az ember gondol, vagy hisz, azt csak megtarthatja magának, nem? Szabad országban élünk, nem?

– Oké – mondta ismét Judy. Kimerült volt, elfogytak az érvei az ikrekkel szemben. Enerváltnak, fáradtnak, kimerültnek érezte magát, képtelennek arra, hogy úrrá legyen a helyzeten. Nem történt semmi, gondolta. Valójában semmi. Hanem: a létra. Az ablak kampója. A kés. A csokoládé. A sárga pulóver. Lilly-Ann. Semmi. Tulajdonképpen semmi.

Csak ez az egyre fokozódó hideg a hátában. Ez a hideg és ez a csend. Ez a jeges hangulat. És a félelem.

Mert valamennyiükben ott bujkált a félelem. Nem lett volna értelme átsiklani fölötte, úgy tenni, mintha nem félnének.

Nem mondhatta Stefannak megint azt: ma Nen szobájában kell aludnod, mert eltűnt egy kés, egy kés hiányzik a konyhafiókból! Hiszen gyakran eltűnt valami apróság. Többnyire a leglehetetlenebb helyeken találták meg később ezeket a dolgokat.

Az ikrek megint bejöttek a konyhába, intenzíven átkutatták a fiókokat, csendben civakodtak, aztán mindketten harsány nevetésben törtek ki. Kuncogtak, sugdolóztak, végigjátszottak az egész, unalomig ismert repertoárjukat a titkos fontolgatásoktól a fontos felismerésekig.

Judy úgy csinált, mint aki nem vesz észre semmit.

– Hol van Nen? – csak ennyit kérdezett.

– A szobájában. Unalmas és hülye.

– És ti mit akartok csinálni?

– Elmegyünk biciklizni. Nagy, olyan nagy a világ… – dalolta Tina.

– Nagyobb, mint gondolnád – fűzte hozzá Bitte.

– Hova mentek? Tudni akarom. Magatokkal viszitek Nent is?

– Még nem tudjuk, hová. Nen pedig hülye, már mondtam.

– Nem is mondtad. Az Bitte volt

– Az ugyanaz!

Nen a szobájában feküdt az ágyon. Napközben továbbra is ez volt a szobája, még ha éjjel Stefan ágyában aludt is. Arcocskája beesett volt, most még inkább egy öreg anyókára hasonlított, mint korábban.

Judy az ágy szélére ült, és megfogta a kezét.

– Nen – mondta –, miért nem bízol bennünk?

A kislány arca bezárkózott, maszkká változott. Domború szemhéja lecsukódott.

– Tudom, amit tudok – suttogta csaknem hangtalanul.

– De gyermekem, édes gyermekem! Miért akarna téged bárki is bántani?

– Mindenki gyűlöl engem.

Megint csak suttogva mert beszélni, hangja beleveszett a párnába. Judyt azonban fájdalmas, rossz lelkiismeret kerítette a hatalmába.

– Senki sem gyűlöl. Mindnyájan szeretünk téged.

– Judy néni, magad is tudod, hogy hazudsz!

– Csak azt tudom, hogy bíznod kell bennünk végre. Máskülönben nem maradhatsz nálunk.

Nen a fal felé fordította a fejét. Ujja a tapéta mintáját, a plafonig felfutó sárga kis rózsacsokrokat követte.

– Gyűlöltök engem – mondta. – Mindannyian. De van, aki még jobban gyűlöl, mint a többiek. Mert idejöttem, és mindent szétromboltam… Azelőtt sokkal jobb volt nektek. Hallottam, amit David mondott.

– Nem jól értetted. David nagyon szeret téged.

Judy saját maga is hallotta, milyen hamisan cseng a hangja. Kezébe temette arcát. Hazugságok!, gondolta. Ez minden, amit nyújtani tudok neki?

És még egy gondolat motoszkált benne, befészkelte magát az agyába, a szemhéja alatt égett: igaz, amit Nen mond? Van valaki, aki gyűlöli? Aki elég erősen gyűlöli ahhoz, hogy…?

Judy átment Janhoz és Sylviához, hogy visszavigyen néhány kölcsönvett könyvet. Ott maradt egy darabig és Sylviával beszélgetett, tulajdonképpen ezt akarta, ez volt látogatásának valódi oka. Valakivel ki kellett beszélgetnie magát.

– Olyan nehéz Nennel – panaszkodott. – Már majdnem két hete van nálunk, és alig van valami kapcsolatunk. Olyan, mintha egy másik bolygón élne, mintha más nyelven beszélne, mint mi.

Sylvia rágyújtott egy cigarettára, és elgondolkozva fújta ki a füstöt a levegőbe.

– Van egy különös érzésem – mondta. – Bár nekem nincsenek gyerekeim, az ikrek a szemem láttára cseperedtek fel, és ismerek más ilyen korú kislányokat is. De Nen… nekem egyszerűen kiszámíthatatlannak és megbízhatatlannak tűnik. Soha nem tud az ember szemébe nézni! És az az érzésem, hogy hazudik,

mindent ki tud csavarni. Persze nehéz dolgokon ment keresztül. De azért még mondhatna igazat.

– Igen – helyeselt Judy. – Olyan indokolatlanul hazudozik. Mindenféle, teljesen értelmetlen dolgot talál ki. Mint nemrég a csokoládéval… aztán ma megint…

– Miért, mit történt ma?

– Van egy késem, egy nagy, éles konyhakés. Egyszer csak eltűnt. Mind a három gyereket megkérdeztem. Persze egyikük sem vitte el a kést.

– Igen, és aztán?

– Az előbb megtaláltam. Nen párnája alatt. Nem vette észre, hogy megláttam, egy kicsit kilátszott. Egyszerűen elvettem, és meg se kérdeztem, miért hazudott. De mit akarhatott azzal a késsel! Mit gondolsz? Tényleg életveszélyes hadonászni vele, hosszú és éles.

– Azt hiszem, egyszer valami szörnyű dolgot fog művelni – mondta Sylvia. – Reméljük, csak saját magának fog vele ártani.

– Talán ki kéne kérnem egy orvos tanácsát – morfondírozott Judy. – Nem felelőtlenség, hogy itt él közöttünk?

– Próbáld meg még egy rövid ideig – javasolta Sylvia. – De tartsd rajta a szemedet, és szólj az ikreknek is, hogy vigyázzanak vele. Adjál neki még egy lehetőséget.

Judy hazament, és megkezdte az előkészületeket a vacsorához.

Fülelt, nem jön-e valami zaj Nen szobájából, de semmit sem hallott. Teljes csend volt a házban. Stefan odaát volt Davidnál, segített neki képeket keretezni. David úgy tervezte, hogy kiállítást rendez a nyár tetőpontjaként.

Judy krumplit hámozott, salátákat és tejszínhabot készített. Még mindig csend volt a házban, kellemes, üdítő csend, amelyet csak kihangsúlyozott az ebédlőben levő állóóra ketyegése.

Judy bekapcsolta a rádiót. Magas légnyomás várható. Épp ideje, gondolta Judy. Mint majdnem minden évben, a Szent Iván nap körüli időjárást végre felváltja a szép idő. Akkor majd az ikrek Nennel együtt elmehetnek biciklivel Tollarpba, az uszodába; egy időre minden

probléma meg lenne oldva. Amikor befejezte a vacsorához tett előkészületeket, Judy felment a lépcsőn a padlásszobákhoz, és óvatosan kinyitotta Nen szobájának ajtaját.

Az ágy üres volt, csak a párnán egy kis bemélyedés mutatta, hol feküdt Nen. A szoba üres volt.

Mi lett volna ebben olyan különös? Nen megunta az ágyban fekvést és duzzogást; biztos lement, hogy megkeresse az ikreket, vagy hegy megkérdezze, nem segíthet-e Judynak. Aztán üresen találta a házat; talán a ház mögött van, a játék házikónál. Vagy odalent a pataknál. Vagy a kertben.

Az ágyon egy félig összegyűrt papírdarab hevert, Judy gépiesen felvette, megszokta, hogy az ikrek után rendet rakjon. Még jobban összegyűrte a papírt, lement a konyhába, és kidobta a szemétbe.

A ház mögé szaladt, Nent szólítgatta, bedugta a fejét a játék házikóba. Megkerülte a rétet, és lement a patakhoz. Vissza a házba és fel, Nen szobájába.

Üres. Kis gödör a párnában, egy pár nagyon szabályosan odaállított cipő az ágy alatt.

Judy lement, és némi ellenérzéssel engedett ösztöneinek: előhalászta a szemétből az összegyűrt papírdarabot. Egy belső hang azt mondta neki, hülyeséget csinál, de egy másik, erősebb hang arra késztette, hogy az ablakhoz lépjen, kisimítsa a papírt és elolvassa, mi áll rajta. Végtelenül megkönnyebbült. Nem tudta volna megmondani, mire volt elkészülve, milyen rettenetes hírre számított. A falnak dőlt, és elmosolyodott: milyen nevetséges is volt az aggodalma!

A papíron ez állt – feltehetően az egyik lány írta, az ikreknek egyforma volt a kézírásuk: „Ha valami klasszat akarsz látni, gyere fél óra múlva a templomromhoz. Ott vagyunk, halál jópofa játékot találtunk ki.”

Halál jópofa; ez volt az ikrek új szavajárása, minden „halál jópofa” volt: a ruhák, az étel, az emberek… „halál jópofa játék!”

Judy egy dallamot dudorászott, miközben megterítette az asztalt, örült, hogy az ikrek végre elfogadták Nent. Hívták, hogy játsszon velük, s ennek

legfőbb ideje volt. Judy még akkor is énekelt, amikor Stefan hazajött, és akkor is, amikor kivette a sütőből a sült húst, bort töltött és meggyújtotta a gyertyákat az asztalon. Stefan egy ujjával megemelte Judy állát, megcsókolta, és örömmel mondta:

– Az utóbbi időben olyan keveset hallottalak énekelni. Már régóta nem voltál igazán vidám. Amióta… – Nem fejezte be a mondatot.

– Biztos minden jóra fordul, most már hiszek benne – mondta Judy. – Fölöslegesen aggódtam.

És tovább énekelt, amíg kitálalta az ételt.

– *For then you know that it's a fool* – énekelte csendben maga elé, közben így kiáltott: – Itt vannak az ikrek! – és félhangosan tovább dúdolta: – *…who plays it cool - by making the world – a little colder…*

– Az ajtóhoz ment, és így kiáltott: – Éppen jókor jöttök. A vacsora az asztalon van!

Aztán csodálkozva megkérdezte:

– Hol hagytátok Nent?

Tina a fűre lökte a biciklijét.

– Nen? – kérdezett vissza. – Az egy álomszuszék, már mondtuk.

– Nem játszunk vele – közölte Bitte.

– Nem játszotok vele? De hát ti magatok Írtátok neki!

Judy ismét kivette a szemétből az összegyűrt papirost, kisimította, amennyire tudta, és a mosogatóra helyezte. Az ikrek föléhajoltak. – „Ha valami klasszat akarsz látni…”

– Ezt nem mi írtuk – kiáltotta Tina. – Nekünk nincs is ilyen „o” betűnk…

– Viszont jól megcsinált hamisítvány – állapította meg Bitte.

De addigra Judy már kint is volt a házból; átfutott a nagyréten a kocsijához. Stefan utánament. Ezúttal ő is nyugtalannak látszott.

– Nem értem – dünnyögte tanácstalanul.

Az ikrek mellette szaladtak.

– Gondolod, hogy történt vele valami?

Nem lehetett nem meghallani, hogy Tina izgatott hangjában egy kis várakozás is bujkált.

Judy a kis lejtő lábánál megállította az autót. A régi temető kapuja nem volt bezárva, de kissé nyikorgott, amikor Judy kinyitotta és áthaladt rajta. Judy a puha, zöld fűben felszaladt a domboldalra, a félig már földbe süllyedt, fűvel és mohával benőtt, szerény sírkövek mellett.

A templom szürke homokkőből épült, **a** négy fala még állt, teteje az égbolt volt. Az üres ablakívek falusi tájképeket fogtak keretbe: legelésző teheneket, karámba fogott lovat, hátrébb pedig egy hatalmas fenyőfüggönyt.

Senki sem volt itt; minden üres volt a szürke falak és a hajdani oltár maradványai között. Judy ismét kiment a szabadba, és körülfutotta a romot. Nem vigyázott magára, megbotlott az egyik földből kiálló sírkő sarkában, és térdre zuhant.

Amikor felemelte a fejét, megpillantotta a biciklit.

A domb alján állt, szorosan egy fának támasztva. A csomagtartóban rendesen összehajtogatva ott volt a sárga pulóver. Semmi kétség: Nen biciklije.

Fehér köd szállt fel a lápból, aztán egy kicsit magasabban fátyolként lebegve megült fölötte. Szép látvány volt, mint ahogy a természetben majdnem minden szép, s talán hasznos is. Mindenekelőtt azonban szép.

Joel Granath kutyája megmorogta a ködfoszlányokat; merthogy csak kutya volt, és semmi szépet nem talált a táncoló ködfátyolban. Kölyökkutya korában egyszer megpróbálta elkapni a lebegő fehér képződményeket, de nem sikerült neki. Azóta hadilábon állt a ködd el, tudomást sem vett róla, vagy legfeljebb megmorogta.

Helyenként mélyebben és sűrűbben ültek a ködfoszlányok a talaj fölött, mindig ott, ahol bemélyedések és gödrök voltak a földben.

Joel Granath átvágott a kutyájával a „szavanna” kemény, rövid füvében ahhoz a kis dombhoz, ahol a téli üdülővendégek gyermekei szoktak síelni. A domb túlsó oldalán mélyebben fekvő rész következett egy kiserdővel. Oda igyekezett a kutya, és nem is lenne

kutya, ha nem vonzanák a fák. A talaj még nem száradt ki teljesen; még a nyári forróságban is nedves maradt a moha, itt-ott felgyülemlett a víz. A kutya megtorpant, szimatot vett, aztán körbe-körbe ugrándozott, úgy viselkedett, mintha valami parancsot kellene teljesítenie, mintha nem egyszerű sétáló kutya lenne. Egyébként valóban vadászkutya volt, vagy lehetett volna – de hát Joel Granath nem volt vadász.

Ezen a környéken sok volt a nyúl. A kutya egyre nagyobb köröket tett gazdája körül, Jool hagyta, tegyen, amit akar. A környéken sehol nem volt olyan szabadon kószáló vad, amit a kutyája felriaszthatott, vagy megtámadhatott volna. Joel tovább bandukolt. A szavanna laposan, simán terült el körülötte. Csak néhány fa nyújtotta a koronáját magasan az ég felé. Füttyentett a kutyának, mert eltűnt a szeme elől. Odaát, a kiserdőben sűrű köd ült a fákon és a bokrokon. Joel megállt és kiáltott – ekkor a kutya odaszökellt hozzá. Ugatva, nyüszítve körbetáncolta vad körökben, s a következő pillanatban már ismét eltűnt. Kicsit odébb egy pillanatra megállt, és nyüszített. Szerette azt képzelni magáról, hogy jó vadászkutya.

Nyúlüreg, gondolta Joel. Állandóan nyúlüregekre bukkan, ha még olyan régi is, elhagyott, talán már hónapok óta – a kutya szimata mit sem tud erről, csak azt jelzi: nyúl! Néha persze nehéz elvonszolni a kutyát az odútól. Úgy látszik, most is így lesz.

A kutya megint odarohant hozzá, mintha hangyabolyba ült volna, elszökkent Joel mellett, mind a négy lábát a mohás talajnak feszítette, és lesunyta a fejét. Kihívóan, parancsolóan ugatott.

– Tudom, tudom – próbálta Joel megnyugtatni az állatot. – De most gyere, hiszen tudod, hogy úgysem bírod megfogni a nyulat. Még egyszer sem sikerült. Add hát fel!

Hanem a kutya lehetetlenül viselkedett. Mozdulatlanul, mereven állt ugyanazon a ponton, csaholt, elhallgatott, felemelte a fejét, nyílegyenesen Joel szemébe nézett, és csóválta a farkát. Aztán újból ugatni kezdett.

Oké, gondolta, Joel. Nem enged. Sóhajtott egyet, megfordult, és ugyanazon az úton, amin jött, elindult visszafelé. A kutya előtte táncolt, szüntelenül a fülét mozgatta, a fejét rázta és csaholt. Róka? morfondírozott Joel, de mindjárt gyanakodni kezdett: róka, itt?

Nem róka volt, és nem is nyúl. Joel csak egy pillantást vetett rá, aztán nyakörvénél fogva magához rántotta a kutyát, és rátette a pórázt. Egy másodpercre egy fának kellett támaszkodnia, hirtelen úgy érezte, hogy forog vele a világ. A kutya izgatottan csaholt és rángatta a pórázt, de Joel erősen fogta. Aztán megfordult és elindult, maga után vonszolva a kutyát. – Jól van, jól van, derék kutya – mondta gépiesen. Letörölte a verejtéket a homlokáról, s a kutyát maga után húzva inkább szaladt, mint ment, egész idő alatt ezt mormolva: – Úgy, igen, derék kutya!

A holttestet sebtiben befedték mohával. Nem ásták el, csak betakarták mohával. A talajból kitépett, nagy mohadarabok, közte falevelek, ágak. Szinte semmi sem látszott, csak egy kis domborulat a talajon; erre szinte sosem járt senki, félreeső hely volt, sűrű bozót védte a kíváncsi szemektől. Csak egy kis ruhafoszlány és egy kéz látszott ki. Félig be volt temetve, de a kutya kikaparta. Ha szabadon engedte volna, előkaparta volna az egész lányt; hiszen ez még jobb, mint egy nyúl, még egy rókánál is jobb. Minden idők legnagyobb fogása. Egy kutyának. De az életben mindennek vége szakad hirtelen, és akkor vonszolják el, amikor a legjobban örül.

Joel a keskeny erdei ösvényen ment, szaladt, amilyen gyorsan a lába bírta, maga mögött rángatva a kutyát, mintha amannak ott számítana valamit, ha gyorsan célhoz ér. Mintha még meg lehetne menteni a lányt, ha nagyon siet, mintha még nem halt volna meg. De az ember nem tud olyan furcsán, olyan mozdulatlanul feküdni a moha alatt, ha nem halt meg. Az ujja hegyén látta – meg sem kellett emelnie a mohadarabokat, hogy megnézze az arcát. Hazament, bár útközben is

telefonálhatott volna. Hazulról akart telefonálni. Egyedül akart lenni.

Mielőtt felvette a kagylót, hogy feltárcsázza a rendőrség számát Hörbyben, gyűlölködő pillantást vetett a kutyára, ez a pillantás felért egy rúgással. Ha a kutya nem futkározott és nem keresgélt volna – akkor valaki más találta volna meg a lányt. A kutya megértette a pillantást, és elkotródott. De érteni nem értett semmit: hát nem volt ő egy derék kutya?

A telefonbeszélgetés után Joel ismét visszament, ugyanazon az úton, de vigyázott, hogy ne menjen túl közel a kiserdőhöz, pedig az erdei ösvényről semmit sem lehetett látni. Kiment a nagy országútra, leült egy kőkerítésre és várt.

Alig tartott egy negyedóránál tovább. A kocsi befordult az erdei útra. Két férfi, két egyenruhás rendőr szállt ki. Joel tudta: a bűnügyi rendőrség később jön, civilben, ők végzik majd a munka javát.

A két rendőr lassan lépkedett a kiserdő felé, Arcuk zárkózott, kifejezéstelen, tekintetük kemény volt. Mind a ketten elég fiatalok voltak még. Joel feltételezte, hogy először kell végrehajtaniuk ilyen feladatot. Az egyiknél fényképezőgép volt, és idegesen matatott a vállán átvetett bőrszíjon – a keze elárulta. Joel egész lassan követte a két férfit. Örült, hogy most otthon hagyta a kutyát, máskülönben sosem ment el hazulról a kutya nélkül.

Megpróbált félrenézni, amikor óvatosan felemelték a mohát, de nem tudta elfordítani a tekintetét, és végső soron tudta, hogy oda kell néznie. A beszüremlő fényben látta, amint megcsillant a lány világos, félhosszú haja, arca sápadt, finom vonalú és sértetlen volt. Az egyik halántékán a haja sötétre színeződött, egy nagy, csúnya folt szinte feketésbarnára festette. Joel félrefordította a tekintetét.

Az a férfi, akinél a fényképezőgép volt, készített néhány felvételt, a másik rendőr Joelhez lépett. Egy csomag cigarettát vett elő zakója zsebéből, rágyújtott és mélyet szippantott. Arca megrándult, de továbbra is

teljesen zárkózott maradt. Nagyon fiatal, nagyon zárkózott, de kemény tekintetű.

Aztán egy noteszt húzott elő a zakója zsebéből, és megkérdezte Joel nevét, címét és telefonszámát. Karórájára nézett, és feljegyezte az időpontot.

– Mikor talált rá? – kérdezte. – És hogyan?

– Most, röviddel ezelőtt, hogy felhívtam önöket. A kutyám… a kutyám kikaparta az egyik kezét. Már mondtam a telefonban.

– Nem velem beszélt, én nem voltam ott, amikor telefonált. Úgy, úgy. A kutya, igen, igen. Tulajdonképpen sok ember jár errefelé?

– Nem, nem sok. Ez a környék elég gyéren lakott. Kevés embernek van valami dolga errefelé. Csak a kutya miatt… azért járok ide.

– Igen, igen, ezt már mondta.

A rendőr mélyet szippantott cigarettájából. Láthatólag jót tett neki. Aztán megkérdezte:

– Tudja, ki ez?

– Persze. Megismertem. Itt lakott a közelben. Véletlenül. Csak ezen a nyáron. Nem idevalósi. De nem tudom, hogy hívják. Rettenetes! Vajon ki tehette?

– Hmm – mondta a rendőr. – Majd jönnek a nyomozók, és alaposan megvizsgálják az ügyet. Le kell zárnunk ezt a területet, távol kell tartani a kíváncsiskodókat. Itt tudna maradni velem és a kollégámmal?

Mielőtt a kocsihoz ment, hogy riassza a malmöi rendőrséget, újabb cigarettára gyújtott. És úgy nézett ki, mint aki megkönnyebbülést érez, hogy egy kis időre egyedül lehet.

Biztos ez az első esete, gondolta Joel. És nekem is. És neki is, aki ott fekszik. Az első és utolsó eset, soha többet nem fog átmenni a lápon, vagy szaladni repdeső hajával és barnára sült, meztelen lábával, összekarcolt, heges térdével. És a hegyes, gyerekes könyöke… Joel gyakran látta őt az üzletekben vagy a fagylaltárusnál; többnyire a Berlinger ikrek is vele voltak, és mind a hárman fagylaltot nyaltak, ö már nem fog többé fagylaltozni.

Joel felsóhajtott. Nagy, reszkető sóhaj volt, A fényképezőgépes rendőr csodálkozva nézett rá.

– Ismerte a lányt?

– Azt nem mondhatnám. De itt-ott szoktam látni, és a gyerekek meg a fiatalok az ember szívéhez nőnek, még ha nem is ismeri őket; így van ez, ha az ember megöregszik és magára marad, mint én.

– Igen, igen – mondta udvariasan, de értetlenül a rendőr. Arca megenyhült, és most lágyabbnak tűnt, keze megnyugodott. Visszaszórta a mohát, úgy, ahogy korábban volt. Már semmi sem látszott, a lány keze sem.

7

Paul Sanger, a malmöi gyilkossági csoport felügyelője szolgálati szobájában ült, amikor csengett a telefon. Amíg hallgatta, miről van szó, közelebb húzta az íróasztalán fekvő jegyzettömbjét. Kérdezett, jegyzetelt, és miközben a vonal túlsó végéről jövő hangot hallgatta, kis napokat és holdakat rajzolt a tömbjébe.

Félhold és hatágú csillag: meggyilkoltak egy lányt, húsz kilométerre Hörbytől. Két csillag és egy napocska: a svensköpi járásban. Még egy csillag: szexuális indítókból elkövetett gyilkosság sincs kizárva.

– Igen, értettem – mondta. – Gondoskodjatok róla. hogy szigorúan őrizzék a környéket.

Három csillagocska és egy török félhold, meg egy ötágú csillag: – Jövök.

Letette a kagylót, egy pillanatra a tenyerébe támasztotta a fejét, és még egyszer átfutotta a jegyzeteket. Mindig ugyanaz, minden nyáron! Ez a nyár még csak néhány hete tartott, de már elkezdődött: az emberek valamilyen oknál fogva nyáron sokkal sűrűbben verik agyon egymást, mint bármely más évszakban. A rendkívül forró nyári hetekben különösen gyorsan emelkedik a gyilkosságok és erőszakos cselekmények száma. Az emberek nem jól bírják a

hőséget, nem tudnak uralkodni cselekedeteiken. Mindenhol megfigyelhető, a hőség úgy terjeszti az erőszakos cselekményeket, mint a pestist.

Amikor egy óra múlva Sanger megérkezett a tett színhelyére, megállapíthatta, hogy már nagy munkát végeztek.

Lezárták és szigorúan őrizték a helyet, ahol megtalálták az áldozatot, a rendőrök, akik korábban értek oda, felvételeket készítettek és információkat szereztek az áldozatról. Megállapították a személyazonosságát. A helyszíni szemlét végző rendőrtisztviselő, Gustavsson úr, egy rendkívül sikeres férfi, véletlenül éppen Lundban tartózkodott, amikor riasztották a rendőrséget; egy óra előnye volt. Időközben nagy munkát végzett munkatársa, Lindgren segítségével – akit egyébként Sanger elég korlátoltnak tartott. De Gustavsson okos és tapasztalt volt. Ha voltak egyáltalán nyomok, gondoskodott a biztosításukról. Még ha napokig tartott is.

Sanger némán állt, és a halott lányt nézte. Minden alkalommal ugyanaz az érzés kerítette hatalmába: hogy ki vannak szolgáltatva a kegyetlen őrületnek. Ez az érzés nem illett hivatásához – ez az 6 személyes ügye volt. Miként a napok, holdak és a csillagok is a jegyzetfüzetében; nem tudott meglenni enélkül. Hivatása megkövetelte, hogy józan, hűvös, szinte érzelemmentes maradjon, hogy elfogulatlanul szemlélje a dolgokat, és ne hagyja, hogy megzavarja a gyűlölet vagy a tehetetlen, őrjöngő kétségbeesés. De ez sosem sikerült neki.

Kezét a nadrágzsebébe süllyesztette, és ökölbe szorította. Széles, erős parasztkeze volt, apjától örökölte, ez a kéz dolgozni akart, kemény munkát végezni, kővel vagy fával, bontani, építeni. Nem pedig egy íróasztalnál papírok közt lapozgatni.

– A holttestet már ma este elvihetjük – mondta Gustavsson. – Itt egyelőre mindent tisztáztunk. Elkészült a jegyzőkönyv. Gudmundsson bármelyik percben itt lehet, akkor majd el lehet szállítani.

– Rendben van – válaszolta Sanger.

Gudmundsson volt a törvényszéki orvos. Ő csak egy rövid vizsgálatot végez. A többi a boncolásra marad.

– Fennáll a szexuális indítékból elkövetett gyilkosság gyanúja? – kérdezte Sanger.

– Nem úgy néz ki. A ruhája teljesen rendben van, a ruha és a fehérnemű érintetlen. A lábszárán és a combján nincs semmi olyan nyom, ami erre utalna Küzdelemnek semmi jele. Még egy lábnyom sincs. Valószínűleg azonnal összeesett, aligha vett észre bármit is. Gyorsan történhetett.

– Megtaláltad a gyilkos fegyvert?

– Egy éles kő: azon az oldalon, ahol a gyilkos fogta, benőtte a moha. De a mohának semmi jelentősége, ilyen kövön amúgy sem lehet ujjlenyomatot rögzíteni. Pontosan célzott ütést mértek a halántékára; nem is volt szükség túl nagy erőkifejtésre ehhez a halálos csapáshoz, olyan precízen dolgozott a gyilkos.

– Tehát lábnyomokat nem találtál. Keréknyomokat sem?

– Semmit. A moha lágy, a talaj puha, a lány körülbelül egy hete fekszik itt; a zöld már kifakult, világosabb lett a teste alatt, abból látni. El sem mozdították. Éppen úgy fekszik itt, ahogy összeesett, körülbelül egy héttel ezelőtt.

– Tehát tudjuk, ki ő és hogyan halt meg, körülbelül azt is, hogy mikor – szögezte le Sanger. – Kihallgattatok már valakit?

– Szeretném előrebocsátani, hogy csak fél órával értem ide előbb, mint te. De a hörbyi rendőrök beszéltek azzal a férfival, aki megtalálta. Mindenről jegyzőkönyv készült.

Hallották, amint a közvetlen közelben megáll egy autó, rögtön azután Gudmundsson doktor lépdelt feléjük a mohán. Kezében hanyagul lóbálta fekete táskáját, másik kezével megveregette Sanger hátát, s közben mosolyogva üdvözölte. Gudmundsson doktor kifejezetten joviális fickó volt, mindig jókedvűnek látszott. Optimálisan viszonyult az emberekhez és az élethez. Sanger sokszor gondolt arra, hogy ilyennek kell lennie! Másképp nem tudná elviselni a hivatását. De

lehet, hogy az is közrejátszott benne, hogy Gudmundsson valóban vidám ember volt, akit semmi sem tudott kihozni a sodrából; még a hivatása sem.

Gudmundsson, miközben csúnya munkáját végezte, egész idő alatt megőrizte jóságos arckifejezését. Amikor végzett, felállt, és rágyújtott egy szivarra. Ismét barátságosan megveregette Sanger hátát.

– Kész vagyok. Holnap megkapod a jegyzőkönyvet. De egyet már most elárulhatok: nem szexuális indítékból elkövetett gyilkosság. Ezúttal nem az. A halántékra mért ütés azonnali halált okozott.

– Akkor letakarhatjuk és elszállíttathatjuk. A többi majd kiderül a boncolásnál.

Amikor vitorlavászonnal letakarták a hullát, Sanger elindult. Mint minden alkalommal, a felügyelőt most is egy gondolat foglalkoztatta: sikerülnie kell. Aki ezt meg tudta tenni, nem élhet többé szabadlábon.

Kocsiba ült, és figyelmesen elolvasta a vékonyka jegyzőkönyvet. Ceruzát vett elő, és feljegyezte észrevételeit, aláhúzogatott, kérdőjeleket tett a margóra. Napokat és holdakat rajzolt a szöveg köré; közben jól tudott gondolkozni. Órájára nézett, pont kilenc, azaz huszonegy óra volt, és úgy döntött, azonnal nekilát a munkának.

Piros ceruzával feljegyezte a margóra: hozzátartozók? Granath, a tanú, nem ismerte a hozzátartozókat, csak azt a családot, amelyiknél utoljára lakott. Ott kell elkezdeni. Furcsa, hogy nem jelentették az eltűnését. Mégiscsak már egy hete halott. Beindította a motort és lassan felhajtott a házhoz, amely idillikusan húzódott meg a magas fenyők- és göcsörtös almafák mögött. Egy régi kerti hinta fehéren világított keresztül **a** lombokon; egy pirosra festett játék házikó, ablakocskáin virágos függönyökkel, tökéletes béke látszatát keltette. Védett falusi boldogság, gondolta Sanger. Makulátlan idill. Kovácsoltvas kilincs az ajtón. Zsúpfedél és harang, öreg malomkőből készült kerti asztal, fehérre meszelt falak. Sanger vágott egy grimaszt, miközben mindezt megfigyelte. Nyári vidékiek, állapította meg. Nyári gyilkosok?

Az ajtón feketére lakkozott kopogtató, angol modell. A családból valaki biztos Londonban járt, és ott vette ezt a Caledonian Marketen, piszokkal és rozsdával együtt legfeljebb egy fontért. És ez a valaki meg volt győződve arról, hogy ez egy régi, dél-svédországi ház ajtajának fő ékessége. Na ja, az ízlésekről nem lehet vitatkozni.

Egy fiatal nő szinte egy pillanat alatt nyitott ajtót. Tágra nyílt, félelemmel teli szemmel nézett a felügyelőre. Sanger, miközben bemutatkozott, könnyek nyomait fedezte fel ezen az arcon – és észrevette, hogy a nő már nem is olyan fiatal, mint ahogy először feltételezte. Megtévesztette a frizurája és a ruhája: biztos, hogy túl volt már a harmincon.

– Mi van vele? – kérdezte a nő elfulladó hangon. – Megtalálták?

Hangja remegett, és Sanger felkészült rá, hogy bármelyik percben könnyekben törhet ki.

– Bemehetek? – kérdezte udvariasan.

A nő az előszoba mellett levő szobába vezette; Sanger leült egy kemény székre, és nyugodtan, halkan így szólt:

– Meghalt. Kint találtunk rá, a lápban.

Úgy tűnt, a nő nem érti. Tágra nyílt, világos, könnytelen szemmel bámult a férfira.

– De hiszen az lehetetlen. Ezen a cédulán az áll, hogy Hörbyben van, a kórházban. Azt hittük… nem, valószínűleg nem hittük azt, de reméltük… épp oda akartunk indulni .. a papíron az állt, hogy él és kórházba vitték…

– Miféle papírról beszél? – kérdezte halkan Sanger. – Mikor kapta és kitől?

– Az előbb, amikor hazaértünk. Kint voltunk, mindenfelé kerestük, aztán telefonáltunk a rendőrségre, és bejelentettük, hogy eltűnt, és aztán – nem sokkal azelőtt – amikor hazajöttünk, ezt a cédulát találtuk. Rajzszöggel volt az ajtónkra erősítve. Az állt rajta… hogy él…

– Megvan még az a cédula?

– Igen, persze! Itt van.

Ruhája zsebéből egy gyűrött, piszkos papírdarabot húzott elő. Az üzenetet ceruzával írták, a kézírás alapján

úgy látszott, mintha helyenként nedves lett volna a papír.

Könnyek vagy eső. Az utóbbi órákban nem esett az eső. Tehát: könnyek.

Sanger elvette a papírt, és elolvasta:

„A kislány kórházban van, Hörbyben. Én találtam rá, remélhetőleg életben marad.”

Nincs aláírás.

Sanger eltette a cédulát a tárcájába, a többi papír közé. – És fogalma sincs arról, ki írhatta ezt?

A nő a fejét rázta.

– Mikor tűnt el a kislány?

– Lassan már három órája. Én csak egy rövid időre mentem el hazulról, egypár apróságot akartam beszerezni, és mire hazaértem, eltűnt. Van még egy cédula… azt ő találhatta. Az állt rajta, hogy jöjjön a temetőhöz. Tehát gyorsan odamentem, és ott megtaláltam a biciklijét. Azóta egyfolytában keressük, a férjem meg én. A férjem még mindig úton van. Mindenfelé kerestük, aztán telefonáltunk a rendőrségre. A férjem még nem is tud erről a második céduláról, amelyik az ajtón volt. Ez nem lehet igaz, az nem lehet, hogy meghalt, ez nem lehet igaz! Néhány órával ezelőtt még élt!

Sanger gondolkozott: vagy teljesen meg van zavarodva, vagy ügyesen hazudik. Vagy nem ugyanarról a lányról beszélünk. Hiszen ez – ott kint – már egy hete halott. Elhatározta magát, és megkérdezte:

– Hogy hívják a lányt? Hány éves?

A nő nagy levegőt vett, mielőtt válaszolni tudott volna. Keze görcsösen kapaszkodott a szék karfájába.

– Nen Tillgren, a férjem unokahúga, a férjem fivérétől. Igaz, tulajdonképpen Jenny a neve, de mi Nennek hívjuk. Pont tízéves. Két hete van nálunk, örökbe akartuk fogadni – már azon gondolkoztunk…

Snnger felállt, és megnyugtatólag a nő vállára tette a kezét:

– Akkor nem arról a lányról van szó, akit mi találtunk – akkor nem ő a halott lány.

Amíg tovább beszélt, a nő összeroskadt; támogatnia kellett, hogy el ne essen. Tartotta, sután megsimogatta a hátát, és arra gondolt, amire már oly gyakran: ilyen feladatokhoz miért nem hozok magammal női munkaerőt? A nők sokkal jobban tudják, mi ilyenkor a teendő.

De a nő nem kezdett hisztériázni. Különös eset. Kihúzta magát, és a hangja ismét keményen és normálisan csengett:

– Akkor hát Nen él. Egészen biztosan tudom.

Sanger igyekezett rendet teremteni a gondolatai között, hogy tiszta képet kapjon az eseményekről, de nehezen ment. Két bűncselekményt kell felderítenie egy helyett? összefüggésben álltak egymással? Két lány meggyilkolása (amennyiben ez a kicsi is meghalt, és amennyiben az ő esetében egyáltalán erőszakos cselekményről van szó) – egy hét leforgása alatt két gyilkosság egy tetthelyen? Ha ez így van, számítani kell arra, hogy a gyilkos bármikor újra lecsaphat…

– Nincs magának két lánya? – kérdezte Sanger.

– De van. Ikrek, ők is úton vannak, és Nent keresik.

– Azt ajánlom, küldje el mindkettőt, amíg ya nyomozás tart.

Amikor látta, hogy a nő elsápad, sietve hozzáfűzte: – Csak biztonsági intézkedés. Amíg nem tudunk valami bizonyosat.

– Jó – egyezett bele a nő.

– Talán vannak rokonai, ahol néhány napig el tudja helyezni őket!

– Van egy nővérem Hälsingborgban… ha gondolja felügyelő úr…

– Igen – mondta Sanger. – Helyesnek tartanám. Ugyanis nem tudjuk még, milyen jellegű gyilkosságról van szó. A kislányt, úgy értem a maguk rokonát baleset is érhette – még ha az ügy elég gyanúsnak is látszik. Van telefonja?

– Igen, kint az előszobában. Óhajt…

– Igen. És ha közben készítene nekem egy csésze kávét. Erőset, ha lenne szíves.

– Természetesen – mondta Judy hálásan, hogy valami hétköznapi dologgal foglalkozhat.

– Nagyon köszönöm! – Sanger kiment az előszobába a telefonhoz. Feltárcsázta a hörbyi kórházat, előadta kérését. A telefonközpontos nő kapcsolt, és neki harmadszor is el kellett mondania mindent, most már egy kicsit ingerülten.

– Igen – mondta egy idő után. – Erről a kislányról van szó. Milyen állapotban van?

Hirtelen növekvő nyugtalanság lett úrrá Judyn, miközben a kávét készítette. Folyton kinézett az ablakon a kertkapura és tovább, a keskeny, zöld ösvényre. Stefan már több mint két órája távol volt. Haza kellene már jönnie. Judy annyira szerette volna, ha itt van. Nem mintha kellemetlennek erezné Sanger jelenlétét, de szerette volna maga mellett érezni Stefant, amikor megtudnak valami közelebbit.

Három csészét helyezett a konyhaasztal piros viaszosvászon terítőjére, hozzá a virágos kávéskészlet cukortartóját meg a kis tejszíneskannát. Vajat, kenyeret és sajtot. Omlós süteményt. A felügyelő még mindig telefonált.

Éppen elkészült a kávé, amikor Sanger bejött a konyhába. Fáradtnak látszott, és mély ráncok voltak a szája körül. – Életben van. De az orvosok nem merik állítani…

– És mi történt vele?

– Feltehetőleg gyilkossági kísérlet. Esetleg öngyilkossági kísérlet, ami azonban nagyon szokatlan egy gyerek esetében…

– Hogyan történt? – kérdezte Judy. Az asztal szélébe kapaszkodva tartotta magát, szeme két sötét gödörnek látszott sápadt arcában.

– A jobb csuklóján felvágta az ütőereket. A *jobb* csuklóján.

Judy keze még görcsösebben kapaszkodott az asztal szélébe. Meg kellett várnia, amíg már nem forgott vele a konyha – nyelt, és várt, megpróbált mélyeket lélegezni, Sanger felügyelőt csak egy sűrű fátylon

keresztül látta, olyan erősen kapaszkodott az asztal szélébe, hogy belefájdultak az ujjai. Aztán sikerült, maga sem tudta, hogyan. A szédítő forgás megszűnt, minden a helyére került. Ájulás nélkül megúszta. A felügyelő arcú ismét élesen kirajzolódott, és Judy különös éleslátással megállapította, hogy a felügyelő mennyire hasonlít Humphrey Bogart-ra. Tulajdonképpen teljesen érdektelen ebben a helyzetben, össze kellett szednie magát, nehogy így szóljon: hiszen maga úgy néz ki, mint Humphrey Bogart! Ehelyett tiszta, kemény hangon közölte:

– Nen balkezes.

– Vagy úúúúgy – mondta a felügyelő elnyújtva.

– Ez azt jelenti… – szerette volna folytatni Judy.

– Igen – helyeselt Sanger. – Ezt azt jelenti, hogy saját maga is tehette.

– Igen.

– De azt is jelenti, hogy olyan valaki is tehette, aki tudott erről.

– Igen.

– Hányan tudják, hogy balkezes?

– Nem túl sokan. Csak két hete van itt. Összeírhatom önnek azokat az embereket, akik tudtak róla.

– Köszönöm – mondta Sanger. – De volt valami oka rá … úgy értem, nagyon ritkán fordul elő, hogy gyerekek…

– Épp elég oka volt. Nincs még egy tízéves gyerek, akinek ennyi oka lenne rá, akinek ennyire megvolt minden előfeltétele. Csupán azon csodálkozom, hogy csak most tette meg. Ellopott egy kést a konyhafiókból.

És Judy beszámolt Nen apjáról és mindenről, hogy mi történt odahaza, Norrlandban, mielőtt a kislány idejött – amikor az apja önkezével vetett véget életének, és Nent is magával akarta vinni a sötét határon túlra. Nem volt senkije, csak Nen, a kislánynak sem volt senkije az apján kívül. Az apa nem akarta őt egyedül hagyni. A kislánynak fejsérülése volt, és már haldoklott, amikor rátaláltak. Elöntötte az apja vére, mégis eszméletnél volt, amíg a kórházban el nem altatták. Amikor emberek

jöttek és rátaláltak, megmentői felé nyújtotta véres karját és kezét, mentegetőzve így szólt:

– Engem ne féltsetek, ez nem az én vérem, apu vére. Engem nem bántott.

És Judy kiegészítette beszámolóját:

– Magunkhoz vettük, de nem ismertük ezeket a részleteket. Csak ma délután tudtunk meg mindent, amikor a férjem felhívta a sógornőjét. Ha tudtuk volna mindezt, még jobban vigyáztunk volna rá.

Sanger folytatta a beszélgetést, hogy megtudja, mi minden történt Nen megérkezése óta. Judy beszámolt a késről, a sárga pulóverről és a mérgezett csokoládéról – bár nem lehet biztosan tudni, tényleg meg volt-e mérgezve. Mesélt az ablakkampóról és a létráról, amit valaki elvitt a helyéről és elrejtett a bokorban Nen ablaka alatt. Ecsetelte, hogyan képzelődik Nen a kaszás emberről, és hogy fél a sötétben.

Sanger figyelmesen hallgatta, anélkül hogy meglepetést mutatott volna. Hozzátartozott a foglalkozásához, hogy semmin se csodálkozzék. Elég régóta űzte ezt a mesterüket ahhoz, hogy semmin se csodálkozzék, bármit műveljenek is az emberek. Abszolút semmin, ha mégoly őrültnek, perverznek kiszámíthatatlannak, értelmetlennek látszottak is a dolgok, vagy tényleg azok is voltak:

– Néha arra gondoltam, talán jobb lett volna, ha… – mondta Judy.

– Igen. – Sanger megértette. Nagyon kényelmetlenül érezte magát. Így még soha nem reagált: úgy érezte, hánynia kell. - Mennyire volt súlyos a sérülése? Úgy értem: akkor.

– Elég súlyos volt. Fejsérülés. De megoperálták, megmentették az életét, és azt mondták, még meggyógyulhat.

– És mennyire épült fel? Mostanában már jól volt?

– Látszólag elég jól. De mindig csendes, riadt, érzékeny volt, mint egy kis állatka. Azt hittük, hogy az ikrekkel való együttlét talán segít rajta. Rémálmai voltak, éjszaka kiabált. Altató nélkül nem tudott elaludni, éjszaka nem mert egyedül maradni a

szobájában… Mindig bizalmatlan volt. Mindezt a rossz idegeinek tulajdonítottam, amit az apjától örökölt – mind olyan - a családnak ez az ága terhelt. Egy kicsit mind bolondok. Nem az apja volt az egyetlen öngyilkos a családban, de valószínűleg az egyetlen, aki nem egyedül akarta átlépni a határt. Én tudtam róla, mégis megpróbáltam bagatellizálni… ez a megértés hiánya volt részemről, és a kislány ilyen nagy árat fizetett érte…

És Judy halkan, mintegy saját magának, tovább beszélt: – Mi lesz vele? Ha életben marad?

– Igen – mondta Sanger. – Mi lesz vele?

Még mindig fizikai undort érzett, olyan fájdalmat, amelynek semmi köze nem volt őhozzá, az egész világ fájdalmát: hogy ilyesmi megtörténhetett! Újra és újra, minden országban, minden időben. Az ember azt hinné, mindennek van határa, de nincsen.

Uramisten!, fohászkodott Sanger, bár tudta, hogy ez nem segít. Már rég felhagyott vele, hogy odaföntről reméljen segítséget.

– Most Hörbybe megyek – mondta a felügyelő. – Az orvos úgy véli, hogy talán beszélhetek vele, ha magához tér a narkózisból. Néhány szót. Talán meg tudja mondani, ki volt a tettes. Valószínűleg látta.

– Jó – helyeselt Judy. – Én is odamehetek, ha visszajön a férjem?

– Persze! Hiszen maguk a legközelebbi hozzátartozók. És még egyszer köszönöm a kávét. Később még lesz némi megbeszélnivalónk.

A felügyelő elment, és ezt gondolta: ez a kislány él. A másikról, a halottról, majd később beszélünk. Várnia kell.

A kislány egy egyágyas szobában feküdt, és túl kicsinek látszott ebben a nagy kórházi ágyban. Úgy feküdt ott, mint egy sérült baba, a feje egyik felén tapasz, körülötte világos pihe nődögélt. Jobb csuklóján, de még tovább is fel a karján, hatalmas kötést. Mint egy baba, amit meg akartak javítani, amit tényleg igyekeztek megjavítani. Olyan baba, amit már nem lehet

többé megjavítani. Az orvos, aki megoperálta Nent, Sanger mellett állt. Fiatal, de nagyon sikeres orvos, *és* a műtét tulajdonképpen nem volt különösebben súlyos. Nem a műtéten múlik. A kislány sok vért veszített. Nem az operáció alatt, előtte. Vérátömlesztéseket kapott, s most remélik, hogy megmarad. Ha nem lépnek fel szövődmények…

Jó? Megmarad…?, gondolta Sanger.

– Mindent megtettünk, ami tőlünk telt – mondta az orvos. – Mindent, ami emberileg lehetséges. Most már csak reménykedhetünk.’

Mindjárt azt fogja mondani: amíg élünk; remélünk, gondolta ingerülten Sanger. Nem tudja befogni a száját?

– Mikor fog felébredni? – kérdezte mereven.

– Egy órán belül. De nagyon kábult lesz még, ugye érti, felügyelő úr, a narkózis…

– Igen – mondta Sanger tudom. A narkózis. De mi lesz azután? Úgy értem, ha életben marad, normális és egészséges lesz újra valaha is? Mindazok után, amin már előzőleg is keresztülment? Hiszen beszámoltam önnek róla.

– Mint már említettem, mindent megtettünk – mondta az orvos. – A lehető legjobb ellátásban részesült. Én magam… ami pedig a haját illeti… később pont olyan aranyos lesz, mint ezelőtt.

– Ő sosem volt aranyos kisgyerek – mondta Sanger. Tudta, pedig azelőtt sosem látta a kislányt: soha nem volt „aranyos” a megszokott értelemben, ahogy azt a gyerekektől elvárják. Az arca túl széles volt, a szája túl nagy, a szemhéja túl domború. És a felügyelő hirtelen olyasmit kívánt, ami még sosem fordult meg a fejében, ha gyerekről van szó: bárcsak az enyém lenne! Az imént, amikor kint ült a folyosón egy kemény fapadon, és várt és a fekete-fehér kőlapokkal burkolt padlót bámul ta, anyai hangon megszólította egy arra haladó ápolónő:

– Most bemehet hozzá. Azonnal jön az orvos. Maga az apja?

Gondolkozás nélkül igennel felelt. Gondolataiból felriadva erőt vett magán, hogy néhány kérdést tegyen fel az orvosnak.

– Volt más, erőszakos cselekményre utaló jel is a testén?

– Nem. Semmi. Hegek és karcolások a térdén. De ez minden gyereknél van. Semmi más. A csuklója.

– Olyan volt a sérülés, hogy ő maga is elkövethette? A kislány…?

Egy másodpercig habozott, aztán másképp fejezte be a mondatot, mint ahogy eredetileg tervezte.

– A kislány balkezes volt.

Az orvos kissé félrehajtotta a fejét, és töprengeni látszott: alsó ajkát rágta, kezét fehér köpenye zsebébe süllyesztette.

– Előfordulhat, hogy valaki ilyen sebet ejt saját magán. De egy gyerek? Aligha. Ám, mint mondtam, nem lehetetlen. Ha a kés éles és az ember kétségbeesett. De, mint mondtam: egy gyerek aligha tudja ezt végrehajtani.

Ha a kislány meghal, sosem fogjuk megtudni. A kés! Vajon megtaláljuk-e a kést? Ujjlenyomatok? Azok hamisak is lehetnek.

Az orvost elhívták. Kimérten meghajolt Sanger felé, zavart pillantást vetett a betegágyban nyugvó kislányra, és így szólt:

– Amennyiben még egyszer szeretne velem beszélni, felügyelő, az orvosi szobában megtalál… mennem kell… van más betegem is.

Ebben nem kételkedem, gondolta Sanger. A világ tele van kórsággal és nyomorúsággal.

Az ágy mellé lépett, és figyelmesen nézte a kisgyereket. A szemhéja megrebbent. Szempillájának koszorúja tompán fénylő aranyként borult az arcára. Alig lélegzett, és Sanger egy pillanatra, hirtelen pánikban azt hitte, hogy már meghalt, hogy a szeme láttára eltávozott, és csak a törött baba maradt meg. Közelebb hajolt hozzá, és mérhetetlen megkönnyebbüléssel tapasztalta, hogy a kislány még lélegzik.

Nyílt az ajtó, és egy anyai hang így szólt:

– Bejöhet. Rögtön jön az orvos.

Már megint?, kérdezte magában Sanger.

Megfordult. A hosszúkás favázas házban lakó nő állt előtte, az a fiatal nő, aki kávét főzött neki és kis híján elájult a konyhában. Még mindig nagyon sápadt volt, de már nem olyan falfehér, mint akkor.

– A férjem még mindig nem jött vissza – mondta. – Hagytam neki üzenetet. Nem tudtam tovább várni. Hogy van Nen?

– Megtettek mindent, ami emberileg lehetséges – idézte Sanger az orvost. – Vérátömlesztés. Operáció. A lehető legjobb ápolásban részesül. Ha nem lépnek fel szövődmények, életben marad.

Az ágy két oldalán álltak, az elromlott baba két oldalán. Föléhajoltak, mindkettőjük szemében félelem, nyugtalanság bujkált. Olyan volt, mint valami családi kép: férfi, nő, gyerek. A férfi: a gyilkossági csoport vezetője. A nő: egy másik férfi felesége. A gyerek, aki sem az egyiké, sem a másiké.

Nen egy kissé megmozdult. Sanger így szólt:

– Ébredezik.

Judy térdre ereszkedett az ágy mellett, és megfogta a kislány egészséges bal kezét.

– Nen – mondta –, én vagyok az, Judy.

A kislány szemhéja megrebbent, kinyitotta a szemét, majd ismét becsukta. A feje kissé megmozdult a párnán.

– Nen – suttogta Judy tudsz már valamit mondani?

– Ne zavarjuk – figyelmeztette Sanger.

– Úgysem jutunk előbbre azzal, amit ilyen állapotban mond. Hagyjuk békén.

A piros viaszosvászonnal leterített asztal körül ültek. Stefan, Judy, az ikrek, Sanger.

A felügyelő előtt ott feküdt a jegyzettömbje, kérdéseket tett fel, jegyzetelt. Napokat és csillagokat rajzolgatott; az ikrek megbabonázva meredtek a rajzokra, és azon törték a fejüket, vajon ez is a jegyzőkönyvhöz tartozik-e.

– Mindegyikükkel szeretnék beszélni – közölte Sanger. – Mindenkivel négyszemközt. Igen. De ez csak formaság.

Tulajdonképpen teljesen fölösleges, morfondírozott. Bőven volt idejük rá, hogy megegyezzenek egy közös történetben, amennyiben erre szükségük volt. De nem valószínű, hogy a gyerekekkel is sikerült egyeztetniük. A két gyerek rendkívül ravasznak látszik.

– Felügyelő úr, sikerült megtudnia, ki vitte kórházba Nent? – kérdezte Judy.

– Egy gépkocsivezető. Megadta a nevét és a címét. Valami Berggrennek hívják… azt hiszem.

Sanger a jegyzeteiben lapozott.

– Karl Berggren. Malmőből. Hazafelé tartott Kristianstadból. Egy férfit látott az országúton, amint egy kislánnyal a karjában futott. A férfi megállította a gépkocsivezetőt és a kislányt a hátsó ülésre fektették. „Hajtson a legközelebbi kórházba – rendelkezett a férfi –, Hörbybe. én majd maguk után jövök. Siessen, attól tartok, meghal!” És ez a Berggren hajtott, ahogy a kocsijából telt. De a másik sosem jött el a kórházba. Kihallgattam Berggrent, adott egy személyleírást erről a férfiról, bár a nagy sietségben és izgalomban nem nagyon tudta megfigyelni. Csak annyit, hogy fiatal, körülbelül huszonöt éves, hosszú haja volt és elég ápolatlannak látszott. Virágos inget viselt és egy nyakláncféle…

– Lasse – kiáltották az ikrek egy emberként.

És rögtön azután a szájuk elé kapták a kezüket, mintha vissza akarnák szívni, amit mondtak.

– Az autóstoppos – mondta Judy.

Sanger az ikrekről Judy ra nézett.

– Ezzel azt akarják mondani, hogy tudják, ki ez a férfi?

– Kint lakott a majorban – mondta Tina.

– Mi hordtuk neki a kaját. Jópofának találtuk, hogy van egy külön bejáratú saját titkos csavargónk! De hogy ezenkívül még gyilkos is, azt nem tudtuk.

Tina egész testében remegett. – Gitározott és énekelt hozzá, és mindenféle történeteket mesélt nekünk.

Mindennap vittünk neki ennivalót. Anya azt hitte, hogy ilyen sokat eszünk. Nen utánunk osont, egyszer elég keményen el kellett kapnunk, hogy megszabaduljunk tőle. Ez akkor volt, amikor elbújt a padláson. Egészen az elején …

– Emlékszem – mondta Judy. – Rettenetesen sírt.

– Megfenyegettük, hogy beverjük a koponyáját, ha nem hagyja abba az utánunk való kémkedést – mesélte Tina. – Biztos komolyan vette, hiszen nem érti a tréfát.

– Azt akartuk, hogy Lasse csak a miénk legyen – mondta Bitte.

De aztán Lasse egyik napról a másikra eltűnt, és soha többé nem láttuk.

– Mikor tűnt el?

– Rögtön azután, hogy Lilly-Ann…

Bitte megint a szája elé kapta a kezét,

mintha valami illetlen dolgot mondott volna.

– Én útban Malmö felé felvettem ezt a férfit a kocsiba – mondta Judy. – Olyan furcsa volt, mintha tudta volna, ki vagyok. Malmőbe akart menni, a Gustav Adolf téren tettem ki.

Aztán egy darabig gondolkozott, majd hirtelen így szólt.

– A vers! Nekem ajándékozott egy verset.

– Egy verset? Miféle verset?

Judy Sangerre nézett. Ismét nagyon sápadt volt, s arca napbarnítottsága ellenére is szürkének hatott.

– Az volt a címe – mondta tétovázva az volt a, címe, hogy: A kaszás ember. Nem gondolkoztam el rajta, akkor még nem.

– Megmutatnák nekem a majorhoz vezető utat? – kérte Sanger.

Maga a lakóház még teljesen épségben volt, de a melléképületek már csak düledező falakból és félig beomlott tetőkből álltak – üres ablaknyílások, tátongó lyukak a falakon, ferdén lógó ajtók.

Valóságos kis körmenet indult útnak: elöl az ikrek, aztán Judy, aztán a felügyelő. Leghátul Stefan. Az ikrek büszkék voltak dicső feladatukra. Hiszen az „ő csavargójukról” van szó, ők ketten, és csakis ők tudták

pontosan, hogy a repedezett gerendák, beomlott falaknak és félig elrohadt szalmahegyeknek ebben a zűrzavarában hol tanyázott Lars. A csaknem teljesen benőtt, macskaköves udvaron át a csűrhöz vezették kíséretüket, ott is egy öreg, rozzant létrához.

– Ott – mondta Tina, és mint valami hadvezér, aki a következő támadás helyszínét határozza meg, felmutatott az egyik sarokba.

– Ott! – Egy kupac régi ruha és zsák arról árulkodott, hogy ott lehetett Lars hálóhelye.

Sanger megkérte Stefant és Judyt, hogy maradjanak lent; veszélyesnek ítélte, ha túl sok ember szaladgál odafönt. Az ikreket utasította, hogy viselkedjenek nyugodtan. Aztán egyedül felmászott a létrán, keresztülhaladt a fapadlón, melynek deszkái meghajlottak, rugóztak a súlya alatt, mintha bármelyik percben be akarnának szakadni. Gondolkozott: ide kell hoznom Gustavssont. Alaposan körül kell itt néznie, ő biztosan…

Ebben a pillanatban megpillantotta a kést. Letakaratlanul hevert ott, pengéje megcsillant a vékony deszkafalon ráeső napfényben. Sanger leguggolt, és a kés közvetlen környezetében alaposabb vizsgálatnak vetette alá a szénapadlást. Nem messze tőle sötét elszíneződés volt a szalmán, mintha egy ideig vizes lett volna, vagy valami sötét folyadék csöpögött volna rá. Sanger óvatosan felvette a kést és néhány bepiszkolódott szalmaszálat.

Aztán zseblámpájával ferdén rávilágított a kés nyelére, és azt látta, amire számított: a kés nyelén sok, világosan kivehető ujjlenyomat. volt. A kést és a szalmaszálakat egy darab tiszta papírba csavarta, és a kis csomagot zakója zsebébe süllyesztette. Meg kell vizsgálni az ujjlenyomatokat. De Sanger már most is biztos volt a dolgában: biztosan a kislány ujjlenyomatai voltak rajta, és csak azok. Egyre világosabbá vált számára, milyen típusú gyilkossal van dolga. Biztos nem ideges fajta, aki mindenütt bizonyítékokat hagy maga után.

Amikor később Sanger a gyilkosság színhelyéről ideküldte a nyombiztosítókat, tökéletesen meg volt győződve róla, hogy ezen a helyen sem fognak találni semmit. Sem ujjlenyomatokat, sem cigarettacsikkeket, sem lábnyomokat vagy itt felejtett ruhadarabot, sem egy papírfecnit, ami valamiképpen elárulhatta volna. Sanger ugyanis most már teljesen meg volt győződve róla, hogy egy és ugyanaz a személy ölte meg egy éles kővel Lilly-Annt, s csalta egy héttel később a régi templomhoz Nent, akit valahogyan rávett, hogy menjen vele a majorba. Ott aztán megpróbálta megölni.

Lehet, hogy a kislány meglátta ezt a férfit vagy nőt. Mert azt sem lehet kizárni, hogy a gyilkos nő volt.

Sanger kihallgatta Judyt és Stefant; nem egyszerre, hanem külön-külön. Figyelmesen hallgatta őket, jegyzetelt, keresztkérdéseket tett fel, többször is rákérdezett ugyanarra a dologra, végül összevetette a tanúvallomásokat.

Stefan nem sokat tudott mondani. Ő csak ritkán tartózkodott itt, amióta a család kiköltözött ide. Igen, amikor megölték Lilly-Annt és amikor Nent a romokhoz csalogatták, itt volt, hiszen mind a két szerencsétlenség hétvégén történt. Hogy mit csinált azon az estén, amikor Lilly-Annt megölték, már nem tudta pontosan. Az esték majdnem mindig egyformán telnek: televíziót néznek, kellemesen elüldögélnek együtt; meglátogatják a szomszédokat. A felesége jobban fog rá emlékezni. Egyébként: ő alig ismerte Lilly-Annt, hiszen ő csak a hétvégeken látogatta meg a családját. Alig pár szót váltott vele.

– Egyébként… igen, David Mossner volt nálunk akkor, azon az estén, amikor Lilly-Annt…

– Melyik este? – szakította félbe Sanger.

– Hát, hiszen ön saját maga mondta, hogy egy héttel ezelőtt történt. Múlt vasárnap. Akkor David volt itt, egészen biztosan tudom. Egy képet hozott nekünk.

– Még nem állapítottuk meg a gyilkosság napját – mondta Sanger. – A lány pénteken utazott el innen, a felesége vitte el kocsival Hörbybe. Azóta senki sem látta

a lányt, úgy értem itt ezen a településen senki, a gyilkos kivételével, természetesen. És tegnap este találtuk meg. Elméletileg már péntek este is meggyilkolhatták – mondom: elméletileg, vagy szombaton, vagy vasárnap. Vagy miért ne hétfőn? A boncolási jegyzőkönyv még nem készült el. Azt sem tudjuk még, ki látta utoljára életben.

– Persze, teljesen igaz, felügyelő úr – mondta Stefan. – Nem tudom, miért feltételeztem, hogy éppen vasárnap történt. Biztos azért, mert ön azt mondta, hogy egy hete történt, hogy Lilly-Ann…

– Igen, pontosan – helyeselt Sanger.

Judy adatai valamivel pontosabbak voltak.

Hat órakor látta Lilly-Annt felszállni a buszra Hörbyben, ezt biztos egy csomó ember tudja tanúsítani. Lilly-Annt nem lehetett nem észrevenni és nem meghallani. Eddig minden világos. Biztos ki lehet nyomozni, vajon Malmőig ment-e, valamelyik utas biztos látta, mikor szállt le.

Judy beszámolt a Trinidad nevű éjszakai mulatóról is, Jonnyról és Gerhardról, és arról a rongyos fickóról, akit megvertek, amiért megemlítette, hogy Lilly-Ann Jonnynál lakott.

Sanger feljegyezte: Trinidad. Egy Jonny nevezetű dobos. Egy fiatal huligán. Elő kell keríteni. Nincs olyan mély és sötét lyuk, hogy el tudjon rejtőzni. Nincs olyan romos ház, nincs olyan pince egész Malmőben… ha egyáltalán még a városban van. A péntek estét együtt töltötte a család, egész idő alatt együtt ültek. Szombat este ugyancsak. A szomszédok jöttek át vendégségbe, a család egyetlen tagja sem távozott el hosszabb időre. Vasárnap estefelé átjött David a képpel. David a szomszédban lakó fiatal művész. Jól ismerte Lilly-Annt, azelőtt a lány nála lakott. Az ikrek a kertben voltak. És Nen…

Nen is kint volt egy darabig, sőt elég sokáig, már sötétedett. És nem mondta meg, hol volt. Előtte még hazudott is egy pulóver miatt; Judynak az volt a benyomása, hogy Nen ezért szaladt el; feltehetően szégyellte magát, amiért hazudott. Egyáltalán nem

akarta beismerni, hogy ő vesztette el vagy keverte el valahol azt a pulóvert.

– Aha – mondta Sanger, és a jegyzettömbjébe rajzolgatott.

– De az ikrek, velük mi volt? Mit műveltek kint a kertben?

– Magnófelvételeket készítettek az iskolának, valami kísérletféle. Kint volt a magnójuk a kertben.

– Magnó?

– Igen. A fejükbe vették, hogy állathangokat vesznek föl hangszalagra. Madárhangokat.

– Madárhangokat? Este?

– Igen. A kuvik kiáltását. Azt mondták, ez olyan házi feladatféle.

– Aha – mondta Sanger.

– Aztán Stefan fölment a hálószobába, én meg elkísértem Davidot az autóig, valamit ki akartam venni a kocsiból. Az ikrek és Nen a tévét nézték. Később mindnyájan lefeküdtünk.

– És aztán?

– Hétfőn a férjem visszament a városba, mint mindig. Este átugrottak a szomszédaink. Kedden Malmőben voltam. Amíg távol voltam, David őrizte a házat és vigyázott a gyerekekre. Egyébként kedden kaptam egy levelet Lilly-Anntól.

– Egy levelet? Megvan még?

– Azt hiszem, igen.

A levélben nem volt dátum, de a szövegből kiderült, hogy Lilly-Ann szombaton írta. Ezek szerint biztos szombaton dobta be a postaládába, és hétfőn pecsételték le Malmő- ben. Szombaton tehát még élt, és minden valószínűség szerint Malmőben volt.

Az ikreket Sanger együtt hallgatta ki; úgyis minden kérdésre ugyanazt fogják válaszolni, efelől meg volt győződve.

– Szombat este kint volt a kertben a magnótok? – kezdte a beszélgetést. – Tehát – egy-két nappal azután, hogy Lilly-Ann elutazott innen. Megvan még az a szalag? Meghallgathatnám egyszer?

Az ikrek szeme tágra és kerekre nyílt a lelkesedéstől. Úgy érezték magukat, mint James Bond és Maigret felügyelő. Az izgalomtól lángvörös arccal rohantak fel a szobájukba. és lehozták a magnót meg egy szalagot kazettában.

– Egészen biztosak vagytok benne, hogy ez az a szalag? – kérdezte Sanger.

– Halálbiztosak. Ez az a szalag. Itt is áll rajta, hogy „bagoly”, láthatja, itt…

– Rendben van, látom. Meghallgathatnám?

Az ikrek bekapcsolták a magnót. Először Tom Jonest lehetett hallani (akit Sanger természetesen nem ismert fel), amint egy kis dalt énekelt: *Hey, Jude, the movement you need is just only your shoulder.* – Tina előretekerte a szalagot.

– Most! – kiáltotta. – Most jön.

Néhány gyenge, de világosan kivehető lélegzetvételt lehetett hallani, kaparó, sercegő zajok kíséretében, amit feltehetően maguk az ikrek idéztek elő, tudományos igyekezetükben. A bagoly kiáltása idegenül és vadul hangzott, mint egy magányos állat üvöltése a vadonban, amely tiszta éjszakák, holdfény és sötét búskomorság gondolatát kelti.

– Kitűnő – mondta Sanger. – Kölcsön tudnátok adni nekem egy időre ezt a szalagot?. Azt hiszem, segítségemre lesz a további vizsgálatok során.

Szándékosan fejezte ki magát ilyen körülményesen, mert tudta, milyen boldoggá teszi vele az ikreket. Milyen fontosnak érezték magukat mostantól fogva. A felügyelő még hozzáfűzte: – És mit csináltatok közvetlenül ez után a felvétel után?

– Bementünk, és bekapcsoltuk a tévét – számolt be Tina készségesen. – Éppen egy Elvis-show volt…

– Elvis Presley – szakította félbe Bitte magyarázólag. Hiszen előfordulhat, hogy a felügyelő műveletlen. Legalábbis annak látszik, gondolta Bitte.

– …Igen, tehát egy show ment a tévében – folytatta Tina az elbeszélést. – De az iskolai felvétel, a bagolyhuhogás miatt elszalasztottuk az elejét. Úgyhogy

megint bekapcsoltuk a magnót, és felvettük a show hátralevő részét.

– Tehát a magnó egész idő alatt be volt kapcsolva? Egész biztosak vagytok benne?

– Halálbiztosak – mondta Tina.

– És közvetlenül a kuvik kiáltása után mentetek be a házba?

– Abban a minutumban berohantunk – bizonygatta Bitte.

– Kapcsoljátok csak be még egyszer a magnót! Ha lennétek olyan szívesek. Még egyszer, ha szabad kérnem.

Tina készségesen bekapcsolta a készüléket, és aztán hallották az utolsó madárkiáltást, recsegést, majd izgatott hangok beszédét.

– Ez a mama volt, kijött és megzavart minket – mondta Bitte. – De most, tessék figyelni, most a házban vagyunk, mindjárt jön a televízió hangja.

Egy hang, félreismerhetetlen Tennessee államelbeli tájszólásban így szólt:

…so *the police came down and filmed my show in Florida…*

– Elvis – közölte lelkesen Tina. – Pont ennél a résznél jöttünk be.

– Aha – mondta Sanger. – Kikapcsolhatjátok a magnót. Megígérem nektek, hogy vigyázok rá. Néhány nap múlva visszakapjátok

Egy-két dolgot még feljegyzett, aztán a szalaggal a zsebében elhagyta a házat. Azzal a biztos érzéssel, hogy az ikrek tanúvallomása és Elvis Presley hangja, amely a floridai rendőrökről beszélt, értékesebb volt vizsgálata szempontjából, mint az összes beszélgetés Judyval és Stefannal.

8

Joel Granath nyugtalanul izgett-mozgott a széken. Sanger, akinek ez nem kerülte el a figyelmét, azon

töprengett, vajon miért olyan rettenetesen elgyötörtek és zavartak az emberek, ha valamilyen oknál fogva a gyilkossági csoport előtt kell tanúvallomást tenniük. Hiszen ez a Granath minden gyanú felett állt, csak balszerencséjére épp ő volt az, aki megtalálta a holttestet; ez volt minden, és nem is lett belőle ennél több. Valakinek meg kellett találnia, ez mindig így történik.

Sanger cigarettával kínálta, hogy egy kicsit feloldja a hangulatot, de az öregember köszönettel elhárította, nem dohányzott. Ott ült, és görcsösen kapaszkodott széke karfájába, ahogyan sokan a fogorvosnál teszik, mintha akkor kevésbé fájna. A felügyelő három kis török félholdat rajzolt jegyzettömbjére, és így szólt:

– Már ismertette azokat a körülményeket, amelyek a holttest felfedezéséhez vezettek. Most még azt szeretném tudni, nem figyelt-e meg valami különöset, a gyilkosságot megelőző és az azt követő napokban. Szombaton, vasárnap vagy hétfőn. Hiszen gyakran jár arrafelé a kutyával… Talán látott valamit, ami összefüggésben állhat ezzel a bűncselekménnyel. Még ha olyasmiről is van szó, amit ön éppenséggel nem talál gyanúsnak. Például szombaton.

– Szombaton egyáltalán ki sem mentem a házból – mondta Granath. – Biztosra veszi, hogy este történt? Vagy éjjel?

Sanger bólintott. – Tételezzük fel. Annyira azért nem félreeső és elhagyatott az a hely, hogy ott fényes nappal meg lehessen gyilkolni valakit. Tehát szombat este nem járt odakint?

– Nem, otthon maradtam. Megint éreztem a hexensusszomat, olyankor jobb, ha az ember minél kevesebbet mozog.

– Igen, ez érthető. És vasárnap este?

Granath gondolkozott.

– Akkor kimentem. Tettem egy kört a kutyámmal, de nem mentünk olyan messzire, mint máskor. Még mindig éreztem a régi hexensusszt.

– Nem járt a kiserdő közelében, akkor…?

– Nem, nem mentem olyan messzire. Csak tettünk egy kört, az országúton át.

– Országúton?

– Igen, a Sataródbe vezető út felé.

– Hány óra lehetett, csak úgy körülbelül?

– Kilenc óra körül lehetett, valamivel kilenc előtt. Ugyanis emlékszem, hogy fél tíz előtt hazaértem.

– Találkozott valakivel? Gyalogossal? Vagy gépkocsival?

– Igen, jött egy vagy két kocsi. Az egyik egy teherautó volt. Ezt biztosan tudom, mert megállt, a kutyám meg odaszaladt és körbeszaglászta.

– Megállt egy teherautó. És hol?

– Úgy körülbelül Persson telke előtt, a kanyarban. Ahol egy híd vezet át a patak fölött. Pont a hídon volt, most már emlékszem, mert a kutya állandóan elszaladgált és a pataknál szaglászott.

– Egy teherautó állt meg a hídnál az országúton, körülbelül este kilenckor. Így volt?

– Így.

– Látott valakit az autóban?

– Nem. Be volt kapcsolva a fényszórója, elég nagy köd volt, szemerkélt az eső…

– És milyen típusú teherautó volt?

– Nagy, szürke kocsi. Igen, most már emlékszem: elöl, a motorháztetőn egy hosszú szőke hajú, szaladó lány képe volt… Ezt láttam, bár azon az estén szokatlanul sötét volt.

– Nem jegyezte meg véletlenül az autó rendszámát, vagy legalább néhány számot belőle, vagy a betűjelzést?

– Nem én, nem. De a kutya nagyon közel ment, és mindent körbeszaglászott; az biztos látta.

Sanger meglepődve nézett föl jegyzetéből: Granath ugratni akarja? De nem, nem tréfált, a tekintete nyugodt volt és komoly.

– Persze a kutya – ismételte Sanger – ebben nem sokat tud segíteni nekünk.

– Természetesen nem, nem… – ismerte el Granath kissé zavartan. Megszokta, hogy szinte emberszámba

vegye a kutyáját, de mások ezt természetesen soha nem érthetik meg – ennél a históriánál pedig végképp nem.

Egy teherautó az országúton, a patak melletti kanyarban, este kilenc óra tájban. A tett színhelye irányába világító fényszórók. Nagy, szürke kocsi, a motorháztetőn egy szaladó lánnyal.

Ezek az adatok Svédországban úgyszólván minden nagy teherautóra ráillettek. Mégis! Miért éppen ott állt meg az autó? Vasárnap este, kilenc órakor. A Sanger által begyűjtött adatok szerint Lilly-Ann ezekben a napokban Malmö és Hörby között egyik buszjáraton sem közlekedett. Nincs az a buszsofőr, aki ne figyelne fel Lilly-Annra. Tehát kocsival kellett jönnie – miért ne teherautóval? A teherautó-sofőrök nem találnak semmi kivetnivalót abban, hogy jó alakú, csinos autóstoppos lányokat vegyenek fel…

Rendkívül fáradságos és időrabló dolog lesz ellenőrizni valamennyi teherautó-sofőrt, aki ebben az időben az adott területen belül tartózkodott. De nem lehetetlen. Sokszor egy felhívás is elegendő: jelentkezzenek az érintettek. Főleg, ha nincs vaj a fejükön… Ezenkívül benzinkutak és motelek is vannak a világon. Nagyon finom szövésű hálót lehet készíteni.

A Lindkvist házaspár otthon volt, és Sanger-nek úgy tűnt, hogy nagyon idegesek; mindenesetre volt valami a levegőben; érezhető idegesség. Paul Sanger hosszú szolgálati évei alatt sajátos képességre tett szert: megérezte, szinte megszimatolta, ha valahol valami nem úgy volt, ahogy lennie kellett. Lehet, hogy semmi jelentősége nem volt – de jelenthetett is valamit. Például azt, hogy ez a házaspár egy harmadiknak falaz, vagy egymásnak, vagy hogy úgy vélik, valami rendkívül fontos dologról van tudomásuk, ami később teljesen lényegtelennek bizonyul.

Sanger ezúttal magnóval jött. A magnóra nem lehet napokat és csillagokat rajzolni. Sanger meg akart szabadulni rossz szokásától, elege volt belőle, és ebben kellett, hogy segítségére legyen a magnó.

A Lindkvist házastársakat külön-külön hallgatta ki. Először az asszonyt. A felügyelő barátságosan rámosolygott, és így szólt:

– Tanúvallomását magnóra vesszük. De ez csak formaság.

– De a többi kihallgatáson a szomszédban ezt nem tette – mondta idegesen Sylvia.

– Hiszen mondom, hogy formaság. Így minden sokkal egyszerűbb. Mesélje el nekem azt. is, hogy azokon a bizonyos napokon – szombaton, vasárnap, vagy hétfőn – nem tapasztalt-e valami különöset. Még nem vagyunk egészen biztosak a napot és az időpontot illetően.

Sylvia még mindig szorongva nézte a magnót, aztán lassan mégis beszélni kezdett.

– Szombaton a szomszédainknál voltunk…

Beszéd közben egyre biztosabbá vált. Sanger hátradőlt a székében, és figyelmesen hallgatta. Beszámolója a legkisebb részletekben is megegyezett a többiekével. Ha Lilly-Annt szombaton ölték meg, akkor a gyilkos semmi esetre sem lehetett a négy, baráti viszonyban lévő ember valamelyike.

– Köszönöm – mondta Sanger. – És most térjünk át a vasárnap estére. – A nő gondolkozott, s közben szórakozottan szopogatta jobb mutatóujja hegyét. Minduntalan odapillantgatott a kis tálalóasztalon álló félig teli konyakosüvegre.

– Megkínálhatom egy kis konyakkal, felügyelő úr?

Sanger a fejét rázta: – Köszönöm, most nem.

– Zavarja, ha én…

– Dehogy, egyáltalán nem.

A nő felállt, hozott egy poharat, és bőségesen töltött magának. Sanger figyelte, amikor megitta az első kortyot: mohón, mint aki szomjan akar veszni a sivatagban. Amikor visszaült, Sanger még egyszer megkérte:

– Tehát: a vasárnap este!

– Ja, igen, akkor egy film ment a tévében, egy egész estét betöltő Marilyn Monroe-film. A második műsorban, az elsőn valamilyen show volt, Elvis Presleyvel, de őt nem szeretem, olyan…

– Igen, igen – mondta Sanger türelmesen. – Értem. Tehát Marilyn Monroe. Emlékszik, mikor kezdődött a film?

– Kilenc előtt öt perccel kezdődött.

– Melyik film volt az? Nem emlékszik véletlenül a tartalmára?

– A *Szeressünk!* volt, Yves Montand-nal. Őt mindig is nagyon szerette, és Marilyn olyan…

– Igen, tudom – szakította félbe Sanger.

– Miről szólt a film? Emlékszik rá?

– Hát persze! Nagyon is pontosan.

– El tudná nekem mesélni a tartalmát?

– Persze. Úgy kezdődött, hogy Marilyn Monroe lecsúszott egy rúdon, egy olyan rúdon, amilyet a tűzoltók használnak. Csak egy bő melegítő volt rajta, olyan tréningruhaféle.

– Tényleg?

– Igen, aztán volt egy csoport táncos, csupa férfi. És ő így szólt: *My name is Lolita. And I am not supposed – to play – with boys.*

– Fantasztikus emlékezőtehetsége van!

– Persze. De erre azért emlékszem ilyen pontosan, mert az ikreknek megvan ez a dal lemezen. Aztán énekel és táncol, és feltűnik Yves Montand, aki egy dúsgazdag üzletembert játszik, meg akarja venni a színházat, vagy valami ilyesmi, és meglátja a nőt és beleszeret. De nem meri neki bevallani, hogy kicsoda ő valójában, és szegény színésznek adja ki magát. És a film végéig ki kell tartania ebben a szerepben. Híres személyiségektől vesz órákat, hogy a nő szeresse: Bing Crosbytól énekórákat, Gane Kellytől táncleckéket vesz, egy híres komikus mulatságos villámtréfákra tanítja. A végén azonban fény derül valódi kilétére, és Marilyn dühös, hogy az orránál fogva vezették, és nem érdekli, hogy milyen gazdag. El akarja hagyni, és beugrik egy liftbe – ez egy elegáns irodaházban játszódik le, a férfi tehát utánamegy, a lift elakad, és a film happy enddel végződik. Eléneklik azt, hogy *Let's make love,* és ezzel vége a filmnek.

– Tényleg jó emlékezőtehetsége van.

– Tetszett a film.
– És körülbelül mikor ért véget?
– Háromnegyed tizenegykor. Ezt könnyen le is tudja ellenőrizni, nemde?
– Adott esetben igen – mondta Sanger.
– Mindketten nézték a filmet, a férje is?
– Természetesen, hiszen szereti Marilyn Monroe-t. Semmi sem tudta volna őt visszatartani.
– Értem – mondta Sanger.

Jan Lindkvist nem látszott olyan idegesnek, mint a felesége, és nem is sandított a konyakosüvegre. Nyíltnak, őszintének látszott, szimpatikus férfi. És látszott rajta, milyen szerelmes a feleségébe.
Sanger bekapcsolta a magnót, és negyedszer hallgatta végig, mivel foglalkozott szombat este a Berlinger és a Lindkvist házaspár.
– És hogy telt a vasárnap este?
– Először sétáltunk egy nagyot, de időbon hazamentünk. Volt egy film a tévében, amit meg akartunk nézni.
– Vagy úgy? Miféle film volt az? Tudna róla mesélni?
– Persze – mondta Jan. – Úgy kezdődött, hogy Marilyn Monroe, igen, természetesen egy Marilyn Monroe-film volt, nem említettem még? Igen, szóval: föntről lecsúszott egy rúdon, egy olyan rúdon, amilyen a tűzoltóknál van, tréningruha volt rajta, egy olyan formátlan pulóver…
– Folytassa, kérem – szólította fel Sanger.
Járt a magnó, Jan pedig monoton hangon folytatta. Sanger elővett a zsebéből egy ceruzát és egy darab papírt, és rajzolt, ötágú csillagokat; az a legnehezebb. Hatágút könnyebb rajzolni, két háromszögből ki lehet alakítani, ahogy a gyerekek csinálják. De az ötágúak…
– És az egész happy enddel végződött egy liftben, és a *Let's make love-t* énekelték, s ezzel slussz, vége volt.
– Ez hány órakor lehetett?
– Háromnegyed tizenegykor. Nyolctól háromnegyed tizenegyig tartott.
– Köszönöm – mondta Sanger. – Sokat segített nekem.

Felállt és az ajtóhoz ment, Jan kikísérte. A ház előtti lépcsőn Sanger egész mellékesen megkérdezte:

– Apropó, nincs önnek kaszája?

– Kaszám?

– Igen, kaszája. Olyan hosszú nyelű, keskeny, hajlított pengével. Amilyet azelőtt falun használtak, még a fűnyíró gép előtti időkben.

Jan a fejét rázta. – Volt itt ugyan egy régi rozsdás kasza, amikor megvettük a házat. De eldobtam. Fűnyíró gépem van.

– Persze – mondta Sanger. – Gondolhattam volna.

Sanger behajtott a kórház területére, és a bejárat előtt leállította az autót. Az ajtóban azzal az ápolónővel „találkozott, aki a kislány apjának nézte. Időközben úgy látszik felvilágosították tévedése felől, mert így szólt:

– A Tillgren kislány ma jobban van, felügyelő úr. Bemehet hozzá, azt hiszem, ébren van.

Sanger megköszönte. Végigment a folyosón, a kockás kőpadlón, és óvatosan benyitott Nen szobájába.

A gyerek éppen úgy feküdt az ágyában, mint legutóbb, de valahogy úgy tűnt, hogy ismét tiszta a tudata. Bár meg sem mozdult, Sangernek mégis az volt az érzése, tudja, hogy valaki bejött a szobába. A felügyelő az ágyhoz lépett.

– Nen – mondta. – Hallasz engem? Jó barátod vagyok, még ha soha nem is láttál azelőtt.

A kislány szemhéja megrebbent, de továbbra is csukva tartotta a szemét. Egy kissé elfintorította az arcát, és Sanger azt gondolta: úgy néz ki, mint egy öreg anyóka.

– Nen – beszélt hozzá tovább –, hallasz engem?

A kislány megmozdította a fejét a párnán, de nem válaszolt, és még most sem nyitotta ki a szemét. Sanger odahúzott egy széket az ágyhoz. Egész óvatosan megfogta a kislány bal kezét – de aztán nem tudta, hogyan viselkedjék a továbbiakban, és ezért visszafektette a takaróra.

– Nen – mondta –, ugye hallasz engem?

A kislány tett egy türelmetlen mozdulatot, aztán váratlanul kinyitotta a szemét, és a felügyelőre nézett – csak egy másodpercig aztán ismét lehunyta a szemét, és a fal felé – fordította a fejét.

– Nen, hiszen én szeretlek téged, segíteni akarok neked, a barátod vagyok, Judy nénéd küldött hozzád, ő is eljön ma meglátogatni téged, kicsit később. Ugye örülsz, hogy láthatod Judy nénit?

A kislány nem mozdult és nem válaszolt. Az orvos előre megmondta, hogy sokáig is eltarthat, amíg elmondja, mi történt vele, amíg egyáltalán szóra bírják. A tudatalattija ellenállt ezeknek az emlékeknek, a teste pedig mozdulatlansággal és hallgatással reagált. Azóta, hogy a kórházba szállították, még nem szólt egy szót sem. De mégis tudomást vett a környezetéről: hallotta, látta és értette, ami körülötte történt, legalábbis feltételezték, hogy érti. Ám megszólalni nem volt hajlandó. De az orvosok igyekeztek biztosítani a felügyelőt arról, hogy ebben nincs semmi szokatlan. Épp ellenkezőleg, ilyen esetekben ez elég tipikus reakció.

Vajon gyakran előfordulnak ilyen esetek? - töprengett Sanger.

Az egyetlen ember, aki feltehetőleg látta a gyilkost, aki tudja, ki volt az, aki egyetlen szóval elárulhatná, ez az egyetlen tanú, szótlanul fekszik egy kórházi ágyban. Nem holtan, nem megőrülve, nem eszméletlenül. Csak némán, zárkózottan, egykedvűen. Mint aki már nem akar részt venni a játékban, mint akinek már elfogyott minden ereje.

Sangernek kevés tapasztalata volt benne, hogyan kell bánni a gyerekekkel. Nem ismerte azokat a titokzatos billentyűket, amiken játszani lehet, azokat a lakatokat, amelyek elzárják a kapcsolatokat, sem pedig azokat a kapukat, amiket ki kell tárni. Még normális gyerekeknél sem volt biztos a dolgában. Ez a kislány azonban – feltehetően az egyetlen tanúja – úgy feküdt itt, mintha semmi köze nem lenne az egészhez. Nem némán, nem megőrülve, nem eszméletlenül. Csak közönyösen.

A felügyelő megsimogatta a kislány kezét, óvatosan, csak két ujjal, és a kislány kinyitotta a szemét és

egészen lassan öt szót mondott. Csak öt szót – és ezeknek semmi közük nem volt a gyilkosság felderítéséhez, egy lépéssel sem vitték előbbre a felügyelőt. Mégis úgy érezte, mintha ajándékot kapott volna. A kislány tisztán és érthetően ezt mondta:

– Vissza akarom kapni a papámat.

Aztán -ismét lehunyta a szemét és a fal felé fordította az arcát; úgy nézett ki, mintha aludna.

– Igen – mondta halkan Sanger.

És azt gondolta: beszélt hozzám. Akárhogy is, de beszélt hozzám. Beszélt arról, ami a legfontosabb számára, az egyetlenről, ami az életében számít valamit. Az apjáról, akit éppúgy szeret, mint azelőtt, aki megpróbálta megölni őt, és akit mégsem fog soha elfelejteni.

Ismét megfogta a kislány kezét, és addig ült az ágyánál, amíg észre nem vette, hogy a kislány elaludt. Aztán álldogált még egy darabig, a kislányt nézte, és azt gondolta: az enyém. Az enyém kell, hogy legyen. Akarom.

Sanger az íróasztalánál ült, karnyújtásnyira tőle a jegyzettömb és egy ceruza, előtte pedig Lilly-Ann aktája. Kimerültnek érezte magát, de tudta, hogy nem pihenhet, amíg fel nem deríti ezt a gyilkosságot, meg a gyilkossági kísérletet. Az összefüggés – nem értette az összefüggést! Mégis kell, hogy legyen, nem lehet véletlen, hogy a két esemény térben és időben egyaránt olyan közel esik egymáshoz.

A boncolási jegyzőkönyv után nyúlt, még egyszer figyelmesen elolvasta, pontról pontra.

Nem sokat árult el. Lilly-Annt a hivatalos megfogalmazás szerint „kívülről jövő erőszakos behatás ölte meg”.

Küzdelemnek semmi jelét nem találták, sem a tett színhelyén, sem a halott testén és ruháján. Mégcsak nem is védekezett, minden jel arra mutat, hogy meglepetésszerűen rajtaütöttek. A lány körme alatt nem találtak bőrfoszlányokat, hajszálakat vagy pamutszálakat a gyilkos ruhájából. Feltehetően jól

ismerte a gyilkost, és még az is lehetségesnek látszott, hogy ő maga beszélte meg a találkozót ezzel a férfival – vagy nővel. Az időpont körülbelül megvolt. A gyilkosságot, amennyire meg lehet állapítani, vasárnap este követték el, valamikor hét óra után. Ebben az időben néhány ember erdei gyümölcsöt szedett a kiserdő környékén, egészen közel ahhoz a helyhez, ahol később megtalálták a holttestet, de semmi gyanúsat nem észleltek.

Nem volt olyan nyom sem, ami szexuális indítékból elkövetett gyilkosságra utalna. A lányt a halántékára mért kemény ütéssel ölték meg; a követ, amivel végrehajtották az ütést, megtalálták a tett színhelyén. Egyik oldalát moha borította, ott tartotta a gyilkos a kezét.

Az ütés azonnali halált okozott, azután a lány már meg sem mozdult, úgy találtak rá, ahogy a földre zuhant. Ezt bizonyítják a vérnyomok a feje alatt a talajon. Csupán mohával takarták le. A halott kézitáskáját nem sikerült megtalálni; feltételezték, hogy volt nála egy kézitáska, legalábbis valami táskaféle. Az áldozat a gyilkosság előtti utolsó órákban nem fogyasztott semmiféle alkoholt:

Sanger ráállított néhány embert, hogy előkerítsék annak a teherautónak a sofőrjét, amit Granath látott. Felhívást intéztek más gépkocsivezetőkhöz is, akik esetleg szintén felvehették Lilly-Annt, hogy jelentkezzenek. Számtalan ember látott Lilly-Annhoz hasonló lányokat a kritikus órákban kocsiba szállni, vagy az út szélén állva integetni. Kihallgattak egy sor gépkocsivezetőt, de az igazi még nem érkezett meg.

Már dolgoztak az áldozattal kapcsolatban álló személyek kihallgatási jegyzőkönyvén. A kuvikkiáltást rögzítő magnószalagot elküldték egy ornitológusnak. Ezt az embert Fágelnek, vagyis madárnak hívták, és úgy nézett ki, mintha bármelyik percben tollak nőhetnének ki a hátán. Kiváló ismerője volt a madaraknak, baglyokra specializálta magát.

Sanger gondolatban a későbbi bűncselekmény felé fordult, a Nen ellen elkövetett gyilkossági kísérlet felé.

Gustavssont munkatársaival együtt elküldte a csűrhöz, és megvizsgáltatta a kést meg a véres szalmaszálakat. A kés nyelén lévő ujjlenyomatok Nentől származtak; nem is várt mást. A szalmaszálakon lévő vér Nen vére volt. Az ő lábnyomára és ujjlenyomataira találtak mindenhol a régi csűrben és környékén.

Sanger ráállította néhány emberét a Lars nevű csavargó nyomaira is, aki a csűrben lakott és akit az ikrek láttak el. És aki közvetlenül Lilly-Ann meggyilkolása után eltűnt… és időben felbukkant, hogy rátaláljon Nenre. Kétségkívül megmentette Nen életét; egy piszkos zsebkendőből készített durva kötéssel elszorította a csuklóját.

Rendkívül pontos leírás volt róla, az ikrek olyan részletes adatokkal szolgáltak, hogy egy rajzoló elkészíthette volna a portréját is. Judy, az ikrek és más környékbeliek, akik találkoztak vele, egyhangúan megerősítették a leírást. Még annak a gépkocsivezetőnek a tanúvallomása is megegyezett vele, aki Nent a kórházba szállította. Bárhol tartózkodjon is Lasse, meg fogják találni. Erről Sanger meg volt győződve. Csak idő kérdése. Egy írásszakértő összehasonlította annak a cédulának a kézírását, amit Lars szögezett Berlingerék ajtajára, azzal az üzenettel, amely Nent a templomromhoz hívta. A vizsgálatból kiderült, hogy a két szöveget nem írhatta egy és ugyanaz a személy. Ha tehát nem Lars volt az, aki Nent a romokhoz csalogatta, akkor feltehetőleg nem ő volt az sem, aki a csűrben megpróbálta meggyilkolni. Ismét maradt az öngyilkossági elmélet.

De írásszakértők tévedhetnek is. Állítólag előfordult már ilyesmi. Kopogtak az ajtón, Gustavsson belépett és leült az íróasztal szélére. Lóbálta a lábát, és egy kialudt cigaretta lógott a szájában.

– Nos? A „Madár” kisütött már valamit? - kérdezte.

Sanger a fejét rázta.

– Nem – mondta. – De bármelyik percben megtörténhet.

– Tulajdonképpen mit vársz ettől a magnószalagtól? Azt hiszed, hogy a lépteiről felismered a gyilkost?

– Igen, pontosan azt – mondta Sanger.

9

A kis piros házikó zsúfolásig volt tömve képekkel. A falakon lógtak, a padlón feküdtek kupacokban – és e káosz kellős közepén ott állt a művész, David Mossner, farmernadrágban, amely úgy nézett ki, mintha már bejárta volna a fél világot. A mellén dekoratív festékfolt volt, kócos haja jól illet dühös arc-, kifejezéséhez.

– Sajnálom, hogy meg kell zavarnom munka közben – mondta Sanger. – De néhány kérdést kell feltennem.

A „munka” szót azzal a hangsúllyal ejtette ki, amelyet egyesek nagy előszeretettel használnak, ha művészi tevékenységről beszélnek. David vágott egy grimaszt, és hátrasimította a haját a homlokából.

– Oké – mondta ez a dolga. Go ahead:

Sanger felemelt egy halom képet az egyik székről, és leült.

– Ugye megbocsátja?

– Persze, persze. Kérem üljön le, ha talál magának helyet. Kiállításra készülök.

– Hallottam róla – mondta Sanger. – Rövidre akarom fogni. Mikor látta utoljára volt menyasszonyát, Holm kisasszonyt?

David elgondolkodott: – Egy hétfői napon. A dátumra már nem emlékszem, azon a napon volt, amikor megérkezett Berlingerék unokahúga. Veszekedtünk, azután ő átköltözött Beilingerékhez. Azóta nem láttam, egy futó pillanat kivételével, de akkor nem beszéltünk egymással. Amíg ott volt, nem jártam át Berlingerékhez. Később, amikor értesültem róla, hogy elutazott Malmőbe, ismét rendszeresen átjártam.

– És min vesztek össze?

David megvonta a vállát: – Valószínűleg semmin. Csak éppen elege volt belőlem. Maga is így járt volna, felügyelő úr, talán még sokkal hamarabb!

Lefegyverzően mosolygott, és Sanger észrevette, hogy nem szemtelenkedni akar, csak természetesen viselkedett.

De a természetességet meg is lehet játszani. Az ifjú Mossner szinte túl természetes volt.

– Megtudhatnám, mit csinált vasárnap este, tehát június tizennegyedikén? Amilyen részletesen csak lehet.

– A szomszédaimnál voltam. Egy képet vittem nekik.

– Ez hány órakor volt? Körülbelül?

– Fél kilenc körül.

– És meddig maradt?

– Elég sokáig. Whiskyt ittunk *és* cseverésztünk.

– Körülbelül mennyi ideig?

– Talán egy órát.

– És mindenki otthon volt? Úgy értem, az egész család?

– Judy és Stefan ott volt. Az ikrek a kertben voltak. A harmadik kislányt nem láttam.

– A Berlingeréknél tett látogatás után egyenesen hazament?

David bólintott.

– Találkozott valakivel? Kocsival, gyalogossal?

– Egy rövidebb úton mentem, arrafelé nem járnak autók.

– Járt a láp közepében?

– Nem, dehogy. Hiszen az nem esik az utamba.

– És – kérdezte Sanger minden átmenet nélkül – nincs egy kaszája?

– Kaszám? De, van egy. Kint lóg a fészerben. Már akkor ott lógott, amikor ideköltöztem, de nem az enyém. Én csak bérelem ezt a házikót.

– És nem is használja?

– Maga mint felügyelő és az ég tudja, még mi, észre kellett hogy vegye, hogy néz ki itt a fű. Egész nyáron nem látott kaszát, sem fűnyírót. Festő vagyok, nem pedig kertész.

– Nem figyelt meg véletlenül valaki mást itt a környéken kaszával? Este? Esténként? Gondolkozzon kérem: egy kaszás embert?

– Biztos, hogy nem. – David nevetett. – ön pályát tévesztett, magából nagyszerű krimiíró lenne – mondta tiszteletlenül, de aztán ismét elkomolyodott, és bevallotta:

– Tulajdonképpen nem is vagyok igazi vidéki, és este vagy éjjel sosem nézek ki az ablakon. Leeresztem a redőnyt és festek.

Sanger felállt.

– Van valami kifogása az ellen, ha megnézem a képeit?

– Dehogy. Tessék parancsolni! Bár biztos jobban hatnak, ha a falon lógnak. Erre jövő vasárnap kerül sor. Ezennel szeretettel meghívom.

– Nagyon köszönöm. De most szeretném megnézni őket.

David invitáló kézmozdulatot tett:

– Felügyelő úr, összes alkotásom a rendelkezésére áll.

– Köszönöm.

Sanger keresztülment a szűk termen. A kezébe vett néhány képet, megint letette őket, másokat vett fel a földről.

– Ezt itt – mondta. – Megvásárolhatnám?

– Mindet megvásárolhatja. Beleértve a művész szívének a vérét is. Mi tetszik önnek éppen ezen a képen?

A képen egy asszony vagy egy lány volt lefestve, az arc egyik fele Judyt, a másik fele Nent ábrázolta. Világosan fel lehetett ismerni, kiválóan volt megfestve, portrészerűen. Nen még egy enyhén elpiszkolódott kötést is viselt a fején.

– Kitűnő – dünnyögte Sanger. – De meg szeretném kérni, hogy ezt ne állítsa ki. Hogy jutott ilyesmi az eszébe?

– Judy és Nen – mondta David. – Tehát ön is látja, felügyelő úr? Hirtelen tisztánlátással, ahogy ez a művészeknél lenni szokott, felismertem: Judy és Nen hasonlítanak egymásra. Egész egyszerűen egy és ugyanannak az embernek a két oldala. Judynak a világos oldal jutott, Nennek a sötét. Ha összeolvadnának, egység jönne létre.

– Meg szeretném venni ezt a képet – mondta Sanger.
– Ha Judynak nem kell… ő még nem látta.
– Kérem, értesítsen, ha megvehetem.
– Rendben.

Sanger megfordított egy képet, amely a hátával fölfelé feküdt a földön. Felemelte és óvatosan a falnak támasztotta.

– És ez a motívum? Hogy jutott eszébe?
– Nem tudom – mondta David. – Tényleg nem tudom.

A kép nagyon sötétnek hatott. Esti sötétedés, szürkület, amit csak egy fénysugár világít meg, talán egy autó fényszórója, vagy egy erős lámpa. Ebben a fekete sötétségben egy kaszás ember körvonalait lehet kivenni. Arcát sötét csuklya rejti el. Az erdő talaján kirajzolódik előtte az árnyéka, és az árnyék is kaszát visz.

– Ez a kaszás motívum… – kezdte Sanger. – Hiszen azt mondta…?
– Igen, tudom. Most már emlékszem, hogy született ez az ötlet. Judy adott egy verset, amit kapott valakitől, azt hiszem, egy autóstoppostól. És egész egyszerűen megfestettem a verset.
– Meg lehet festeni egy verset?
– A motívumot persze! Egy kaszás embert. Magával ragadott ez a motívum. Középkori hangulatban akartam dolgozni, hogy ijesztő, szertelen, ugyanakkor naturalista is legyen – egész egyszerűen azt akartam ábrázolni, ahogy az egyszerű ember elképzeli a „kaszás ember” fogalmát.
– Megvan még ez a vers?
– Azt hiszem, meg. Ritkán fordul elő, hogy eldobok valamit. Biztos itt hever valahol.

Sanger azt gondolta: Íráspróba! A csavargó kézírása kell, hogy legyen. Nem lehetett semmi oka rá, hogy elváltoztassa a kézírását, amikor ezt a verset írta. Vagy valami más nyom akadhat ezen az egy darab papíron. Olyan ujjlenyomatok, amelyek megegyeznek a csűrben találtakkal.

David a rendetlenségben kotorászott, és izzadtan, kócos hajjal bukkant fel ismét. Kezében egy darab papírt lengetett. Átnyújtotta Sangernek.

Sanger olvasta:

A szürkületben a fák között
magányos férfi megy
örök vándorúton.
Nehéz léptekkel a harmatos fűben.
A sötét erdőben.
Csak ha már mindenki meghalt,
lel végre békére.
Orcáját senki se látta még.

– Van valami kifogása ellene, ha megtartom magamnak? – kérdezte Sanger.

– Erről én döntök? – mosolygott David.

– Nem. Merő udvariasságból kérdeztem.

– Tisztában vagyok vele.

Sanger eltette a verset tartalmazó papírt a levéltárcájába, és azt kérte: – Kérem, ne felejtse el, hogy meg szeretném vásárolni ezt a képet.

Amikor Sanger délután a szolgálati szobájába lépett, két kedvező hír várta: egy benzinkútnál felismerték azt a teherautó-sofőrt, «ki felvette Lilly-Annt, és átadták a rendőrségnek. És megérkezett a kuvikkiáltást rögzítő magnószalag értékelése is. Vagy ahogyan Jansson segédrendőr tiszteletlenül kifejezte magát: – Megtojt a Madár.

Mindnyájan jót mulattak ezen a megfogalmazáson, csak Sanger nem találta túl viccesnek. Mégis kötelességtudóan elhúzta a száját, egy művigyorra, és így szólt:

– Remélem, helyes csibe bújik ki a tojásból.

Felült az íróasztalára, és kinyitotta a borítékot. Különös feszültség lett úrrá rajta, úgy érezte, hogy most nyomra, valamilyen utalásra kell bukkannia. Valamire, amit már egész idő alatt homályosan sejtett.

A jelentés úgy hangzott, mint valami idézet a nagy Brehmből, 10. fejezet, A madarak. Így hangzott:

„Jelentés hangszalagon (mellékelve) rögzített hangokról. A szalag egyik oldalán, amely a kazettán a »Bagoly« jelzetet viseli, olyan hangok hallatszanak, amik teljes biztonsággal egy ERDEI BAGOLYTÓL (Strix aluco) származnak. Ez a bagolyfajta szorgalmasan hallatja hangját, amelyet változtatni is tud. Csaknem egész éven át hallható éjszakánként az erdei bagoly magas hangos kiáltása, amely május és július között valamelyest gyengébbé válik. A meleg idő és az erős holdfény kedvez a bagoly dürgésének. Sokan csúnyának, félelmetesnek találják a bagoly kiáltását, ez azonban azon a régi babonán alapszik, mely szerint a bagolykiáltás halált és szerencsétlenséget jelez. Két alaphangot lehet megkülönböztetni (lásd J. Wahlstedt), az átmeneti formák sok variációt mutatnak fel.”

Azután Fágel úr, a Madár, hirtelen alászállt tudományos magaslatairól: „A szalag másik oldalán, amely a »Tom Jones« feliratot viseli, szintén hallható egy kiáltás vagy rikoltás. Az egész világon nincs olyan bagolyfajta, amelynek ehhez hasonló hangja lenne.”

A jelentés vége ismét tudományosan hangzott:

„Erről a hangról leginkább a HOMO SAPIENS fajra lehet következtetni.”

Sanger kétszer áttanulmányozta a fogalmazványt, és bizonyos helyeknél nem tudott elfojtani egy mosolyt. Vajon Fágel azért lett ornitológus, mert „Madárnak” hívták, vagy később vette fel ezt a nevet? Akkor ezzel az erővel „Bagolynak” is hívhatnák. Sanger azonban tisztában volt vele, hogy ezzel a jelentéssel olyan dokumentumot tart a kezében, amely igen értékes az egész további nyomozás szempontjából. Hálával gondolt az ikrekre: ennek a szalagnak a segítségével a lehető legpontosabban meg tudják állapítani a gyilkosság időpontját.

Sanger megnyomta asztali telefonja gombját, és így szólt:

– Küldjétek be hozzám a teherautó-sofőrt.

– Oké – válaszolta a készülékből egy kísérteties hang.

A sofőrt Dahlbergnek hívták és nagydarab, mos, negyvenévesforma férfi volt, nehéz felépítésű, rövid

bikanyakkal, nagy, vörös kézzel, amelyből fehér szőrszálak álltak ki. Zavartnak, ingerültnek látszott; arca fény lett az izzadságtól.

Sanger bekapcsolta a magnót, és Dahlberg bizalmatlanul méregette a készüléket, mintha az attól a puszta ténytől, hogy forog, valami misztikus módon arra kényszeríthetné őt, hogy az igazat vallja.

Sanger elővette Lilly-Ann fényképét *és* Dahlberg elé, az asztalra tette.

– Ismeri ezt a lányt?

A teherautó-sofőr bólintott. A pír az arcából a homlokába emelkedett, egészen az enyhén kopaszodó feje búbjáig, amire ugyan gondosan ráfésülte a haját, de mégis jól lehetett látni.

– Igen – mondta halkan.

– Felvette az autójába, igaz?

– Igen.

– Minden újságban lehoztuk ezt a képet. Maga mégsem jelentkezett. Vagy éppen ezekben a napokban nem olvasott újságot?

Dahlberg késlekedett a válasszal.

– Nem, én… – kezdte. De aztán elhallgatott.

– Hány órakor indult el Malmőből?

– Azt hiszem, pontosan nyolc óra lehetett. A lány a Norra Vallgatánnál állt, a régi vásárcsarnokok magasságában, körülbelül ott, ahol most a kocsimúzeum van.

– És mit mondott, hová akar menni?

– Satarödbe. Nekem Kristianstadba kellett mennem, tehát útba esett.

– Minden autóstoppos lányt felvesz?

– Igen. Amikor az ember hosszú szakaszon egyedül vezet… igen, többnyire fel szoktam venni őket. Különösen az ilyeneket, akik… na, ugye érti, felügyelő úr?

A felügyelő értette.

– Miről beszélgettek útközben?

– Nem sokat beszélgettünk. Bekapcsoltam a rádiót; azt mondta, szereti a zenét. Nagy a dübörgés a

vezetőfülkében, ha jár a motor, nemigen lehet beszélgetni.

– Értem. Megálltak valahol? Úgy értem, azelőtt, hogy kiszállt?

– Egyszer, egy benzinkútnál. Fogytán volt az üzemanyag. Vettem neki egy gyümölcslét és egy csomag *John Silver*-1. Volt ott egy motel, de mindenáron tovább akart menni…

Még jobban elvörösödött. Az ajkába harapott.

– Maga tehát megkérdezte, nem akarja-e magával tölteni az éjszakát a motelben?

– Igen, megkérdeztem. Nincs abban semmi rossz, egy ilyen leányzónál… sosem tudhatja előre az ember, néha megteszik. Jó volna tudni, miért. Néha pénzért. De nem is mindig erről van szó.

Dahlberg szeme a beszélgetés alatt csaknem álmodozó kifejezést öltött.

– Hm, hm – dünnyögte Sanger. – Ő tehát nem akarta.

– Nem, nem ért rá.

– Nem volt az a benyomása, hogy randevúja volt?

– Dehogynem, az volt – mondta Dahlberg készségesen. Igyekezett mindenről olyan pontosan beszámolni, amennyire csak tőle telt.

– Azután megálltak még egyszer?

– Csak amikor ki akart szállni. Egy kicsivel tovább elvittem, mint ahogy kérte, letértem a kristianstadi autóútról egy kis mellékútra. Az útjelző táblán Svensköp állt.

– És mennyit ment ezen az úton?

– Két egész három tized kilométert – mondta Dahlberg abszolút biztonsággal. Szakmai emlékezőtehetsége még ebben a nehéz órában sem hagyta el.

– Találkozott valakivel ezen a Svensköp felé vezető úton?

– Egy-két autóval. Amikor megálltunk, odaszaladt a kocsihoz egy kutya, és szaglászott. A gazdáját nem lehetett látni, elég ködös volt az este. Aztán szemerkélni kezdett az eső, be kellett kapcsolnom az ablaktörlőt.

– Amikor megálltak, a lány azonnal kiszállt?

– Nem éppen azonnal. Ülve maradt még, és elszívott egy cigarettát.

– Maga kihasználta azt a körülményt, hogy a kocsi állt? Tett közeledési kísérletet?

Dahlberg felkapta a fejét; rövid, ijedt pillantás. Aztán ismét uralkodni tudott a tekintetén.

– Nem – mondta meggyőzően. – Egyáltalán nem.

Sanger a papírjaiban lapozgatott.

– Van itt régebbről egy jelentésünk magáról – közölte. – Múlt nyáron egy autóstoppos lány panaszt tett maga ellen, de aztán önként visszavonta a feljelentést. Igaz ez?

A férfi arca ismét mélyen elvörösödött, egészen a ritkás haja tövéig.

– Az akkor – mormolta – úgy volt… akkor éppen összebalhéztam a feleségemmel. Talán bosszút akartam állni.

– És most mi a helyzet. Úgy értem, a feleségével?

– Elváltunk.

– Vagy úgy. És most van állandó barátnője?

– Nem. Állandó nincs. Hiszen nő mindenfelé akad… lányok.

– Autóstopposok?

Dahlberg ismét fölpillantott, de ezúttal nyugodtan nézett Sanger szemébe.

– Nem hazudok, nem vezetem félre, még akkor sem, ha azt hiszi, a múlt nyári dolog miatt. De én nem vagyok egy olyan. Akkoriban kétségbe voltam esve.

Elhallgatott, aztán halkan folytatta:

– Világos persze, hogy egy kicsit próbálkoztam ennél a lánynál. Rendkívül csinos volt és… nem látszott éppen elutasítónak. De nem ért rá, ezen bukott meg a dolog. Valakivel randevúja volt.

– Ő mondta ezt?

– Igen, ezt ő mondta.

– Hány órakor volt találkozója az illető személlyel?

– Fél tízkor. Egypárszor megkérdezte tőlem, hány óra van? Nagyon fontos lehetett neki, hogy időben érjen oda.

– Nem volt az a benyomása, hogy egy férfival akart találkozni?

– Azt az ember mindig feltételezi az ilyen leányzóknál. Nagyon fontos dologról lehetett szó. Állásról vagy pénzről vagy valamilyen megállapodásról.

– Volt nála kézitáska? Nem emlékszik rá?

– Arra nagyon pontosan emlékszem, hogy a csomag cigarettát a kézitáskájába dugta.

– És hogy nézett ki ez a táska?

– Fehér volt. Olyan hosszú, vállra akasztható szíjjal.

Gondolataiba mélyedve Sanger telerajzolta a jegyzettömbjét. Már-már hajlott rá, hogy elengedje ezt a Dahlberget, és a múlt nyáron történt események ellenére is törölje a gyanúsítottak listájáról. Döntően közrejátszott meggondolásában az a tény is, hogy az időpont, amikor Dahlberg megérkezett Kristianstadba, megegyezett a jelentésével. Hihető volt az is, hogy Lilly-Ann valakivel találkozót beszélt meg a kiserdőn. Valakivel, aki valamilyen oknál fogva célszerűnek tartotta, hogy egy kővel bezúzza a halántékát.

– Köszönöm – mondta fáradtan Sanger.

– Elmehet. Lehet, hogy még egyszer ide kell majd kéretnünk.

– Rendben – mondta Dahlberg. – De ennél többet nem tudok. Minden pontosan úgy történt, ahogy elmondtam. Nem akartam belekeveredni az ügybe, azért nem jelentkeztem korábban. Ugye érti, felügyelő úr, a miatt a tavaly nyári história miatt.

Sanger értette. A hivatásához hozzátartozott, hogy értse. Akármilyen kétségbeesett, perverz, hazug – túlontúl emberi – dolgot műveljenek is az emberek, Sangernek mindig megértőnek kell lennie. Nem volt mindig könnyű.

Röviddel azután, hogy Dahlberg távozott, szemmel láthatóan megkönnyebbülve, hogy legalábbis egyelőre túl van az egészen, egy nagy zsebkendővel szárazra törölte a homlokát és a nyakát, Sangernél csöngött a telefon.

A kézírás-szakértő jelentkezett. Kielemezte a kaszás emberről szóló vers kézírását: azonos volt a Judy ajtajára szögezett papíron találhatóval.

Bárhol legyen is, gondolta Sanger, bárhová bújt is – nincs az a mély és sötét lyuk, nincs az a szűk pince, ahol ne találnánk meg.

Ismét csöngött a telefon, és Sanger a kagyló után nyúlt. Egyik munkatársa, Stjarna segédnyomozó volt. Hangja izgatottan csengett, Sanger tisztán maga előtt látta az arcát: biztos olyan volt most, mint egy jó vadászkutyáé, amikor friss nyomra bukkan.

– Igen? – jelentkezett.

– Megtaláltuk a lány kézitáskáját. Vállszíjas fehér táska.

– És hol volt?

– Egy régi kútban az erdőben, körülbelül harminc méterre Berlingerék telkének határától. A kút azelőtt ehhez a telekhez tartozott, de most már nem működik.

– Megnéztétek, mi van a táskában?

– Persze. Púder, rúzs, egy fésű, aztán olyan micsoda a szemre és szempillára, egy zsebkendő, egy pénztárca, benne harmincöt korona és negyven őre.

Stjarna hatásszünetet tartott.

– És egy levél – fűzte hozzá.

– Egy levél? Olvasható?

– Nem teljesen, de egyet s mást ki lehet venni. És az aláírást ki lehet silabizálni.

– Aha! – mondta Sanger. Tudja, Stjarna mennyire szeret mindent dramatizálni. Várt tehát néhány másodpercig. Legyen meg Stjarnának a drámai hatás. Sanger telefonon keresztül is hallotta mély lélegzetvételét. Aztán Stjarna így szólt:

– A levél aláírása „Stefan”.

– I-igen – mondta ismét Sanger. – Ez egész úgy néz ki, mintha valami felfedezés lenne. Hiszen Stefan nem éppen hétköznapi név.

– Nem – mondta Stjarna.

Stefan Berlinger nem volt olyan magabiztos, mint ahogy ezt tőle megszokták. Sanger ezt azonnal észrevette és feljegyezte. Udvariasan így szólt:

– Sajnálom, hogy még egyszer zavarnom kell önt. De lenne még néhány kérdésem. Talán önnek is eszébe jutott még valami a legutóbbi beszélgetésünk óta?

Stefan egy kissé türelmetlenül válaszolt – megjátszott türelmetlenség is lehetett:

– Mindent elmondtam, amit tudtam. Alig ismertem azt a lányt. Hétköznap néha itt volt, amikor én nem voltam itt. A feleségem szerette. De szombat-vasárnap szinte sosem volt itt. Legalábbis én nem emlékszem. Mossner és a lány mindig tiszteletben tartották, hogy a szabad időmben egyedül szeretnék lenni a feleségemmel.

– Persze – mondta Sanger. – Ez magától értetődő. Csak azt szeretném tudni… hogy nincs-e mégis valami, valami apróság, amit véletlenül elfelejtett… amiről a feleségével sem beszélt…?

Stefan most úgy viselkedett, ahogy minden férfi viselkedik, amikor egymás közt lányokról beszélnek.

– Világos – mondta –, hogy én is nagyon csinosnak találtam, mindenki annak találta.

De tényleg nem volt az esetem. És szeretem a feleségemet. Mások nem érdekelnek.

– Ha nem, hát nem – mondta Sanger. – De ez a lány, úgy tűnik, nagyon is… hogy úgy mondjam szexis volt, nem?

Stefan csupán megvonta a vállát.

– Így is mondhatjuk. De rám nem tett semmiféle benyomást. A feleségem is szexis.

– Tudjuk – monda szárazon Sanger. – De mégis. Tényleg ne kerülgessük, mint macska a forró kását. A halott kézitáskájában találtunk egy levelet, öntől.

Stefan elsápadt. Félt, ez látszott rajta. Sanger ezt is feljegyezte.

– Egy levelet? All right, de ez még nem bizonyít semmit.

– Ön pénzt adott neki?

– Kisegítettem néhány kisebb összeggel.

– Kétezer korona önnek kis összeg?

– Nos, az attól függ. Sajnáltam.

– És, a felesége természetesen tud ezekről a pénzekről?

– Nem tartottam szükségesnek… a feleségemet nem érdeklik különösképpen a pénzügyek.

– Meglehet. De a levél alapján az az ember benyomása, hogy Holm kisasszony a markában tartotta önt. Igaz ez?

Stefan hallgatott.

– Hadd segítsek – mondta Sanger. – önnek viszonya volt vele…

– Egyszer vagy kétszer voltunk együtt – szakította félbe Stefan. – Ezt még nem nevezik viszonynak.

– Egyszer vagy kétszer?

– Na jó, mondjuk háromszor. Annyit mondhatok önnek, felügyelő úr, hogy nem egyszerű, ha egy ilyen lány ráakaszkodik az emberre. Ha csak ránézett valakire, már az volt az ember érzése, hogy szőrőstül-bőröstül elnyeli. Egy kígyó! De nem kellemetlen érzés.

– És tovább? – kérdezte Sanger.

– Aztán jött, és pénzt akart kölcsönkérni. Igen, kölcsönkérni, idézőjelben! Egész egyszerűen pénzre volt szüksége, Mossner nem adott neki. A lányoknak pénzre van szükségük, ruhára és mindenfélére. Hiszen nem szaladgálhatott meztelenül.

– És Mossner sosem kérdezte meg, honnan van pénze?

– Neki csak a képein jár az esze. Egyébként nem is sokról volt szó. Vett néhány ruhát, cipőt és egy nadrágot. Fodrászhoz ment. Koppenhágába utazott.

– Ezenkívül volt egy igen költséges, mondjuk úgy: hobbija. Ez tény, nem?

– Erről nem tudok – mondta Stefan. – Csak azt, hogy régebben hasist szívott, mielőtt idejött. De erről senki sem beszélt, semmi közünk nem volt hozzá. Amíg Mossnernél lakott, elég rendesen viselkedett.

– Erről feltehetően el lehetne vitatkozni – mondta Sanger. – Úgy értem, a „rendesség” fogalmáról. Tehát a felesége semmit sem tudott a viszonyról?

Stefan a fejét rázta.

– Csak nem fogja…?

– Nem látom indokoltnak, hogy felizgassam a feleségét. És mivel a Holm lány meghalt, ő sem árulhat el semmit. Ugye?

– Nem. De felügyelő úr, csak nem hiszi, hogy egypár rongyos ezres miatt megöltem Lilly-Annt?

– Nem – mondta Sanger. – Nem a rongyos ezresek miatt.

Becsukta jegyzetfüzetét, és azt mondotta: ha tudnám a gyilkosság pontos időpontját, azt a pillanatot, amikor a lány kiáltott kint a lápban. Akkor már csak azt kellene ellenőriznem, mit csináltak itt ezek az emberek abban az időpontban, és mennyire egyeznek meg a vallomások. Csodálkoznék, ha nem lennének többen is képtelenek rá, hogy a kritikus órára elfogadható alibit bizonyítsanak.

Rosén segédnyomozó a jegyzetei fölé hajolva ült íróasztalánál. Az íróasztal szélén Stjarna ült és rövid lábait lóbálta. melyek még a padlóig sem értek le.

Sanger belépett.

– Hej! – köszönt. – Min töprengsz?

– Az időtáblázaton. Hírt kaptunk a Svéd Rádióból és a tévészerkesztőségből. Biztos azt hiszik, hogy meghibbantunk, de hát az mindegy, fő hogy megvannak a pontos időpontok. Feltehetően úgy vélik, hogy túl sok krimisorozatot nézünk a tévében.

– És nem így van?

Rosén vigyorgott. Stjarna fülig érő szájjal nevetett és a lábait lóbálta.

– Rájöttetek valamire? Olyan boldognak látszotok?

– És boldogok, hogy nem túl boldogok; szerencse sipkáján bojt nem vagyunk.

Sanger leült a vendégszékbe.

– Semmitől sem kímélnek meg – mondta. – Nem elég. hogy fel kell derítenem egy ilyen nehéz gyilkosságot, ezenfelül még el kell viselnem egy segédrendőrt is, aki Shakespeare-t idéz.

– Hamlet, második felvonás, második jelenet – mondta önelégülten Stjárna. – Az a jelenet. amelyben Rosenkranz és Gyldenstern felkeresik Hamletet.

– Szabad idődben klasszikus irodalommal foglalkozol, Stjárna?

– Igen, hercegem – válaszolta Stjárna.

Valamivel idősebb volt Sangernél. ezért

mert ilyen bizalmas hangon beszélni vele.

– Minden világos – jelentette Rosén. – Kész a háló. És ebben a hálóban fenn fog akadni a gyilkos, elég sűrű szövésű

– Halljuk – mondta Sanger.

– Tehát: nyolc óra ötvenöt perckor egy Marilyn Monroe-film kezdődött a tévében – kezdte Rosén.

– Folytasd – mondta Sanger.

10

Sanger így szólt:

– Feltehetően tudja, miért hívattam ide?

John Wall tanú bizonytalannak látszott, az ajkát nyalogatta és idegesen játszadozott széles ezüst karkötőjével.

– Nem – mondta. – Tényleg sejtelmem sincs róla.

– Vagy úgy, tényleg nincs? Akkor ki kell segítenem. Ismert egy Lilly-Ann Holm nevű lányt, ugye?

Jonny széles vigyorra húzta a száját, és közben megmutatta néhány csúnya aranyfogút. Érthetően megkönnyebbülve válaszolta:

– Hát persze. Természetesen ismertem. Nagyon szomorú történet. Olvastam az újságban.

Ennek rengeteg vaj lehet a fején, gondolta Sanger, persze nem Lilly-Ann-nal kapcsolatban. Kíváncsi vagyok, milyen sötét üzletekbe keveredett bele. A külseje után ítélve minden kitelik tőle, orgazdaságtól a rabszolgakereskedelemig.

– A lány néhány éjszakát magánál töltött - mondta Sanger, és ellenőrizte jegyzeteiben.

– Június 12. és 14. között. Így volt?

– Pontosan így volt. Nem volt hová mennie, otthagyta azt a pofát, akivel együtt élt.

Sanger félbeszakította.

– De maga letagadta, maga hazudott, amikor néhány nappal később érdeklődtek utána a Trinidad étteremben. Egy hölgy érdeklődött, és maga határozottan elutasította, azt állította, hogy Holm kisasszony sosem volt magánál. Még össze is vert egy embert és kidobta a lokálból, csak azért, mert azt mondta, hogy a lány magánál lakott

Jonny ismét megnyalta az ajkát. Először behízelgő mosolyával próbált meg hatni Sangerre, de észrevette, hogy hasztalan, így hát felhagyott vele.

– Ez igaz – közölte. – Sajnálom is, tényleg sajnálom. De ez a fickó hónapok óta lóg rajtam, és dührohamot kaptam, amikor láttam, hogy megint ott ül.

– Tehát a vele szemben tanúsított magatartásnak semmi köze a Holm lányhoz? Ezt akarja ezzel mondani?

– Pontosan – helyeselt buzgón Jonny, és megint felvillantotta mosolyát. Hiszen az ember sose tudhatja…

Sanger tudomást sem vett erről a mosolyról.

– Megtudhatnám, miért mondta annak idején az étteremben a hölgynek, hogy Lilly-Ann már rég nem járt magánál?

– Hát persze – mondta készségesen Jonny.

– Meg fogom magyarázni önnek. Egyszerűen nem tetszett nekem, hogy ez a… hölgy Lilly-Ann után érdeklődött és be akart avatkozni u magánéletébe. Azt hittem, a tanti az erkölcsrendészettől jött és Lilly-Ann után nyomoz. Lilly klassz csaj volt, nem akartam, hogy belekerüljön a slamasztikába.

– De hiszen maga úgy tudta, hogy elutazott Angliába? Hogyan lehetett volna akkor bármi problémája Svédországban?

– Ezt nem gondoltam végig. Csak az volt a véleményem, hogy nem jó, ha lépten-nyomon ellenőrzik azt a lányt. Ezt meg kell értenie, felügyelő úr, az ember megvédi a cimboráit, amennyire lehet. A hatóságok ellen, meg minden…

– Magától értetődik – mondta Sanger, és akarata ellenére mosolyognia kellett. Ez az rílak még ahhoz is túl buta, hogy a szavaira vigyázzon. A kábítószer-kereskedelemhez biztos nincs elég sütnivalója, még az orgazdasághoz is alig.

Jonny észrevette Sanger kis mosolyát, és abban a pillanatban új remény ébredt benne. Félrehajtotta a fejét, és epekedő pillantást vetett Sangerre:

– Igazam van, vagy nem? – kérdezte. - Ez még nem bűn? Egyébként pedig nem tudtam, hogy Lillyt meg fogják gyilkolni.

Az iménti sikerén felbuzdulva Jonny kitartott eddigi viselkedése mellett. Csibészesen Sangerre nézett, és így szólt:

– Már megbocsásson, hogy így a szemébe mondom, de istentelenül hasonlít Humphrey Bogartra! Fantasztikus, ilyet még nem lát- t;.m! De ön, felügyelő, sokkal jobban néz ki, mint ő.

– Nem azért hívattam, hogy a külsőmről társalogjunk – mondta szárazon Sanger.

– Nem, persze hogy nem. De hát én mán csak ilyen impulzív vagyok.

– Biztos a művészvér – mondta szarkasztikusan Sanger.

De Jonny csak izgett-mozgott, forgolódott **a** széken. Nagyon meg volt elégedve vele, hogy a beszélgetés ilyen fordulatot vett.

– Most visszatérhetnénk Holm kisasszonyra – mondta ridegen Sanger, nem is sejtve; hogy egy álmot döntött romba -, mikor látta utoljára?

– Vasárnap este, tehát…

– Június tizennegyedikén?

– Igen, pontosan, el vittem a Norra Vallgatanhoz, ott akart autót fogni.

– Sikerült?

– Igen. De előtte még telefonált. Egy telefon fülkéből.

– A Norra Vallgatan sarkán?

Jonny bólintott.

– Hallott valamit ebből a beszélgetésből?

– Persze. Bementem vele a fülkébe, mert eleredt az eső. Begöndörödik a hajam, ha vizes lesz.

Sűrű fürtjeit tépkedte, ujjai között csavargatta. Nem lehetett nem észrevenni, milyen büszke a hajára.

– Azt is tudja, kit hívott fel?

Sanger rendkívül feszült volt: bizonyosra vette, hogy kritikus ponthoz érkezett. Csak nagy önuralommal tudta hozzáfűzni:

– Ha erről tud nekem valamit mondani, feltehetően lesz okom, hogy ismét hívassam.

Jonny beleesett a csapdába. Megnyalta az ajkát, kihúzta magát. Arcát hirtelen elöntötte a verejték.

– A körzetszámot tárcsázta…

– Hány számot tárcsázott? Nem emlékszik?

– Hármat.

Sanger gondolkozott: Svédországban több mint háromszáz körzeti hívószám van. Ebből csak huszonöt a háromjegyű. Így szólt:

– Egész biztos ebben? Tévedés kizárva?

– Halálbiztos, felügyelő. Mert közben azt gondoltam: az ördögbe is, Göteborgot vagy Stockholmot hívja? Mert csak ennek a kettőnek háromjegyű a hívószáma.

– Stockholmé kétjegyű – mondta Sanger.'

És azt gondolta: maradjunk Schonenban, akkor csak Hälsingborgnak, Höganäsnak, Kristianstadnak és Lundnak háromjegyű a hívószáma. És Malmőnek, de Malmőt kizárhatjuk. Marad tehát Hälsingborg, Höganäs, Kristianstad és Lund.

Az a terület, ahol Berlingerék laknak, az a terület, ahol a gyilkosságot elkövették, Kristianstadhoz tartozik.

– Nem emlékszik, mit mondott?

– De. Dohányról volt szó. Lilly-Ann sosem kertelt. Egy rongyra volt szüksége ahhoz, hogy el tudjon utazni Kenta után Angliába. Olyan hamar akarta a pénzt, amennyire csak lehet. A fickó, akit felhívott…

– Honnan tudja, hogy férfi volt az illető?

– Ó, az ilyesmire rájön az ember.

– A lány nem mondott nevet? Gondolkozzon erősen, az nagyon fontos.

– Nem mondott nevet. Azt mondta: „Hej, itt Lilly-Ann. Körülbelül egy óra múlva jövök, egy kicsit később. Szükségem van egy ezresre. Csekk is lehet.” Röviden és velősen beszélt. Aztán megállapodtak, hogy a szokott helyen találkoznak, körülbelül fél tízkor. Egészen biztos volt benne, hogy autóstoppal odajut, és így is történt. Mindig felvették.

– Ez minden, amit mondott?

– Igen. Hamar befejezte. Rögtön azután jött egy teherautó-sofőr, aki egészen fellelkesedett, hogy magával viheti. Akkor láttam utoljára. Klassz csaj ez a Lilly-Ann – fejezte be beszámolóját.

– És ez valóban minden, amit el tud nekem mondani?

Jonny mélyen Sanger szemébe nézett.

– Igen, felügyelő, ez minden.

Sanger felállt.

– Ha van még valami – mondta Jonny ha ismét akar velem beszélni, felügyelő, mindig szívesen állok rendelkezésére.

– Ebben nem kételkedem. És hiszem, hogy találkozunk még. Előbb vagy utóbb.

Jonny elpirult, és megszorította Sanger kezét.

– Örülök, hogy segíthettem önnek. – mondta.

Közvetlenül azután, hogy Jonny elment, Stjarna segédnyomozó lépett a szobába.

– Ez az alak! – kiáltotta. – Elviselhetetlen!

–Így van ez az emberekkel – mondta Sanger. – Szeretni kell őket, hogy el is lehessen viselni őket.

Sanger elővette a Rosén által összeállított Időrendi táblázatot. A dráma minden időpontja percre fel volt benne jegyezve – amennyiben ismeretes volt… Rosén azt mondta: ebben a hálóban fogjuk megfogni a gyilkost. Remélhetőleg igaza van, gondolta Sanger, és £ jegyzetek fölé hajolt.

VI. 14. vasárnap

kb. 19.50

L. A. Holm valakinek telefonál és találkozót beszél meg vele 21 óra 30 percre.

kb. 20 órakor

A tévében egy Marilyn Monroe-film kezdődik. A Lindkvist házaspár a készülék előtt ül.

kb. 21.05

A házban tartózkodó Berlingerné úgy véli, hogy valakit lát a láp felé menni. Ebben az időpontban Stefan Berlinger és David Mossner is a házban van. Az ikrek a kertben. A Nen Tillgren nevű kislány odakint (hol?).

kb. 21.10

A teherautó Lilly-Ann-nal és a sofőrrel, Dahlberggel egy mellékúton áll. Joel Granath a közelben tartózkodik.

21.15

A tévé egyes műsorában egy Presley (?) nevű énekes műsora kezdődik. Körülbelül ugyanebben az időben Mossner elbúcsúzik Berlingeréktől és hazamegy, Judy B. egy darabon elkíséri. Stefan B. egy rövid sétára (?) elhagyja a házat. A Nen nevű kislány még mindig odakint van.

21.25

Kiáltás hallatszik a láp felől. Ez a kiáltás Fágel ornitológus szerint nem bagolytól ered. Stefan Berlinger, Judy Berlinger, David Mossner és Nen Tillgren a házon kívül tartózkodik. Mindegyikük elmehetett a lápig. Az L. házaspár még mindig a tévékészülék előtt ül.

A „halálsikoly” pontos időpontját megállapítottuk a magnófelvétel alapján. A magnó egész idő alatt be volt kapcsolva, attól kezdve, hogy elhangzott a kiáltás, és akkor is forgott, amikor a készüléket bevitték a házba. A fent nevezett énekes (Presley?) pontosan 21.32-kor mondta ezeket a szavakat: „jött a rendőrség” A szalagon hét perccel korábban hallható a kiáltás. Ebben az időpontban (21.25) a sofőr útban van Kristianstadba, Joel Granath még mindig kint van a kutyájával; Nem tudni, hol tartózkodik az ismeretlen „Lars”.

21.45

Az MM-film vége.

21.50

Berlingerék a házban vannak. Nen Tillgren visszajön.

Az ikrek jóvoltából Sanger pontosan meg tudta állapítani az időpontot, percnyi pontossággal tudta, hogy mikor követték el a gyilkosságot, és azt is, hogy vasárnap este történt. Mégis csalódott volt. Mert valamennyi számításba jövő szereplő közül ebben az időpontban bizonyíthatóan tulajdonképpen csak az ikrek tartózkodtak a házban. És Lindkvisték, akik tévét néztek. A filmről szóló beszámolójuk nagyon részletes volt. Ennél pontosabban aligha lehet megjegyezni egy ilyen filmet.

Az a személy, akivel Lilly-Ann egy telefonfülkéből beszélt 19.50-kor (amennyiben Wall tanú igazat mondott,) nem fedte fel magát. Ez rossz jel volt. David Mossnernek, Berlingeréknek, Lindkvistéknek és Joel Granathnak volt telefonja. Ha a felhívott férfinak vagy nőnek tiszta lenne a lelkiismerete, akkor szólt volna.

Lilly-Ann beszélt valakivel telefonon, aki megígérte, hogy eljön a szokott helyre egy ezerkoronás csekkel – vagy valakivel, aki ugyan megígérte, de aztán egészen egyszerűen nem volt kedve hozzá, hogy odaadja az ezer koronát a lánynak… aki inkább felvette a földről azt a követ, hogy pontosan célozva lesújtson vele.

Kopogtak az ajtón. – Tessék – kiáltotta Sanger, mert tudta, hogy senki soha ügyet sem vetett előkelő kis táblájára, amit gombokkal lehetett működtetni, és amelyre világító betűkkel a *várjon és lépjen be* szavak voltak írva. Valami megmagyarázhatatlan oknál fogva munkatársainak nem volt érzéke az efféle finomkodásokhoz. Kopogtattak, és mindjárt utána be is léptek a szobába, ahogy falun szokás, gondolta Sanger.

Stjarna lépett be. Ismét úgy nézett ki, mint egy elégedett vadászkutya, kis híján olyan volt, mintha a szájában hozná a zsákmányt.

– Jó hírek, hercegem – mondta üdvözlésképpen.

– Halljuk, jó Gyldensternem.

– Megtaláltuk. Egy elhagyott, bontásra váró udvarházban, a pajtában. Néhány régi zsákon fekve aludt, alig tudtuk megkülönböztetni, melyik a zsák és melyik ő. De most mindenesetre megvan.

– Hozd be – mondta Sanger. – De legyetek szívesek, a zsákokat hagyjátok kint.

– Úgy lesz, hercegem.

Stjarna kiment, és rögtön azután a frissen elfogott delikvenssel tért vissza. Valóban az ismeretlen Lasse volt az („a barátaimnak Lars”), a dráma fekete báránya, énekes, költő, autóstoppos, csavargó – és úgy általában: *gyanúsított.* Pontosan megfelelt annak a képnek, amit Judy és az ikrek festettek róla.

– No nézd csak; jó napot – mondta Sanger:

Lars hallgatott, és dühös pillantásokat lövellt homlokába lógó hajtincsein keresztül.

– Üljön le. Beszélgetnünk kell egy kicsit!

– Mivel vádolnak?

– Semmivel sem vádoljuk, le sincs tartóztatva.

– De ezek az őrültek idecipeltek… hogy lehet ilyen…

– Ne mondja tovább, legyen esze! Különben kénytelen lennék bezárni a szolgálatot

teljesítő rendőri szervek megsértése miatt. Üljön le!

– Nem csináltam semmit!

– Ezt mind szeretnénk szép sorjában és pontosan megállapítani. Maga *egy* ideig egy romos tanyán tartózkodott…

Sanger ellenőrizte a jegyzeteiben, aztán tovább beszélt:

– A maai telken, a svensköpi járásban?

Lasse megvonta a vállát.

– Amikor egy régi csűrben éjszakázom,' mit érdekel engem, kié a telek, ahol a csűr áll!

– Térjünk a tárgyra – figyelmeztette Sanger. – Ott lakott, és két kislány látta el élelemmel.

– Ezek a sátánfajzatok – mondta Lasse, és mosolygott, ahogy emlékezetébe idézte a két kislányt. – Úgy etettek, mintha valami orángután lennék, vagy valami vadállat, biztos híztam is egypár kilót, örültek azok a kölykök. *őket* kellene börtönbe zárnia, felügyelő. Közveszélyesek, higgye el nekem.

– Június tizenhetedikén, szerdán, Judy Berlinger asszony elvitte magát Malmőbe folytatta Sanger a fejtegetéseit. – Mint talán tudja, Lilly-Ann Holmot

Berlingerék nyaralójának közelében ölték meg június tizennegyedikén.

– Értem – bólintott Lars.

– Június húszadikán ismét visszatér a tanyára. Rátalál a félig már elvérzett Nen Tillgrenre, kiviszi a kislányt az országútra, és átadja egy gépkocsivezetőnek. Aztán jóformán eltűnik a föld színéről. Hajlandó nekem

önként magyarázatot adni a magatartására, vagy úgy kell mindent ki$_t$ réselnem magából?

Lars gondolkodott.

– Természetesen gyorsabban megy. ha magam mondok el mindent. A végeredmény pedig ugyanaz lesz, nem?

– De. Viszont több időt vesz igénybe, ha nem beszél önként, mint ahogy maga is helyesen megjegyezte.

Lars kissé félrehajtotta a fejét, és kihívóan nézett Sangerre.

– Én ráérek – mondta.

– Tudjuk. Mi is készek vagyunk rá, hogy annyi időt szenteljünk magára, amennyire szüksége van. De meg akarjuk találni az igazságot.

– Van egy cigarettája, felügyelő?

– Persze – mondta Sanger, és elétolt egy csomaggal. – Szolgálja ki magát.

– Köszönöm.

Lars rágyújtott Sanger öngyújtójával egy cigarettára, és megkérdezte:

– Oké. Mit akar tőlem megtudni, felügyelő?

– Például: miért tanyázott ebben a csűrben?

– Abban egyáltalán nincs semmi különös. Gyakran szállok meg így. Olcsó. Aztán jöttek a gyerekek az elemózsiával, egyenesen eszményi volt. Csak ne lettek volna olyan őrültek.

– És miért ment el hirtelen Malmőbe?

– Megelégeltem a falusi életet.

– És miért tért vissza már néhány nap elteltével?

– Gondolom, azért, mert nem ízlett a városi élet.

– És később, miután rátalált a súlyosan sebesült kislányra, ismét eltűnt.

– Azok után, ami történt, nem maradhattam tovább a csűrben. Tisztában voltam vele, hogy a zsaruk át fogják fésülni a környéket.

– Ez természetes – erősítette meg Sanger.

– Gondolhattam volna, kényelmetlenné vált a környék, ezért úgy határozott, hogy végleg lelép. Így volt?

Lars bólintott.

– Pontosan így, felügyelő. Csodálom a vaslogikáját.

Sanger egy grimaszt vágott.

– Lenne szíves pontosabban ismertetni azokat a körülményeket, amelyek a vérző kislány megtalálásához vezettek a csűrben? Lehetőleg világosan és pontosan.

– Ez egész egyszerű. Este hét óra körül értem oda a csűrhöz. Bementem, mint mindig, és fölmásztam a szénapadlásra. Ott feküdt a kislány… Először azt hittem, hogy meghalt, és el akartam iszkolni, de aztán láttam, hogy még életben van. Fogtam egy zsebkendőt, és bekötöttem a csuklóját. Majdnem elájultam, mert nem bírok vért látni.

– Tudta róla, hogy kicsoda?

– Természetesen. Az ikrek meséltek róla. A különös viselkedéséről és arról, hogy mi mindenen ment keresztül. Meg a képzelődéreiről és az öngyilkossági terveiről…

– Öngyilkossági tervek?

– Igen. Az ikrek tudták, hogy valamilyen módon öngyilkosságot akart elkövetni.

– És amikor látta, hogy ott fekszik, azt gondolta…

– Világos. Azonnal kapcsoltam, mi történt itt. De mivel ebben az országban senki sem követhet el nyugodtan és békében öngyilkosságot, gondoltam, az a kötelességem, és mint polgártárs tartozom ennyivel, hogy megmentsem, bár érdekelt volna, ér-e ennyit az élete. Tehát bekötöttem a csuklóját a zsebkendőmmel, és kirohantam vele az útra. A lelkiismeretem azt súgta, hagyjam békében meghalni, de a testem nem engedelmeskedett. Ördögi helyzet! Az ember tényleg sosem tudja előre, hogyan fog viselkedni egy ilyen helyzetben. Nem igaz, felügyelő?

– De, lehet.

– Az egészben az a legrosszabb, hogy sohasem fogom megtudni, helyesen cselekedtem-e.
– Nem – erősítette meg Sanger.
– Hogy van a kislány?
– Él. Orvosi szempontból.
Mindketten hallgattak: Lars elnyomta a cigarettáját Sanger hamutartójában.
– Isten bocsásson meg nekem – mormolta.
– Mit mond?
– Semmit. Elmehetek?
– Csak még egy kérdés: miután rátalált a kislányra, eltűnt. Úgy is mondhatjuk, hogy bujkált. Miért?
Lars félrenézett, összevonta a szemöldökét. Aztán Sanger szemébe nézett, és így szólt:
– Nem akartam belekeveredni az ügybe.
Sanger hallgatott.
– Meg kell értenie, felügyelő. Elég rosszul álltam. Féltem, hogy meggyanúsítanak. Mert – magunk között szólva – egész szépen benne voltam a szószban…
Sanger a férfi piszkos, szakadt ingére, ápolatlan hajára, nikotintól megsárgult ujjara nézett.
És mit képzelsz, most hogy áll a szénád? – gondolta. Hangosan azonban így szólt:
– Meg tudom érteni, a helyzete nem éppen szívderítő. Egy utolsó kérdés, legalábbis mára: látott valamikor a csűr közelében egy kaszás embert?
– Igen, sőt elég gyakran. Egyszer fekete kabát volt rajta, a fejére húzott csuklyával.
– Látta az arcát?
– Nem. Csak homályos árnyék volt, sötét, elmosódott alak. Egy kaszás ember. Írtam róla egy verset.
– Tudjuk – mondta Sanger.

A kislány párnáiba süppedve ült az ágyában. Az, anyáskodó ápolónő átfésülte a haját a másik oldalról a leborotvált oldalra. Egy hajcsat tartotta meg. Nen csaknem úgy nézett ki, mint egy teljesen normális gyerek.
Sápadt arcocskáján halvány mosoly futott át, amikor meglátta Sangert; nem úgy nézett ki, mint aki fél,

inkább úgy, mint akin kellemes fáradtság vesz erőt, és Sanger kíváncsi volt. vajon kapott-e valami injekciót.

– Hej! – kiáltotta a kislánynak.

– Hej!

– Emlékszel rám?

– Igen. Te vagy a rendőrfelügyelő. A nővér beszélt rólad.

– Azt is tudod, hogy hívnak?

– Igen, mert ugyanaz a neved, ami az egyik könyvem címe volt otthon. A papám szokott nekem felolvasni belőle.

Otthon. A papám. Mit nyújthatok neki?, töprengett Sanger.

– Mi a könyv címe?

A kislány kurtán felnevetett.

– Sanger cirkusz. Mulatságos volt. Nevettünk rajta.

Sanger leült az ágy szélére. Óvatosan megfogta a kislány kezét.

– Egyszer felolvashatnád nekem ezt a könyvet – mondta. – Sürgősen szükségem van valamire, amin nevethetnék.

– Tehát akkor szomorú vagy?

– Igen, néha.

– Miért?

– Mert nincs egy olyan kislányom, amilyen te vagy.

– Feleséged sincs? Hogy lehessen egy kislányod?

Sanger a fejét rázta.

– Akkor szerezz magadnak – mondta a kislány gyakorlatiasan.

– Igen, talán. Majd egyszer.

– Mielőtt megöregszel.

– Jó.

A felügyelő Nenre nézett, könnyedén megsimogatta a kezét, és nekifogott.

– Most hogy érzed magad, Nen?

– Jól. Egész jól. Folyton alszom.

– Elég erősnek érzed magad ahhoz, hogy mesélni tudjál nekem erről?

Nen nyugtalanul mozgott, visszahúzta a kezét, a fal felé fordult.

– Semmiről sem tudok.
– Hát ha nem akarod… de azért jó volna. Annyi minden van, amiről tudnom kellene.
– Semmiről sem tudok.
– Nen, valamit.
– Csak egyvalamit tudok – mondta a kislány, féligmeddig akarata ellenére. – A romoknál. Olyan furcsa szag volt. Azt hittem, meg fogok halni.
Sanger feszülten figyelt. Tudta, hogy nagyon óvatosnak kell lennie. Ha a legkisebb hibát is elköveti, a kislány megint begubózik:
– Milyen szag volt?
– Orvosszag.
Orvos: ez magyarán annyit jelent: éter vagy kloroform. Úristen, hogy én erre nem Jöttem rá, gondolta Sanger. Éterrel vagy kloroformmal elkábították, úgy vitték a templomromtól a csűrbe. Akkor sem volt eszméleténél, amikor a gyilkos elvágta az ütőerét, az ujjait a kés nyelére nyomta, aztán leejtette mellé a szénára. Ha nem jött volna Lasse, ott halt volna meg, fájdalommentesen, nem is tudott volna róla. Lemészárolva, mint egy Áldozat. Abszurd dolog, de Sanger hálát érzett a tettes iránt. Ezúttal megkímélte a kislányt a rémülettől, a sokktól.
– Nem láttál senkit? Ott a romnál?
– Nem. Hátulról jött. Nem kaptam rendesen levegőt… és aztán meghaltam. Gyorsan ment, majdnem jó volt. Tudod, hogy az ember többször is meghalhat? Olyankor a többiek azt hiszik, hogy az ember él, közben nem is él, de ezt csak ő maga tudja. Judy néni is azt hitte, hogy élek, amikor megérkeztem hozzájuk. Egy kicsit gyerekes a Judy néni, te nem úgy találod?
Mintha mámorban beszélt volna. Lehet, hogy morfiumot kapott? Vagy valami nyugtatót, amitől csökkent benne a feszültség, hogy beszélni tudjon, ki tudja önteni a szívét, most, hogy végre talált egy barátot? Sanger arra gondolt, vajon mennyi nyugtatóra, mennyi injekcióra, milyen sok altatóra lesz szüksége a kislánynak, ha majd megint el kell kezdenie „élni”?

– Nen – mondta a felügyelő. – Szeretnék kérdezni tőled még valami nagyon fontosat. Nem figyeltél meg már azelőtt is valamit? Közvetlenül azután, hogy meggyilkolták Lilly-Annt?

– De – lehelte alig hallhatóan, de Sanger megértette.

Most, gondolta. Az egyetlen lehetőség! Ha most nem mondja meg, sosem fogom megtudni.

– Mit láttál?

A kislány csak suttogott, még mindig fal felé fordított fejjel.

– Egy kaszás embert. De senki sem hisz nekem. Meglátott engem, üldözött…

Sanger visszafojtotta a lélegzetét! Most!, gondolta ismét. Mindjárt megmondja.

De a kislány elhallgatott. Lehunyta a szemét. Úgy tűnt, hogy alszik.

– Nen. az arcát láttad?

– Nem.

– Mit csináltál odakint késő este?

– Kint felejtettem a lápban a pulcsimat. A sárgát. Judy néni mosni akart… kiszaladtam érte, hogy behozzam, már majdnem sötét volt, esett az eső. Ott állt, én meg felkiáltottam, ő megfordult és meglátott engem.

– És aztán?

– Hazaszaladtam. Otthagytam a pulcsit. Hazudtam, azt mondtam, hogy nem rajtam volt…

– És mi történt azután, Nen?

– Éjszaka nem tudtam aludni, azt álmodtam, hogy engem kerget. Aztán elloptam egy kést a konyhafiókból és a párnám alá tettem. Ha jön… De senki sem hitt nekem, mindenki azt hitte, hogy csak képzelődöm.

Egy darabig hallgatott, aztán így szólt:

– Egyszer képzelődtem is. A csokoládéval.

– Mi volt a csokoládéval?

– Nem volt megmérgezve. Azt csak kitaláltam. Amikor hánytam, mert túl gyorsan ettem meg. Azért hazudtam, hogy Judy néni megengedje, hogy az ő szobájában aludjak. Úgy féltem.

Sanger megnyugtatgatta:

– Most már mindez elmúlt, Nen. Lassan, apránként el fogod felejteni mindezt. Ugye, tudod ?

A nővér belépett a szobába és a maga derűs módján így szólt:

– A kisasszonynak most aludni kell.

Nen felemelte a párnáról a fejét, és az ápolónő megrökönyödésére azt kérdezte:

– Eljössz máskor is, Sanger cirkusz?

A felügyelő bólintott.

– Eljövök érted. Nemsokára.

– Akkor jó – mondta a kislány, és behunyta a szemét.

Miközben Paul Sanger végigment a hosszú folyosón, beléhasított a felismerés: hirtelen minden világossá vált számára, már egész idő alatt ez motoszkálhatott benne. Biztos odaadják nekem, gondolta a felügyelő. Senki másnak nem kell. Az örökbe fogadó szülők mind rózsás újszülött kisbabákra vágynak, senkinek sem kell egy kétes szellemi adottságú, tízéves lány, aki ennyi mindenen ment keresztül. Legrosszabb esetben megnősülök, ha másképp nem megy. Azt akarom. hogy az enyém legyen. Meg fogom kapni. Kedvel engem.

Amikor a kórház kapuján kilépett a szabadba, a napfény korbácsütésként csapott a szemébe. Megállt, egy pillanatra elvakítva, végigsimított a homlokán. Azt gondolta: az én lányom. Van egy lányom.

És mosolygott, amikor a kocsijához ment.

Stjarna Sanger székében ült, lába az asztalon. Sanger leült vele szemben egy székre.

– Megtaláltuk a kaszát – mondta Stjarna.

– És hol? És honnan tudjátok, hogy az az a kasza?

– Gyakorlatilag lebontottuk azt az átkozott csűrt. Na persze azért maradt belőle valami… a helyi tűzoltóság ott fog gyakorlatozni, úgy örültek neki, mint a gyerekek. Képzeld el: először felgyújtják, aztán tüzoltósdit játszanak. Minden piromán alaknak ez az álma.

– És hogy volt azzal a kaszával?

– Ja. persze: megtaláltuk. Átkozottul öreg kusza, a pengéje csupa rozsda, úgy néz ki, mint valami őskori lelet. Hosszú, durva, kézzel faragott nyél.

– Aha.

– Úgy néz ki, mintha legalább kétszáz éves lenne, egyenesen az állami ókori gyűjteménybe való.

– l-igen – mondta Sanger, és várt. Időnként idegesítette Stjarna bőbeszédűsége.

– Igen – mondta Stjarna, és ünnepélyeién levette a lábát az asztalról, mint aki úgy véli, az ügy méltó rá, hogy rendesen üljön. – Igen és ez az öreg kasza teljesen frissen volt fenve Pokolian élesre! A csűr mögött van egy kaszakő.

– Nos igen, de ez tulajdonképpen nem jelent semmit.

– Csakhogy: a kislánynak igaza volt. Tehát éjszakánként valóban arrafelé ólálkodott egy kaszás ember. A kaszát használták is. A pengéjén fűnyomokat találtunk.

– Tehát lent is voltál és felforgattad az egész falut?

– Igen. Na és! A fűnyom pontosan megfelel annak a fűfajtának, ami odalent nő a lápnál. Nem hiába tanulmányoztuk a bűnügyi munkának ezt a területét – mondta büszkén Stjárna.

– Nagyszerű vagy – mondta Sanger. – Miért is nem hagyom, hogy egyedül nyomozd ki ezt az egész ügyet?

– Én is ezt kérdem – mondta Stjarna boldogan, hogy megdicsérték.

– Ezek a csuklyás kabátok néhány évvel ezelőtt nagyon divatosak voltak – mondta elgondolkozva Sanger. – Emlékezz csak vissza: A harmadik ember. Orson Welles ilyen kabátot viselt abban a filmben. Nem sokkal azután mindenki ilyen kabátot hordott.

– Nekem is volt egy ilyen kabátom, keskeny, hosszúkás fagombokkal – mondta ábrándosan Stjarna. – Nagyon jól állt nekem, emlékszem…

– Elég! – szakította félbe Sanger. – Ne idézd fel az ötvenes éveket. Tudom, hogy az volt a te nagy idődd. De most a hetvenes éveket írjuk, ezek a kabátok tehát a vidéki nyaralókban lógnak.

– Házkutatás – mondta Stjarna. – Szerezz egy házkutatási parancsot.

– Házkutatás. – mondta Sanger. – De kinél?

– A te dolgod, hogy rájöjj. Te vagy a felügyelő, hercegem.

Sanger megkapta a kihallgatási jegyzőkönyvek tisztázatát, abban mindent megtalált, Granath első kihallgatásától Nen utolsó kihallgatásáig. Az utóbbit ő maga írta meg rögtön azután, hogy hazaért, és tényleg minden szóra emlékezett. Az igazságnak itt kell lennie valahol, ezekben a papírokban, jól elrejtve. mint egy tű a szénakazalban.

Letörölte a cipőjét, és az ágyra vetette magát, pipáját és a dohányt odakészítette maga mellé. Körülnézett a kényelmes, de kissé rendetlen, füstös, komor férfiszobában, és azt gondolta: megkapja a kisszobát az erkéllyel, úgy rendezheti be, ahogy akarja, teljesen a saját ízlése szerint, rózsamintás tapétával és csipkefüggönnyel, vagy fodrokkal és rózsaablakokkal. Legyen a magánya pralinécsomagolásban…

Jól fogja érezni magát benne; ebben a kedves kis szobában fog lakni, de ez sem fogja elkápráztatni vagy megtéveszteni.

Sanger olvasni kezdett. Lassan lapozott, hagyta, hogy a szavak behatoljanak a tudatába. táplálta az agyában fészkelő adatgépet. És hirtelen meglátta az igazság egy részét; még csak nem is volt különösképpen elrejtve: Feltűnt neki, hogy itt valami nem stimmel. Jobban mondva: túlságosan is stimmel. Ezzel a Marilyn Monroe-filmmel kapcsolatban. Sylvia beszámolt róla, a legapróbb részletekig, nagyon pontosan. Sanger ellenőrizte az adatait, minden, amit elmondott, stimmelt. Nem is lehetett volna jobban visszaadni egy ilyen film cselekményét. Jan is jól emlékezett rá. Tartalomismertetése szóról szóra, csakugyan szóról szóra megegyezett azzal, ahogy Sylvia elmesélte.

A különös az volt, hogy ugyanazokra a dolgokra emlékeztek. És egész pontosan ugyanazokat a jeleneteket vagy eseményeket felejtették el, vagy legalábbis hagyták említetlenül.

Csak egyikük látta a filmet. De melyikük?

Sanger az íróasztalához lépett, és a telefonkönyv után nyúlt. Tárcsázott, és várakozva tartotta a füléhez a kagylót. Amit hallgatta a búgó jelet és válaszra várt, azon töprengett, hogy most nem olyan-e, mint Stjarna, mint egy jó vadászkutya, amely nyomra bukkant.

Hamarosan megjött a válasz, és beigazolódott, hogy Sanger valami nagyon lényeges felfedezést tett. A Monroe-film elbeszélésekor a Lindkvist házaspár egyik tagja, vagy mind a kettő hazudott. Ezért volt olyan szokatlanul nagy egyezés a két beszámoló között. Azon az estén, amikor Lilly-Annt meggyilkolták. csak egyikük látta a tévéfilmet.

Csak az egyikük, vagy egyikük sem. A filmet Malmőben is játszották, mégpedig egy olyan moziban amelyik közel van a lakásukhoz. Néhány hónappal azelőtt. Tehát így történt.

Jan Lindkvist könnyű, rugalmas léptekkel jött be a szobába. Kicsi volt, sovány, pehelysúlyú férfi, csupa csont és bőr, gondolta Sanger. De biztos makacs, erős és szívós, bizonyára nem gyenge, ez csak a látszat. Jan barátságosan, nyíltan mosolygott, amikor leült Sangerrel szemben.

– Beszélni akart velem, felügyelő?

– Igen. Azért kértem, hogy fáradjon ide, mert fel szeretnék tenni önnek még néhány kérdést. Vagyis helyesebben: még egyszer meg szeretném kérdezni öntől azt, amit már korábban megkérdeztem.

– Lássunk neki, felügyelő. Világos, hogy segítek. amennyire tudok.

Sanger rajzolgatni kezdett az asztalon előtte fekvő aktákra, de aztán abbahagyta, és félretette a ceruzát. – Arról a filmről van szó – mondta.

– Vagy úgy, értem. A filmről.

– Elmondaná nekem még egyszer a film tartalmát? Körülbelül úgy, ahogy annak idején tette?

– Persze, persze. Az úgy volt…

És Jan ismét ledarálta az egész cselekményt, mint valami kívülről megtanult verset. Ezúttal is pontosan

ugyanazokra a dolgokra emlékezett. A legapróbb részletet sem fűzte hozzá.

– *Jó* – mondta Sanger a liftbeli zárócsók után. – Kitűnő emlékezőtehetsége van.

– Mindig is kedveltem azt a lányt – magyarázta Jan. – A sorsa mély benyomást lelt rám, olyan volt…

– Igen, természetesen – szakította félbe Sanger. – És ha az ember megnéz egy ilyen filmet, mindig csak bizonyos dolgokra emlékszik belőle, más dolgokat viszont elfelejt. Az ember tényleg nem jegyezheti meg egy film minden egyes jelenetét, még akkor sem, ha egy régi Marilyn Monroe-filmről van szó. Akkor sem. ha az ember már korábban is láthatta a moziban.

Jan várakozva hallgatott.

– Én is láttam ezt a filmet – mondta Sanger. – Volt benne egy jelenet, ami különösen megragadott. Arra gondolok, amikor Yves Montand különböző nyelveken leveleket diktál, és egy német, egy angol, egy olasz meg egy francia gyorsíró ül mellet e. Úgy ülnek ott előtte, mintha felfűzték volna őket, ő pedig szüntelenül az egyik nyelvről a másikra ugrál. Fantasztikus jelenet volt.

– Igen – mondta Jan. – Elfelejtettem megemlíteni. Nagyszerű volt.

– Azután – mondta buzgón Sanger – amikor a lány már elhagyta, és egyedül bandukol az utcákon, fél lábbal az úttesten, és egész idő alatt egy kis követ rugdos maga előtt. Nagyon megkapó volt.

– Igen – mondta Jan. – Emlékszem. A nagy ember, a világfi, a milliomos. Akit elhagyott egy színházi kislány – fél lábbal az úttesten…

– Igen – mondta Sanger. – Csak az a baj, hogy nincs ilyen jelenet a filmben.

– Akkor valahol máshol láthattam. Egészen tisztán látom magam előtt…

– De nem ebben a filmben – mondta Sanger. – Nem az volna a legjobb, ha beismerné, hogy akkor, azon az estón nem is látta ezt a filmet? Hogy egyáltalán nem látta?

– Semmit sem ismerek be. Az utolsó kérdése provokáció volt! Így rá lehet kényszeríteni az

embereket, hogy bármit beismerjenek, vagy hogy megcsalja őket az emlékezetük. Ilyen kérdésekkel ezt lehet elérni! Egyáltalán nem vagyok benne biztos, hogy ez a módszer megengedett, felügyelő.

Egyenesen Sanger szemébe nézett, és Sanger azt gondolta: mindenesetre nem ismer félelmet, és hidegvérű. Mindenki más legalább egy pillanatra megremegett volna egy ilyen vereség után. De igaza van: ez nem cáfolhatatlan bizonyíték. Attól még láthatta a filmet. Esetleg rosszul emlékszik rá. Így nem jutok vele előbbre.

Kopogtak az ajtón, belépett Stjarna. Egy ruhadarabot hozott a karján, egy fekete kabátot, keskeny, hosszúkás fagombokkal.

– A fűtőkazán mögött – mondta elégedetten, és Janra sandított. Furcsa foltok vannak az ujján.

Vadászkutya, gondolta fáradtan Sanger. Miért nem a szádban hozod? így szólt: – Nem ismerős véletlenül ez a kabát, Lindkvist? Az öné? Minden jel arra mutat, hogy az ön fűtőkazánja mögött találták.

– Hasonlít arra a kabátra, amit évekig hordtam – mondta Jan. – Már kopott és foltos, rég el akartam dobni. Olyankor szoktam felvenni, amikor…

– Amikor…?

– Amikor rossz az idő.

– És amikor este elmegy hazulról? Amikor a nagyréten át kimegy a láphoz? Amikor szemerkél az eső? Mint ahogy ön is biztosan tudja, jól felszerelt laboratóriumokkal rendelkezünk, és egy ruhadarab, például egy kabát behatoló vizsgálata során egy csomó mindenre rájöhetünk. Néha egy ilyen ruhadarab sokkal őszintébben beszél, mint egy ember.

Jan még most sem tűnt nyugtalannak, csupán elgondolkodott. Állát a tenyerébe támasztotta, Stjarnáról a kabátra, majd ismét Stjárnára nézett. Aztán mély lélegzetet vett, és Sangerhez fordult:

– Oké – mondta. – A kabát az enyém, este néha fel szoktam venni.

– Ezt már hallottuk. Nincs kifogásunk ellene, hogy esténként még el szokott menni hazulról, s az ellen sem,

hogy kabátot vesz, ha esik az eső. Azt azonban nagyon szeretnénk tudni, hogy milyen szerepet játszik ön és ez a kabát – valamint az a kasza, amit megtaláltunk – ebben az egész históriában.

– Oké – mondta Jan. – El fogom mondani önöknek.

Stjarna szája egyik sarkából a másikba tolta kialudt cigarettáját A hangja nagyon elégedetten csengett, amikor az ajtó felé indulva így szólt:

– Lemegyek ezzel holmival a laborba.

Jan még egypár percig csendben ült. Sanger várt. Megtanult várni.

– Mint tudja, felügyelő úr – kezdte Jan mint tudja, a feleségemnek és nekem nincs gyerekünk.

Sanger bólintott. – Tudom.

Jan megint hallgatott egy darabig. Aztán - és itt először történt mag, hogy kissé habozott – így szólt:

– Mind a ketten nagyon szeretjük a gyerekeket.

Sanger bólintott.

Jan ismét nekirugaszkodott, *és* most határozatlannak látszott, már korántsem volt olyan közönyös és magabiztos:

– Ezek az ikrek! Még csak nem is túl kellemesek vagy kedvesek. De mi ragaszkodunk hozzájuk, a szemünk előtt nőttek fel. Az ember ragaszkodik azokhoz a gyerekekhez. akiket kicsi kora óta ismer, akár kedvesek. akár nem. Nem így van, felügyelő? Ez különösen akkor van így, ha az embernek nincs saját gyereke.

Sanger bólintott. – Folytassa!

– Igen. és mi télen is itt kint szoktunk maradni falun, gyönyörűek a téli napok errefelé. a telek a sziget egy magasabb pontján fekszik. Valóságos hóhegyek vannak errefelé. és több fokkal hidegebb szokott lenni. mint Malmőben.

Sanger igyekezett leplezni türelmetlenségét. A célhoz vezető út néha kanyargós és sötét korántsem a két pont közötti legrövidebb vonal.

– Igen? – csak ennyit mondott

– És a kislányok úgy szeretnek korcsolyázni! De idekint nincs egy tó, még egy pocséta sincs, csak egy folyó, azon pedig nem lehet korcsolyázni.

Folyó. Korcsolya. A Berlinger ikrek, gondolta Sanger. Megőrült ez az alak? Vagy ilyen módon akarja elérni, hogy megvizsgáljuk elmeállapotát?

– Beszéljen tovább, ha szabad kérnem – szólította fel Sanger.

– Igen. Ugyanis az az ötletem támadt, hogy télire készítek az ikreknek egy korcsolyapályát. Egy helyen, ahol elég sok a víz. lekaszáltam a füvet. Ott nem megy fűnyíróval, túl mocsaras. Ami megmaradt, azt a lábammal betapostam a földbe – elég kemény munka volt, még nem készültem el vele. De minden este dolgoztam rajta egy kicsit. Nagyszerű korcsolyapálya lesz, ez lesz a karácsonyi ajándékuk. És azért jártam ki esténként, hogy ne lássanak meg, hiszen meglepetés lesz.

Sok furcsasággal találkoztam már életemben, gondolta Sanger. De ilyennel még nem! Jégpálya mint karácsonyi ajándék! Elég őrült dolog ahhoz, hogy igaz legyen. Ilyet senki sem tud csak úgy kapásból kiagyalni. Azonkívül ezt le is lehet ellenőrizni.

– Tehát beismeri, hogy maga volt az, aki esténként egy kaszával kijárt a láphoz, és maga volt az is, aki időnként sötét, csuklyás kabátot viselt. És most hogy is volt ezzel a filmmel? Nem akarunk megegyezni abban, hogy maga sosem látta ezt a filmet? Hogy a felesége mesélte el magának a tartalmát?

Jan feszengett egy kicsit.

– Nem az egész filmet láttam – állította.

– Egypárszor kimentem, főztem egy kávét, tettem-vettem. Kimentem vécére. – Azt hittem, hogy az a rész a fél lábával az úttesten egy ilyen alkalommal fordulhatott elő.

– Azt hiszem, pillanatnyilag eleget tudtam meg – mondta Sanger.

Felállt, és az ajtóig kísérte Jant. Amikor kezet fogtak, Jan ismét nyíltszívű, szimpatikus mosolyát mutatta.

– Sok szerencsét a további nyomozáshoz, felügyelő – mondta.

Sanger az ablakhoz lépett és kinézett; látta, ahogy Jan könnyű, rugalmas léptekkel keresztülmegy a piactéren a

kocsijához, amely egy szeszesital-bolt előtt áll. A kockakővel kirakott teret nézte, szökőkútját és padjait. Azt gondolta: most beismerte a kabátot és a kaszát, és hogy nem látta az egész filmet. Mégis tudom, hogy tulajdonképpen nem is lehet ő a gyilkos. Nem csodálkoznék, ha kiderülne, hogy a foltok a kabát ujján piros FALU festéktől erednek.

Aznap Sanger késő este az íróasztalánál ült füstös, sötét, dolgozó- és hálószobájában. Azzal volt elfoglalva, hogy – képletesen szólva - összerakja egy puzzle játék részeit. Ide-oda forgatta, vizsgálta és mustrálgatta őket, egyiket a másik után. Még egyszer elolvasta a tanúvallomásokat, és megpróbált rájönni, hol hiányzik valami.

Csöngött a telefon. Sanger azt gondolta: ez biztos Stjarna lesz. Valami eszébe jutott! Felvette a kagylót, és egy izgatott hangot hallott.

– A kórházból telefonálok, Hörbyből. A feleségem ellen gyilkosságot kíséreltek meg.

11

Az asszony a hálószobájában feküdt az ágyon, és fáradtnak, sápadtnak és levertnek látszott, de érdekes módon nem volt sokkos állapotban. Sanger arra gondolt: injekciók. Nyugtató injekciók, fájdalomcsillapító injekciók. Almot hozó injekciók és a feszültséget enyhítő Injekciók.

Fejsérülése volt – nem túl hosszú, nem is mély amit néhány öltéssel már összevarrtak Sanger beszélt az orvossal, ugyanazzal, aki Nent operálta, és egy kis türelmetlenséget vélt kihallani a hangjából: hány áldozatot szedhet még ez a gyilkos, mire önök tesznek valamit?

Sangernek nem volt szüksége az orvosnak erre az alig észrevehető türelmetlenségére, de még a leghalványabb utalásra sem ahhoz, hogy eredménytelennek érezze

magát. A görbe ugyan esett és pozitív tendenciát mutatott, ha úgy tetszik: először egy halott lány, aztán egy félig holt, most pedig egy kismértékben megsebesített asszony.

Mindazonáltal ez annak a körülménynek volt köszönhető, hogy a gyilkos ezúttal nem tudta zavartalanul véghezvinni a tettét.

– Hogy érzi most magát? – kérdezte Sanger.

Az asszony kinyitotta a szemét, és mosolygott. Úgy tűnt, egyenesen élvezi, hogy az érdeklődés középpontjában áll. Félig ülve feküdt a párnái között, sápadtan, izgalomtól kipirult arccal, félig nyitott rózsás ajkaival. Szeme a sűrű szempilla mögött fátyolosnak tűnt. Kicsit odébb, karnyújtásnyira egy színtelen, átlátszó folyadékot tartalmazó pohár állt, Sanger szerint nem víz lehetett benne.

Leült az ágy melletti székre, és megkérdezte:

– Képes rá, hogy elmesélje?

– Igen – válaszolta az asszony, és úgy mosolygott, mint aki valami kellemes dologra emlékezik. – Az úgy volt…

Megpróbált felkönyökölni, de nem sikerült neki, visszahanyatlott a párnái közé.

– Az úgy volt… éppen be akartam menni a házba, épp csak kiszaladtam valamiért. Ekkor észrevettem, hogy valaki követ a sötétben. Nem, nem, nem mintha valamit is hallottam vagy láttam volna, csak egyszerűen éreztem, hogy valaki ott van mögöttem, egész szorosan a hátam mögött. Felsikoltottam – azt hiszem, sikoltottam nem, talán nem hangosan, hanem belül sikoltottam! Aztán éreztem, ahogy hátulról utánam nyúlt, iszonyatos volt… és már egyszerűen nem jutottam hozzá, hogy kiáltsak, valamivel felém sújtott, én meg összeestem és fekve maradtam. Úgy éreztem, mintha egy tehervonat ment volna át a fejemen.

Honnan tudhatja, mit érez olyankor az ember?, gondolta Sanger.

– Aztán elvesztettem az eszméletemet, és amikor ismét magamhoz tértem, már a kocsiban voltam, útban a kórház felé. És ez a rendkívül szimpatikus orvos azt

mondta, legyek egész nyugodt, semmit sem fogok érezni. Nem is éreztem semmit. Ésmost fáj.

Csodálkozva megtapogatta a fején lévő kötést.

– Tényleg fáj – panaszkodott. – Azt nem mondta, hogy mégis fog fájni.

– Biztosan nemsokára elmúlik – mondta Sanger. – Tehát csak annyit észlelt, hogy valaki maga mögött volt és maga után nyúlt. Aztán fájdalmat érzett, vagy valami ütést a fején, és elvesztette az eszméletét. Nem látta azt a valakit?

– Nem, nem is láthattam. Hiszen mögöttem volt. De a férjem látta.

Sanger Jan felé fordult, aki egész idő alatt az ágy lábánál állt, és úgy nézte a feleségét, mintha meg akarná hipnotizálni.

– Igaz ez? – kérdezte Sanger. – Maga látta?

– Láttam – mondta Jan. – Nem túl jól, hiszen sötét volt és csak a bejárat fölötti lámpa égett. Egy sötét kabát volt rajta, fején csuklya, amely részben eltakarta a haját és az arcát. Utánaszaladtam, utánakaptam… de ő volt a gyorsabb, és úgy siklott ki a kezeim közül, mint egy angolna.

– Meg tudott még állapítani valamit azon kívül, hogy milyen kabát volt rajta?

– Igen – mondta Jan elgondolkozva. – Láttam, legalábbis azt hiszem, hogy a csuklya ellenére is láttam a haját. Azt hiszem, úgy lógott le – de nem vagyok benne egész biztos mint a nőknek, vagy a hosszú hajú férfiaknak.

– De nem emlékszik egész biztosan?

– Nem százszázalékosan. Hiszen másodpercek alatt történt, ösztönösen megpróbáltam elkapni, hiszen akkor értem oda, amikor Sylvia kiáltott…

– Kiáltott?

– Kiálthatott… azért rohantam oda. A fáskamrában voltam; akkor megláttam és a ruhája után kaptam … de kicsúszott a kezeim közül, és eltűnt az erdőben. Nem tudtam üldözőbe venni, mert Sylviával kellett törődnöm. Már attól féltem, hogy meghalt.

– Értem – mondta Sanger. – Mindazok után, ami történt. Rettenetes lehetett önnek.

– Tényleg egyáltalán nem fájt – mondta Sylvia vontatottan. – Ezúttal ez egy kedves gyilkos volt, egy jó…

Elhallgatott, és nagyot kortyolt a színtelen, átlátszó folyadékkal teli pohárból.

Jan leült az ágy szélére, és megfogta az asszony kezét:

– Most aludjál, Sylvia – mondta szigorúan.

– Holnap reggel, amikor felébredsz, biztosan jobban fogod érezni magad, addigra minden elmúlik.

– Gondolod, hogy addigra elfogják a gyilkost? – kérdezte Sylvia reménykedve.

– Igen, biztos. Most aludnod kell. Búcsúzz el a felügyelőtől.

– Jó éjszakát, kedves felügyelő úr – mondta az asszony, és engedelmesen lehunyta a szemét.

Jan Sylvia vállára húzta a takarót.

– Sokkot kapott, szegény kicsikém - mondta. – Mintha nem is ő lenne.

Nem, gondolta Sanger. S ez nem is leglepő.

Aztán Janhoz fordult:

– Kérem, megnézhetném a csekkfüzetét?

Jan csodálkozva nézett rá:

– Az én… az én micsodámat?

– A csekkfüzetét. Azt a kis füzetet a csekklapokkal, amit a banktól kap az ember. Biztosan tudja, mire gondolok.

– Ó – mondta Jan. – A csekkfüzetet. Igen, természetesen, szívesen.

Kiment a szobából, és Jan követte. A lépcsőn Jan váratlanul megállt, és így szólt:

– Nem tudom biztosan, hol van…

– Idefigyeljen, Lindkvist – mondta Sanger.

Maga telekügynök, mégpedig elég jólmenő telekügynök, amint hallom. Elég nagy összegeket mozgat a számláján, erről megbizonyosodtunk. Ne próbálja meg bebeszélni nekem, hogy nem tudja, hol a csekkfüzete.

Jan végigsimított a homlokán.

– Bocsásson meg, felügyelő, annyi minden történt itt, egy kicsit összezavart. Persze hogy tudom, hol van. Az íróasztal fiókjában, a dolgozószobámban.

Továbbment lefelé, a dolgozószobájába, Sanger a sarkában volt.

Jan kihúzta az íróasztal egyik fiókját, és átnyújtott Sangernek egy csekkfüzetet.

– Itt van – mondta –, tessék.

Sanger a füzetben lapozott, futó pillantást vetett a feljegyzett összegekre, amiket akkurátusyan és pontosan, zöld tintával írtak be.

– Talált valami kompromittálót, felügyelő?

Jan hanyagul az ajtófélfának támaszkodva állt, és Sangerre mosolygott.

– Nem – mondta Sanger. – Ebben nem. Lenne olyan szíves, ideadni a másik csekkfüzetét is? A Schonens Bankét. Ha nincs ellene kifogása.

– Hiszen nekem nincs… – mondta Jan.

– Dehogyis nincs. Egész biztosan van.

– Oké – mondta Jan, és megvonta a vállát. Még egyszer kihúzta az íróasztal fiókját, és odaadott Sangernek egy másik csekkfüzetet.

– Már ellenőriztük a kifizetéseit, semmi szokatlant nem találtunk. Abból semmire sem lehet következtetni. De nagyon szeretném látni a saját bejegyzéseit ebben a csekkfüzetben.

– Parancsoljon.

– Itt – mondta Sanger. – Július tizennegyedikén nagyon gondosan kitöltött egy csekket ezer koronáról. Aztán megint áthúzta az egészet, és az egyenleget visszaállította az előző szintre.

Jan nem válaszolt. Kinézett az ablakon, és úgy látszott, mintha egyáltalán nem is gondolkozna.

– Tehát maga vasárnap kitölt egy csekket, pont azon a napon, amikor megölték Lilly-Annt. Egy ezer koronáról szóló csekket, amit valamilyen oknál fogva nem használnak fel. Meg tudja ezt nekem magyarázni?

Jan így szólt:

– Oké, felügyelő, hiszen már úgyis rájött.

– Lilly-Ann tehát magának telefonált?

– Igen. Felhívott, pénzt akart. Kint kellett volna találkoznunk a lápnál. Már többször volt találkozónk.

– És maga a megbeszélt időben odament, a sötét kabátjában és egy kaszával a vállán?

– Esett az eső, azért vettem föl a kabátot. A kaszát csak azért vittem magammal, hogy Svilvia ne fogjon gyanút, ha lát elmenni. Hiszen ő tud a jégpályával kapcsolatos tervemről.

– És amikor megérkezett a találkozó színhelyére?

– Amikor odaértem, Lilly-Ann ott feküdt a földön a lápban. Először fel sem fogtam, hogy meghalt, de amikor arra jött egy autó, a lámpája fényében megláttam a sebet a fején. Megérintettem a lányt. Még meleg volt, de már nem lélegzett.

– És mit csinált azután?

– Teljesen ösztönösen cselekedtem. Kézzel kitéptem néhány nagyobb mohadarabot, és letakartam vele. Ez néhány perc leforgása alatt történt. Aztán elmentem. Féltem, hogy gyanúba keveredem.

– Aztán meglátta a kislányt… Nent? Így volt, nem?

– Senkit sem láttam. Már sötét volt. Egész egyedül voltam odakint.

– A kislány viszont azt állítja, hogy látta magát.

– Akkor talán tévedett. Valaki mást láthatott.

– Egy másik kaszás embert? Aki ugyanúgy volt felöltözve, mint maga?

– Honnan tudjam? Ezt szándékosan is csinálhatta valaki, hogy rám terelődjön a gyanú. Például az a férfi, aki ma megtámadta Sylviát.

– Igen – mondta Sanger. – Ez a história egyre szövevényesebbé válik… De ma este már nem jutunk előbbre. A mappámat fennhagytam a felesége szobájában. Gyorsan felszaladok érte.

Felmentek a lépcsőn, és beléptek Sylvia szobájába. Sanger magához vette a mappáját, még egy pillanatra odaállt az ágyhoz, és az alvó asszonyra vetett egy pillantást. Aztán körülnézett a szobában. Egy nyaraló hálószobájához képest szokatlanul fényűzően volt berendezve. A padlót teljes egészében matt, rózsaszín

szőnyeg borította, fenyőfából készült bútorok; elegáns lámpák, ízléses dísztárgyak. A szoba egyik hosszanti falán a plafon alatt keskeny, beüvegezett falipolc húzódott végig. Tele pillangókkal. Holtan és mereven, gombostűre felszúrva, és megőrizték szépségüket, ragyogó színeik minden gazdagságával s a nyár titokzatos varázsának misztikájával együtt. Az egész fal hosszában, szárny szárny mellett, érthetetlenül fénylőn; érthetetlenül holtan. Végérvényesen felnyársalva az örökkévalóság számára, egy nyílegyenes vonal mentén, sértetlenül, gondosan kezelve; még a szárnyuk fénye sem szenvedett kárt.

Az ágy mellett csöngött a telefon. Jan odasietett, és felvette a kagylót. Sylvia nyugtalanul mozgolódott álmában. Jan így szólt: – Magának szól. – Diszkréten kiment a szobából.

Stjärna volt. Azt mondta:

– Hej! Hagytál egy cédulát, hogy felhívhatlak.

Hangja nyomottnak tűnt, mintha fogytán volna a levegője.

– Miért olyan borongós a hangod, kedves Gyldensternem? – kérdezte Sanger, hogy egy kicsit felderítse.

Stjärna beszámolt, és hallani lehetett, hogy egy cigaretta lóg a szájában. Sanger meg volt róla győződve, hogy elfelejtette meggyújtani.

A kabát ujján lévő foltok festéktől származnak. Egész primitív parasztfesték, mit kapok ezért tőled? Sehol egy csepp vér, a legparányibb sem! Kosz és por, föld és liszt, pókháló, meg szénporos pelyhek, penészfoltok és macskahúgy; spermán kívül gyakorlatilag minden. És sehol egy csepp vér.

Rövid szünetet tartott, aztán bánatosan így szólt:

– Ezzel a kabáttal tehát nem történt semmi.

– Amiben feltehetően igazad van – mondta Sanger.

– Letartóztattad már végre azt a fickót, azt a Lindkvistet?

– Dehogy – mondta Sanger. – Elfelejted, hogy valójában ő az egyetlen., aki nem is követhette el a gyilkosságot. Éppen abban az időben telefonon beszélt

az ikrekkel, ezt hallani a baglyos magnószalagról. És az ő házától legalább tizenkét-tizenhárom perc eljutni a láphoz.

– A gyerekek csalhattak is a magnószalaggal. ezekből mindent kinézek – válaszolta komoran Stjärna.

– Egyébként: a kaszás ember, ismét lecsapott – mondta Sanger. – Ma este gyilkossági kísérletet követtek el Lindkvistné ellen. A férje az utolsó pillanatban mentette meg.

– Hiszi az ördög – vágta rá Stjarna.

– Most menj haza, és feküdj le aludni – mondta Sanger. – Ma éjjel már semmit sem tehetünk.

– Nem, ebben igazad van. Jó éjszakát, hercegem.

– Jó éjszakát.

Stjärna letedtte a telefont, és egy másodperccel később Sanger egy halk kattanást hallott a kagylóban. Gyengén, de teljesen hallhatóan. Sanger tudatában valahol rögződött ez a kettyenés, amit rögtön azután hallhatott, hogy Stjärna letette a telefont.

A lépcsőn léptek hallatszottak, rögtön azután Jan lépett a szobába, és megkérdezte: – Kiderült valami a hívásból, felügyelő? Megtudott valami újat?

– A segédem telefonált. Visszaküldték **a** kabátját a laborból.

– Ja, persze – mondta Jan.

Sangernek a telefonkagylóban hallott halk kattanásra kellett gondolnia, *és* feltűnt neki, hogy Jan még csak meg se kérdezte, mi volt a vizsgálat eredménye.

– Hát akkor én indulok – mondta Sanger. – Maga teljesen kikészülhetett, mindazok után, ami történt.

Sanger még egy pillantást vetett az alvó Sylviára, aki rózsás arccal, félig kinyílt ajkakkal és kócos, fénylő hajjal feküdt ott. Aztán a halott pillangók sorára nézett, és így szólt:

– Az összes lepkét saját maga fogta?

– Igen – mondta Jan. – Szabad időmben pillangókat gyűjtök.

– Csodaszépek? Mivel öli meg az állatokat?

– El kell kábítani őket.

– Kloroformmal?

– Igen, néha azzal. De vannak más jó érzéstelenítők is. Azonnal hatnak, teljesen fájdalommentesen.

– Aha – mondta Sanger.

Amikor lefelé mentek a felső lakrészből a lépcsőn, Sanger Jan felé fordult, és így szólt:

– Ez különös, az orvos azt mondta, hogy a felesége sérülései jellegzetesen olyanok, mint amikor valaki lezuhan egy meredek lépcsőn. Egy olyan lépcsőn, amilyen ez is. Kék foltok a lábán, az egyik csuklója kificamodott, az egyik térdén horzsolások.

– Néhány nappal ezelőtt valóban lezuhant a lépcsőn – mondta Jan. – Hiszen tudja felügyelő: a feleségem este néha egy kicsit túl sokat iszik. És olyankor nem tud vigyázni' magára.

Sanger tovább beszélt, anélkül hogy tudomást vett volna a közbevetett megjegyzésről.

– És ha az ember leesik a lépcsőn és beveri a fejét – például abba a réz virágcserépbe, ami ott áll lent – akkor biztos összeszed egy ilyen fejsérülést.

Jan válaszra nyitotta a száját, de Sanger megelőzte. – Nem mondom, hogy így történt. Azt mondom, hogy így is történhetett volna.

Amikor elhaladtak Jan dolgozószobájának ajtaja előtt, Sanger így szólt:

– Egyébként… elintézhetnék még egy telefont mielőtt elmegyek?

– Persze. Az íróasztalomon áll egy készülék.

– Láttam. Köszönöm. Aztán egyedül is kitalálok.

A dolgozószobába ment, felemelte a kagylót, és Jan lépteire fülelt, ahogy felment a lépcsőn. Várt még egy másodpercig, amíg a kagylóban meghallotta a halk kattanást és biztos lehetett abban, hogy Jan is hallgatja a Sylvia szobájában lévő másik készüléken.

Aztán feltárcsázta a hörbyi rendőrőrs számát, bemondta a nevét, és megmondta, hol tartózkodik.

– Küldjenek azonnal embereket – mondta. – Végeztem, minden világos. – Miközben ismét felfelé haladt a lépcsőn, azt gondolta: vajon bedőlt ennek a blöffnek?

Halkan kopogtatott Sylvia ajtaján, de egy hangot sem lehetett hallani, pedig tudta, hogy Jan a szobában van. Megpróbálta kinyitni az ajtót. Be volt zárva. Most már tudta, hogy a blöff elérte a hatást; nekifeszítette a vállát az ajtónak, és nyomta, amilyen erősen csak tudta. A harmadik kísérletnél nekifutott. Sikerült. A vékony ajtó szilánkokra tört, és Sangernek egy tizedmásodpercre arra kellett gondolnia, milyen mulatságos látványt nyújthat, amint körberöpködik őt a szétroncsolt ajtó darabjai.

Jan az ágy mellett állt, és valami fehéret szorított Sylvia arcához. Erős kloroformszag terjengett a szobában.

Sanger keresztülrontott a szobán, és olyan erővel lökte félre Jant, hogy az nekiröpült a szoba falának, mint egy törülköző. Aztán elrántotta a nedves, átitatott kendőt Sylvia arcáról. Az asszony ide-oda dobálta magát az ágyban, és érthetetlen szavakat mormolt.

Jan felkelt a padlóról, megdörzsölte a könyökét, és Sangerre bámult. Ajka úgy mozgott, mintha beszélt volna.

– Ő ártatlan – kiáltotta váratlanul. – Részeg volt, nem tudta, mit csinál. És Lilly-Ann nem kapott mást, mint amit megérdemelt.

– A mi országunkban nem ez az igazságszolgáltatás módja – mondta Sanger.

Jan térdre vetette magát az ágy lábánál. Arcát a föld felé fordítva, homlokát Sylvia lábának támasztotta, és alig érthető hangon ezt mondta:

– Meg akartam védeni őt, ez a kötelességem, tartoztam ennyivel mint férj. Most is csak meg akartam védeni őt; nem akartam, hogy maguk…

– Nála figyelembe fogják venni az enyhítő körülményeket – mondta Sanger. – A maga esetében ez aligha lesz lehetséges, bár a kislány él…

– Meglátott – mondta Jan. – Nem tudhattam, mit látott. De amikor megtalálták Lilly- Annt, tudtam, hogy veszélyes rám nézve. Ezért kellett eltenni őt láb alól… És maga is tudja, felügyelő, mennyit ér az ő élete.

– Igen – mondta Sanger. – Tudom.

Az ablakhoz lépett, és kinyitotta, aztán a szétroncsolt ajtóhoz ment. A fájdalommentesen megölt, akkurátusán felnyársalt, az örökkévalóság számára gondosan elrendezett pillangók hosszú soraira nézett. Védőüveg mögött. Az ajtóban állt, amíg nem hallotta megállni az autót a ház előtt.

Vége